

1η ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΣΧΕΔΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗ» 2014 – 2020
(Ε.Π. ΠΑΜΘ 2014 – 2020)

ΕΚΔΟΣΗ 01

Κομοτηνή, Ιούνιος 2023

CCI	2014GR16M2OP014
Τίτλος	Ανατολική Μακεδονία και Θράκη
Έκδοση	4.0
Πρώτο έτος	2014
Τελευταίο έτος	2020
Επιλέξιμο από	
Επιλέξιμο έως	
Αριθμός απόφασης ΕΚ	C(2014) 10174 final
Ημερομηνία απόφασης ΕΚ	18.12.2014 (Αρχική) - 06.12.2017 12.12.2018 07-07-2020 07-12-2021
Αριθμός τροποποιητικής απόφασης ΚΜ	- 650 (1^η Τροποποίηση) 3294 (1^η Τεχνική Αναθεώρηση) 2249 (2^η Αναθεώρηση) 2933 (3^η Αναθεώρηση) 5934 (4^η Αναθεώρηση)
Ημερομηνία τροποποιητικής απόφασης ΚΜ	- 15-02-2017 (1^η Τροποποίηση) 25-09-2017 (1^η Τεχνική Αναθεώρηση) 03-07-2018 (2^η Αναθεώρηση) 19-06-2020 (3^η Αναθεώρηση) 05-11-2021 (4^η Αναθεώρηση)
Ημερομηνία θέσης σε ισχύ της τροποποιητικής απόφασης του ΚΜ	- 15-02-2017 (1^η Τροποποίηση) 25-09-2017 (1^η Τεχνική Αναθεώρηση) 03-07-2018 (2^η Αναθεώρηση) 19-06-2020 (3^η Αναθεώρηση) 05-11-2021 (4^η Αναθεώρηση)
Περιφέρειες NUTS που καλύπτονται από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	EL11 – Ανατολική Μακεδονία, Θράκη (Anatoliki Makedonia, Thraki)

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1Α.	ΕΠΙΤΕΛΙΚΗ ΣΥΝΟΨΗ.....	3
1Β.	EXECUTIVE SUMMARY	7
2.	ΣΤΟΧΟΙ ΣΧΕΔΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	11
2.1	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	11
2.2	ΕΣΤΙΑΣΗ ΤΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ	15
3.	ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	24
3.1	ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΑΡΜΟΔΙΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	24
3.2	ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ	26
3.3	ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ.....	29
3.4	ΔΙΑΔΟΣΗ ΚΑΙ ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΠΟΡΙΣΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ	33
4.	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ	34
4.1	ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ	35
4.2	ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ	36
4.3	ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ.....	37
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α: ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ.....	79

1Α. ΕΠΙΤΕΛΙΚΗ ΣΥΝΟΨΗ

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης 2014 – 2020 στοχεύει στην ανασυγκρότηση του παραγωγικού προτύπου της ώστε να μετασχηματιστεί σε τουριστικό προορισμό αριστείας και σημαντικό βιομηχανικό πόλο, αξιοποιώντας το συγκριτικό της πλεονέκτημα στο αγροδιατροφικό σύμπλεγμα, το πλούσιο ενδογενές δυναμικό, τη γεωγραφική της θέση και προωθώντας την κοινωνική συνοχή με κινητοποίηση υφισταμένων και νέων κοινωνικών συλλογικοτήτων. Διαρθρώνεται σε 4 άξονες προτεραιότητας (ΑΠ 1 Βελτίωση της Ανταγωνιστικότητας της Τοπικής Οικονομίας, ΑΠ 2 Βελτίωση της Ελκυστικότητας της Περιφέρειας ως Τόπου Εγκατάστασης Επιχειρήσεων και Ατόμων, ΑΠ 3 Υποδομές Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού και Ενίσχυσης Κοινωνικής Συνοχής και ΑΠ 4 Ανάπτυξη Ανθρώπινων Πόρων και Κοινωνική Συνοχή) και η αναπτυξιακή στρατηγική του έχει ως βασικό άξονα την υλοποίηση της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης που εκπονήθηκε με τη συμμετοχή της επιχειρηματικής και της ερευνητικής κοινότητας. Επιπλέον, το Πρόγραμμα ορίζει συγκεκριμένη ολοκληρωμένη χωρική προσέγγιση για την προώθηση της ισόρροπης ανάπτυξης των περιοχών της περιφέρειας, ως στόχο υψηλής προτεραιότητας.

Το Επικαιροποιημένο Σχέδιο Αξιολόγησης αξιοποιεί τα πορίσματα της εκ των προτέρων Αξιολόγησης του ΕΠ 2014-2020 αλλά και της Αξιολόγησης κατά τη διάρκεια της υλοποίησης του Ε.Π. (ΕΠ Μακεδονίας – Θράκης 2007-2013 - Άξονες Προτεραιότητας για την Ανατολική Μακεδονία – Θράκη), με κυριότερα εξ αυτών:

- την αυξημένη ευαισθησία του Προγράμματος και γενικότερα του προγραμματισμού στις επιπτώσεις της οικονομικής και δημοσιονομικής κρίσης, γεγονός που επιβάλλει τη συχνή εκπόνηση Αξιολογήσεων εφαρμογής ώστε να τροφοδοτούνται επιλεκτικές αναπροσαρμογές και να λαμβάνονται αντίστοιχα μέτρα επιτάχυνσης ή εξειδίκευσης της υλοποίησης,
- την ανάγκη για πιο επισταμένη και στοχευμένη αξιολόγηση των παρεμβάσεων του ΕΚΤ, δεδομένου ότι:
  - (α) στη συγκυρία της κρίσης ως καίριο πρόβλημα εμφανίζονται η αύξηση της ανεργίας και τα φαινόμενα κοινωνικού αποκλεισμού και
  - (β) η επίτευξη των στόχων της αναπτυξιακής στρατηγικής της Περιφέρειας ως προς τους ανθρώπινους πόρους παγίως εξαρτάται από τα αποτελέσματα και τις επιπτώσεις των παρεμβάσεων του παράλληλου τομεακού προγράμματος (γεγονός που ισχύει και για

την περίοδο 2014-2020), την ανάγκη για ειδικότερη αντιμετώπιση της χωρικής διάστασης του Προγράμματος, γεγονός που για το νέο ΕΠ οδηγεί

- την ανάγκη για ειδικότερη αντιμετώπιση της χωρικής διάστασης του Προγράμματος, γεγονός που για το νέο ΕΠ οδηγεί στην ανάγκη για επισταμένη αξιολόγηση των χωρικών του επιπτώσεων και κατά συνέπεια των εκροών, αποτελεσμάτων και επιπτώσεων των δράσεων της Ολοκληρωμένης Χωρικής Ανάπτυξης, με έμφαση μάλιστα στις παρεμβάσεις για την Αστική Ανάπτυξη,
- την ανάγκη για πιο επισταμένη και στοχευμένη αξιολόγηση των δράσεων για τις ΜΜΕ και την καινοτομία, πολύ περισσότερο που στον τομέα αυτό είναι καταλυτική η παρέμβαση του αντίστοιχου τομεακού προγράμματος (γεγονός που ισχύει και για την περίοδο 2014-2020)
- την ανάγκη να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στις παρεμβάσεις στον τομέα της υγείας, δεδομένων των πολύπλοκων διαδικαστικών και διαχειριστικών θεμάτων που ανακύπτουν σταθερά και
- τις οριζόντιες αξιολογήσεις που εκπονήθηκαν από κεντρικές υπηρεσίες

Για το Επικαιροποιημένο Σχέδιο Αξιολόγησης λαμβάνονται επίσης υπόψιν τα πορίσματα των 15 ειδικών μελετών και εμπειρογνωμοσυμών που εκπονήθηκαν για το σχεδιασμό και για την εξειδίκευση του Ε.Π. 2014-2020.

Με βάση την εστίαση του ΕΠ σε Ειδικούς Στόχους και ειδικότερες θεματικές και εργαλεία και την εκτίμηση για την πορεία υλοποίησης του, το Επικαιροποιημένο Σχέδιο Αξιολόγησης εστιάζει:

- στην αξιολόγηση της εφαρμογής, ιδιαίτερα για τις δράσεις που στην εκάστοτε συγκυρία παρουσιάζουν επαρκές σώμα εκροών και ενδεχομένως αντιμετωπίζουν ζήτημα εφαρμογής που ενδέχεται να επιβάλει διορθωτική διαχειριστική παρέμβαση ή πρόταση για νέα εξειδίκευση
- στην αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας του συνόλου του Προγράμματος, σταδιακά καθώς υλοποιείται το Πρόγραμμα και υπάρχει αξιολογητική βάση για ενδεχόμενη αναθεώρηση του
- στις ειδικά ενδιαφέρουσες δράσεις για την ανάπτυξη των ανθρωπίνων πόρων και την αντιμετώπιση των κοινωνικών προκλήσεων, σε συνέργια με το Επικαιροποιημένο Σχέδιο Αξιολόγησης του ΕΠ ΑΝΑΔΕΔΒΜ
- στη θεματική Αξιολόγηση των επιπτώσεων από τα πιο κρίσιμα για την ανάπτυξη της Περιφέρειας θέματα / εργαλεία: Περιφερειακή RIS3, Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις και δράσεις του τομέα Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

Το Επικαιροποιημένο Σχέδιο Αξιολόγησης περιλαμβάνει 16 συνολικά Αξιολογήσεις. Ειδικότερα:

- σύμφωνα με τις κανονιστικές διατάξεις, μία Ex-ante Αξιολόγηση του ΕΠ ΑΜΘ 2014 – 2020 (υλοποιήθηκε το 2014),
- δύο Αξιολογήσεις κατά τη διάρκεια υλοποίησης του ΕΠ (η 1^η υλοποιήθηκε το 2018 και η 2^η ολοκληρώνεται το 2023), με στόχο να αξιολογηθούν η αποτελεσματικότητα και η αποδοτικότητα του κατά την εφαρμογή του και, τελικώς, οι επιπτώσεις του, και να υπάρχει αξιολογητική βάση για αναθεωρήσεις του Προγράμματος, εάν καθίστανται αναγκαίες,
- δύο (παράλληλες χρονικά με τις ανωτέρω) Αξιολογήσεις της Στρατηγικής Επικοινωνίας του ΕΠ, με στόχο να ελέγχεται η αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα της στρατηγικής και να αναθεωρείται κατά τις εκάστοτε προκύπτουσες ανάγκες ενημέρωσης, διαφάνειας και κινητοποίησης των τοπικών φορέων για την καλύτερη υλοποίηση του Προγράμματος,
- δύο (θεματικές) Αξιολογήσεις (1 εφαρμογής και η 2^η επιπτώσεων) σχετικά με την κρίσιμη για την ανάπτυξη της Περιφέρειας παρέμβαση των Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (ΟΧΕ), οι οποίες εκπονήθηκαν οριζόντια με αναθέτουσα αρχή την ΕΥΣΣΑΕ (1 υλοποιήθηκε το 2020, και η 2^η το 2023),
- μία Αξιολόγηση των κοινωνικών δομών (κέντρων κοινότητας, δομών αστέγων, ΚΔΗΦ, ΚΗΦΗ, δομών παροχής βασικών αγαθών), στο πλαίσιο του Θεματικού Στόχου 9 του ΕΠ ΑΜΘ (υλοποιήθηκε το 2021),
- σύμφωνα με το ισχύον Κανονιστικό Πλαίσιο, συντάχθηκε μία Σύνθεση Ευρημάτων των Αξιολογήσεων του ΕΠ ΑΜΘ 2014–2020 (υποβλήθηκε το Δεκέμβριο 2022),
- τέσσερις Αξιολογήσεις σε ιδιαίτερα σημαντικές δράσεις για την ανάπτυξη των ανθρώπινων πόρων και την αντιμετώπιση των κοινωνικών προκλήσεων (ΕΚΤ), τρεις εκ των οποίων εκπονήθηκαν οριζόντια στο πλαίσιο του Σχεδίου Αξιολόγησης του ΕΠΑΝΑΔΕΔΒΜ, και μία εκ των οποίων εκπονήθηκε οριζόντια με αναθέτουσα αρχή την ΕΥΣΕΚΤ (υλοποιήθηκαν μεταξύ 2018 και 2023),
- μία Αξιολόγηση επιπτώσεων σχετικά με την πολιτική δράσεων στήριξης της επιχειρηματικότητας την περίοδο της πανδημίας της COVID-19, η οποία εκπονήθηκε οριζόντια με αναθέτουσα αρχή την ΕΥΣΣΑΕ (Μάιος 2023),
- μία Αξιολόγηση επιπτώσεων σχετικά με την πολιτική δράσεων Έξυπνης Εξειδίκευσης, η οποία εκπονήθηκε οριζόντια με αναθέτουσα αρχή την ΕΥΣΣΑΕ (Δεκέμβριο 2023),
- τέλος, πραγματοποιείται μια Πολυθεματική Αξιολόγηση Επιπτώσεων του ΕΠ ΑΜΘ 2014 – 2020 (η οποία θα ολοκληρωθεί το 2024), και περιλαμβάνει:
  - Δράσεις επιχειρηματικότητας και καινοτομίας,

- Δράσεις κλιματικής αλλαγής, περιβάλλοντος, ασφάλειας μεταφορών & ενεργειακής αναβάθμισης,
- Δράσεις κοινωνικών υποδομών (υγείας-πρόνοιας και παιδείας)-ΕΤΠΑ.

Ως μέθοδοι αξιολόγησης προκρίθηκαν:

- Βιβλιογραφική έρευνα,
- Ανάλυση στοιχείων δεικτών εκροών και αποτελέσματος (στοιχεία φυσικής και οικονομικής προόδου) συστήματος παρακολούθησης,
- Στατιστική ανάλυση με έμφασης στις τιμές των Δείκτες εκροών και αποτελέσματος του ΕΠ και στους Δείκτες της στρατηγικής «Ευρώπη 2020»,
- Σε ότι αφορά τις ΟΧΕ, έγινε χρήση επιτόπιας έρευνας και εκπόνηση Μελετών Περιπτώσεων (case studies),
- Αναφορικά με τις δράσεις ΕΚΤ, αξιοποιήθηκε η δευτερογενής ανάλυση στοιχείων παρακολούθησης των δικαιούχων, η πρωτογενής ποσοτική έρευνα με χρήση ερωτηματολογίων, ή/και η ποιοτική ανάλυση με ομάδες εστίασης (focus groups) συνεντεύξεις ή case studies,
- Όπου κρίθηκε αναγκαίο, και από τον αξιολογητή, η δευτερογενής ανάλυση στοιχείων παρακολούθησης των δικαιούχων, η πρωτογενής ποσοτική έρευνα με χρήση ερωτηματολογίων ή/και η ποιοτική ανάλυση με ομάδες εστίασης (focus groups) συνεντεύξεις ή case studies, χρησιμοποιήθηκαν και σε άλλες αξιολογήσεις,
- Ειδικά σε ότι αφορά στις αξιολογήσεις επιπτώσεων προτάθηκε ως μέθοδος αξιολόγησης η **“Theory Based Evaluation”**.
- Θεωρητική αξιολόγηση με τη μέθοδο Ανάλυσης Λογικού Πλαισίου - Logical Framework Analysis.
- Μελέτες που εκπονήθηκαν, καθώς και ειδικές μελέτες που υποστηρίζουν το σχεδιασμό/εξειδίκευση και την ωρίμανση παρεμβάσεων.
- Δεδομένα από επίσημες στατιστικές αρχές, όπως ορίζεται για την παρακολούθηση και μέτρηση των δεικτών του ΕΠ.

1B. EXECUTIVE SUMMARY

The Assessment Plan concerns the Operational Program of Eastern Macedonia and Thrace 2014 - 2020 and aims to restructure its production model so that the Region will be transformed into a tourist destination of excellence and a major industrial pole, by exploiting its comparative advantage in the agri-food complex, the rich endogenous potential, its geographical position, and by promoting social cohesion through the mobilization of existing and new social collectives. It is structured in 4 priority axes (PA 1 Improvement of the Competitiveness of Local Economy, PA 2 Improving the Attractiveness of the Region as a place of establishment of companies and individuals, PA 3 Infrastructures for the Development of Human Resources and Strengthening of Social Cohesion and PA 4 Developing Human Resources and Social Cohesion) and its development strategy is primarily geared towards the realization of the smart specialization strategy, which has been elaborated with the contribution of the business and the research community. In addition, the Programme provides, as a high priority objective, a specific integrated territorial approach toward the promotion of a balanced growth of the areas of the Region.

The Evaluation Plan builds on the findings of the ex-ante evaluation of the OP 2014-2020 and the Evaluation during the implementation of the previous OP (OP Macedonia - Thrace 2007-2013 - Priority Axes of Eastern Macedonia - Thrace). The main results include:

- the increased sensitivity of the Program and its planning in general, to the effects of the economic and financial crisis, which requires the frequent elaboration of implementation Assessments in order to be fed with selective adjustments and take corresponding acceleration measures or fine-tuning of the implementation,
- the need for more thorough and targeted evaluation of ESF interventions, since:
  - (a) during the period of crisis, a key problem, appears to be, the rising of the unemployment and the effects of social exclusion and
  - (b) the achievement of the objectives of the development strategy of the Region, regarding human resources, consistently depends on the results and impact of interventions of the parallelly-running sectoral program (which applies also for the period 2014-2020),
- the need for specific treatment of the spatial dimension of the Program, which for the new OP leads to a need for a thorough assessment of the spatial impact and consequently its outputs, results and impacts of the actions of the Integrated Spatial Development focusing particularly on interventions for Urban Development,

- the need for more thorough and targeted evaluation of activities for the SMEs and innovation, taking into consideration that, in this sector, the relevant sectoral Program's intervention (which applies also for the period 2014-2020) is expected to be catalytic, and
- the need to pay particular attention to the interventions in the health sector, given the complex procedural and administrative issues that constantly arise.

Regarding the Evaluation Plan, the findings of the 13 specific studies and expert reports commissioned toward the designing and the specialization of the OP 2014-2020, are also taken into account.

Based on the specialization of the OP, into Specific Objectives and specific thematic areas and tools, and the assessment of the state of implementation, the Evaluation Plan focuses on:

- the evaluation of the implementation, especially for projects that in every circumstances show sufficient substance of outputs, and potentially face a question of implementation that may require corrective managerial actions or proposals for new specialization,
- the assessment of the effectiveness and the efficiency of the entire program, as the Program is gradually implemented, and there is an evaluation basis for its potential revision,
- the particularly interesting actions for the development of human resources and the tackling of societal challenges, in synergy with the Evaluation Plan of the OP "Human Resources Development, Education and Lifelong Learning"
- the Thematic Evaluation of the impact of the most crucial issues / tools, towards the growth of the Region: Regional RIS3, Integrated Territorial Investments and projects in the sector of "Environment, Energy and Climate Change".

The Evaluation Plan includes a total of 16 Assessments:

- the Regulatory, Ex-ante, Evaluation of the OP REMTh 2014 - 2020 (implemented in 2014)
- two Evaluations during the implementation of the OP (the 1st was implemented in 2018 and the 2nd will be completed in 2023), with the aim of evaluating its effectiveness and efficiency during its implementation, and, finally, its effects, and to have an evaluation basis for Program revisions, if they become necessary,
- two (parallel in time to the above) Evaluations of the OP's Strategic Communication, with the aim of controlling the effectiveness and efficiency of the strategy and revising it according to the arising needs of information, transparency and mobilization of local bodies for the best implementation of the Program,

- two (thematic) Evaluations (1 on implementation and the 2nd on impact) regarding the critical for the development of the Region the intervention of Integrated Spatial Investments (OXE), which were prepared horizontally with the contracting authority EYSSAE (1 implemented in 2020, and the 2nd in 2023),
- an Evaluation of social structures (community centers, homeless structures, KDIF, KIFI, basic goods provision structures), in the context of Thematic Objective 9 of the OP AMTH (implemented in 2021),
- in accordance with the current Regulatory Framework, a Synthesis of Findings of the Evaluations of the OP AMTH 2014–2020 was drawn up (submitted in December 2022),
- four Evaluations of particularly important actions for the development of human resources and the response to social challenges (EKT), three of which were prepared horizontally in the context of the Evaluation Plan of EPANADEDDBM, and one of which was prepared horizontally with the contracting authority EYSEKT (implemented between 2018 - 2023),
- an Impact Assessment regarding the entrepreneurship funding initiatives during the COVID-19 outbreak, which was prepared horizontally with the contracting authority EYSSAE (May 2023),
- an Impact Assessment regarding the Smart Specialization initiatives, which was prepared horizontally with the contracting authority EYSSAE (December 2023).
- Finally, a Multi-Thematic Impact Assessment of the OP AMTH 2014 – 2020 is being carried out (which will be completed in 2024), and includes:
  - - Entrepreneurship and innovation actions,
  - - Climate change, environment, transport safety & energy upgrade actions,
  - - Social infrastructure actions (health-welfare and education) - ERDF.

The following qualify as evaluation methods:

- Bibliographic research,
- Analysis of outputs and result indicators data, of the monitoring system,
- Statistical analysis, with emphasis on data from the output and result indicators of the OP and the 'Europe 2020' strategy
- With regards to the Integrated Territorial Investments (ITI), fieldwork and case studies has been facilitated,

- Regarding the ESF's interventions, secondary analysis of the beneficiaries monitoring data, primary quantitative research using questionnaires, and / or qualitative analysis with focus groups' interviews or case studies, was explored,
- When consider as necessary, and by the evaluator, the secondary analysis of monitoring data of the beneficiaries, the primary quantitative research using questionnaires and / or the qualitative analysis with focus groups interviews or case studies, was used in other reviews as well,
- Especially for the Impact Evaluations, the method of evaluation it's been proposed to be the "Theory Based Evaluation".
- Theoretical evaluation with the Logical Framework Analysis method.
- Studies, as well as specific studies that support the design/specification and maturation of interventions.
- Data from official statistical authorities, as defined for the monitoring and measurement of OP indicators.

2. ΣΤΟΧΟΙ ΣΧΕΔΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

2.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Επικαιροποιημένο Σχέδιο Αξιολόγησης αφορά στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης 2014 – 2020 που συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο. Το Πρόγραμμα στηρίζει την αναπτυξιακή στρατηγική της Περιφέρειας ΑΜΘ, και συμβάλλει στο Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης – ΕΣΠΑ 2014 - 2020 της Ελλάδος και στην Ευρωπαϊκή Στρατηγική «Ευρώπη 2020», με κύριες προτεραιότητες που έχουν επιλεγεί κατόπιν εκτεταμένης διαβούλευσης τόσο με τους κοινωνικο-οικονομικούς εταίρους όσο και με τα άλλα Επιχειρησιακά Προγράμματα της ίδιας περιόδου καθ' όλη τη διάρκεια των ετών 2013 και 2014. Ο συνολικός προϋπολογισμός του ΕΠ ΠΑΜΘ 2014 – 2020 ανέρχεται σε **457.129.769€**. Το 85% του ποσού αποτελεί την Κοινοτική Συνδρομή (388.560.304€) και το 15% την Εθνική Συμμετοχή (68.569.465€). Το μεγαλύτερο μέρος της Κοινοτικής Συνδρομής, δηλαδή το ποσό των 378.736.834 € προέρχεται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και το ποσό των 78.392.935 € από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ).

Το αναπτυξιακό όραμα της ΠΑΜΘ για το 2020 είναι η *«ανασυγκρότηση του παραγωγικού προτύπου της ώστε να μετασχηματιστεί σε τουριστικό προορισμό αριστείας και σημαντικό βιομηχανικό πόλο, αξιοποιώντας το συγκριτικό της πλεονέκτημα στο αγροδιατροφικό σύμπλεγμα, το πλούσιο ενδογενές δυναμικό, τη γεωγραφική της θέση και προωθώντας την κοινωνική συνοχή με κινητοποίηση υφισταμένων και νέων κοινωνικών συλλογικοτήτων»*.

Η αναπτυξιακή στρατηγική βασίζεται:

- (α) **στον τομέα της οικονομίας**, στην ενίσχυση επιλεγμένων οικονομικών δραστηριοτήτων με συγκριτικά πλεονεκτήματα ως πυλώνων, στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και επιχειρηματικής επιτυχίας με ταχεία ενσωμάτωση τεχνολογίας, παραγωγή εγχώριας καινοτομίας και επέκταση στην αλυσίδα καθετοποίησης και διασύνδεσης παραγωγικών δραστηριοτήτων, στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων και προώθηση σε νέες αγορές εξαγωγίμων προϊόντων / υπηρεσιών,
- (β) **στον κοινωνικό τομέα**, στη βελτίωση των υπηρεσιών υγείας και πρόνοιας με στοχευμένες δράσεις για χωρίς διακρίσεις πρόσβαση όλων, στην αύξηση της απασχόλησης, στην καταπολέμηση της φτώχειας με ολοκληρωμένα τοπικά σχέδια και πρωτοβουλίες, ενεργητικές πολιτικές για ένταξη στην αγορά εργασίας ειδικών ομάδων, εκπαίδευση ή/και δια βίου μάθηση και ανάπτυξη της κοινωνικής οικονομίας, στη βελτίωση των υποδομών και

υπηρεσιών εκπαίδευσης και δια βίου μάθησης, στην πρόληψη και μείωση της σχολικής διαρροής, στην ενίσχυση της συμμετοχής ειδικών ομάδων στην εκπαίδευση και δια βίου μάθηση και στη σύνδεση της κατάρτισης με τις ανάγκες του κοινωνικο-οικονομικού συστήματος,

- (γ) **στον τομέα του περιβάλλοντος και των υποδομών**, στη διατήρηση και προστασία του φυσικού περιβάλλοντος ως αναγκαία προϋπόθεση για την ανάπτυξη με βελτίωση της εφαρμογής των περιβαλλοντικών υποχρεώσεων, αξιοποίηση νέων τεχνολογιών μέτρησης, παρακολούθησης και διαχείρισης αποβλήτων, έμφαση στην ανακύκλωση / επαναχρησιμοποίηση, δημιουργία αποτελεσματικού δικτύου προστατευόμενων περιοχών και συνεργασίας με τις τοπικές κοινωνίες, στη βιώσιμη αξιοποίηση φυσικών πόρων και δυναμικού ΑΠΕ με προσέλκυση βιώσιμων επενδυτικών σχημάτων, στην προώθηση αποτελεσματικότερης τεχνολογίας για μείωση απωλειών και διαχείριση ακραίων φαινομένων και κρίσεων, στην ανάπτυξη ενεργειακών υποδομών μέσα από τη συνδυασμένη λειτουργία δικτύων και εγκαταστάσεων αποθήκευσης, εισαγωγής, εξαγωγής και μεταφοράς, κυρίως με την αξιοποίηση των υφιστάμενων και των προγραμματιζόμενων αγωγών μεταφοράς φυσικού αερίου.

Βασικό άξονα της παραπάνω αναπτυξιακής στρατηγικής αποτελεί η υλοποίηση της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3) η οποία εκπονήθηκε κατά την έναρξη υλοποίησης του ΕΠ ΑΜΘ 2014-2020 με συμμετοχή της επιχειρηματικής και της ερευνητικής κοινότητας, της δημόσιας διοίκησης και της κοινωνίας των πολιτών.

Οι γενικοί στόχοι του ΕΠ ΑΜΘ περιλαμβάνουν τη διεύρυνση της οικονομικής δραστηριότητας, την αύξηση της απασχόλησης, την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και τη βελτίωση της ελκυστικότητας της ΠΑΜΘ ως τόπο κατοικίας και παραγωγής. Ωστόσο οι περιορισμένοι πόροι των ΕΔΕΤ κατευθύνονται στην επίτευξη **επιλεγμένων στόχων υψηλής προτεραιότητας**:

- Αντιμετώπιση ανεργίας και φτώχειας μέσω της επιχειρηματικότητας και ένταξης μειονεκτικών ομάδων στην αγορά εργασίας.
- Αύξηση της ανταγωνιστικότητας της τοπικής αγροτικής οικονομίας μέσω της ανάπτυξης του αγροδιατροφικού τομέα, και της ανταγωνιστικότητας της εγχώριας βιομηχανίας μέσα από την ενσωμάτωση τεχνολογίας και καινοτομίας, καθώς και την ένταξη σε αλυσίδες αξίας και συνεργατικά σχήματα.
- Ενίσχυση της εξωστρέφειας του τριτογενή τομέα με βελτίωση της ποιότητας της τουριστικής προσφοράς.

- Βελτίωση της ποιότητας ζωής και της ικανότητας υποδομών & δομών να στηρίζουν μακροπρόθεσμα την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας, με έμφαση στην ενέργεια (γεωθερμία, βιομάζα), στις μεταφορές (διασύνδεση Εγνατίας, αναβάθμιση οδικών υποδομών), στην υγεία (βελτίωση αποδοτικότητας, κάλυψη υποεξυπηρετούμενων πληθυσμών), στην εκπαίδευση (βελτίωση μορφωτικού επιπέδου, στη μείωση σχολικής διαρροής) και στις ψηφιακές υπηρεσίες.
- Προώθηση της ισόρροπης ανάπτυξης της ΠΑΜΘ.
- Προστασία του Περιβάλλοντος (αντιμετώπιση πλημμυρών, διαχείριση στερεών αποβλήτων, υδατικών πόρων και προστατευόμενων περιοχών).

Οι δράσεις για την υλοποίηση των στόχων διαρθρώνονται σε 4 άξονες προτεραιότητας:

- Άξονας Προτεραιότητας 1 (ΕΤΠΑ): Βελτίωση της Ανταγωνιστικότητας της Τοπικής Οικονομίας.
- Άξονας Προτεραιότητας 2 (ΕΤΠΑ): Βελτίωση της Ελκυστικότητας της Περιφέρειας ως Τόπου Εγκατάστασης Επιχειρήσεων και Ατόμων.
- Άξονας Προτεραιότητας 3 (ΕΤΠΑ): Υποδομές Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού και Ενίσχυσης Κοινωνικής Συνοχής.
- Άξονας Προτεραιότητας 4 (ΕΚΤ): Ανάπτυξη Ανθρώπινων Πόρων και Κοινωνική Συνοχή.

Συνολικά στο Πρόγραμμα επιλέγηκαν οι **Ειδικοί Στόχοι**:

1. Ε.Σ. 1-2 Αύξηση των επιχειρηματικών επενδύσεων στην Έρευνα και Καινοτομία για την ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών στους τομείς προτεραιότητας της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3).
2. Ε.Σ. 3 Ενίσχυση της προσφοράς ψηφιακού περιεχομένου σε τομείς της Περιφερειακής Διοίκησης, του Πολιτισμού και του Τουρισμού.
3. Ε.Σ. 4 Αύξηση των Νέων Επιχειρήσεων Εντάσεως Έρευνας και Τεχνολογίας (NEET) στους τομείς προτεραιότητας της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3).
4. Ε.Σ. 3c.4.1 Ενίσχυση της βιωσιμότητας και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ
5. Ε.Σ. 5-6 Αύξηση της αποδοτικότητας και της παραγωγικότητας των ΜΜΕ.
6. Ε.Σ. 6 Αύξηση της εξωστρέφειας των ΜΜΕ.
7. Ε.Σ. 7 Αύξηση της χρήσης της γεωθερμίας για θερμικές εφαρμογές.
8. Ε.Σ. 8 Εξοικονόμηση ενέργειας σε δημόσιες υποδομές.

9. Ε.Σ. 9 Μείωση της επικινδυνότητας και των επιπτώσεων από φυσικούς κινδύνους και καταστροφές.
10. Ε.Σ. 11 Αποδοτική χρήση υδάτινων πόρων.
11. Ε.Σ. 12 Ανάδειξη φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς.
12. Ε.Σ. 13 Προστασία του οικολογικού αποθέματος.
13. Ε.Σ. 14 Βελτίωση της ελκυστικότητας των αστικών κέντρων.
14. Ε.Σ. 15 Βελτίωση της σύνδεσης της ΠΑΜΘ με τα Διευρωπαϊκά Δίκτυα Μεταφορών.
15. Ε.Σ. 16 Ενίσχυση της ασφάλειας και της μεταφορικής ικανότητας των υποδομών
16. Ε.Σ. 17 Αύξηση της διείσδυσης του φυσικού αερίου.
17. Ε.Σ. 18 Βελτίωση / αναβάθμιση υποδομών υγείας και κοινωνικής φροντίδας.
18. Ε.Σ. 19 Βελτίωση / αναβάθμιση υποδομών εκπαίδευσης.
19. Ε.Σ. 21 Υποστήριξη Τοπικών Πρωτοβουλιών Απασχόλησης (Τ.Π.Α.) σε Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις.
20. Ε.Σ. 21Α Υποστήριξη της απασχόλησης σε υφιστάμενες επιχειρήσεις που συμμετέχουν σε Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις
21. Ε.Σ. 22 Βελτίωση της πρόσβασης ατόμων που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό στην αγορά εργασίας.
22. Ε.Σ. 22Α Βελτίωση της παροχής κοινωνικών υπηρεσιών σε κοινωνικά ευπαθείς ομάδες (κακοποιημένες γυναίκες).
23. Ε.Σ. 23 Βελτίωση της παροχής υπηρεσιών εκπαιδευτικής υποστήριξης σε μαθητές με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.
24. Ε.Σ. 23Α Βελτίωση της προσβασιμότητας των κοινωνικά ευπαθών ομάδων σε ποιοτικές και ολοκληρωμένες κοινωνικές υπηρεσίες.
25. Ε.Σ. 23Β Ενίσχυση των ατόμων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά, για την εργασιακή και κοινωνική ένταξή τους.
26. Ε.Σ. 24 Βελτίωση της παροχής κοινωνικών υπηρεσιών σε ευπαθείς ομάδες.
27. Ε.Σ. 24Α Βελτίωση της παροχής υπηρεσιών υγείας σε άτομα που πλήττονται από τη φτώχεια και λοιπές ευπαθείς κοινωνικά ομάδες

Οι Ειδικοί Στόχοι καλύπτουν 10 από τους 11 Θεματικούς Στόχους (μη συμπεριλαμβανομένης της Τεχνικής Βοήθειας) της προγραμματικής περιόδου 2014-2020. Επίσης, το Πρόγραμμα ορίζει συγκεκριμένη **ολοκληρωμένη χωρική προσέγγιση** για την προώθηση της ισόρροπης ανάπτυξης των περιοχών της περιφέρειας, που είναι ένας από τους επιλεγμένους στόχους υψηλής προτεραιότητας στους οποίους βασίζεται ο σχεδιασμός του ΠΕΠ. Επιμέρους στόχοι της χωρικής προσέγγισης είναι η αντιμετώπιση κρίσιμων συγκεντρώσεων προβλημάτων (άναρχη επέκταση αστικών και τουριστικών δραστηριοτήτων σε περιοχές αξιόλογου φυσικού περιβάλλοντος, συγκέντρωση ακραίων κοινωνικο-οικονομικών φαινομένων, χαμηλής οικονομικής δραστηριότητας, ρύπανσης), και η αξιοποίηση της συμπληρωματικότητας δράσεων ενεργοποίησης «οικονομιών κλίμακας» για δημιουργία μόνιμων θέσεων εργασίας.

2.2 ΕΣΤΙΑΣΗ ΤΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ

Η επιλογή των θεμάτων και των ειδικών ερωτημάτων στα οποία εστίασαν οι αξιολογήσεις που περιλαμβάνονται στο Επικαιροποιημένο Σχέδιο Αξιολόγησης έγινε **με βάση**:

- (α) την εστίαση του ΕΠ σε Ειδικούς Στόχους και σε ειδικότερες θεματικές και εργαλεία,
- (β) τα καίρια ζητήματα που εντοπίστηκαν και τα πορίσματα τόσο της Αξιολόγησης, κατά τη διάρκεια της υλοποίησης του Ε.Π. Μακεδονίας–Θράκης 2007-2013, της εκ των προτέρων Αξιολόγησης του ΕΠ 2014-2020, καθώς και στις υπόλοιπες Αξιολογήσεις που μεσολάβησαν, και περιλαμβάνονται στο παρόν έγγραφο,
- (γ) την εκτίμηση για την πορεία υλοποίησης του Προγράμματος και επομένως για τη χρονική συγκυρία κατά την οποία είναι εκάστοτε διαθέσιμα ικανά δεδομένα για τις εκροές και τα αποτελέσματα και τις επιπτώσεις του Προγράμματος, γεγονός που καθορίζει το αντικείμενο, τα κριτήρια και τα καίρια αξιολογητικά ερωτήματα για κάθε Αξιολόγηση.

Κατά την Αξιολόγηση κατά τη διάρκεια της υλοποίησης του Ε.Π. (ΕΠ Μακεδονίας – Θράκης 2007-2013, Άξονες Προτεραιότητας για την Ανατολική Μακεδονία – Θράκη), είχαν εντοπιστεί:

- η αυξημένη ευαισθησία του Προγράμματος 2007-2013 αλλά και γενικότερα του προγραμματισμού στις επιπτώσεις της οικονομικής και δημοσιονομικής κρίσης, γεγονός που επιβάλλει τη συχνή εκπόνηση Αξιολογήσεων εφαρμογής ώστε να τροφοδοτούνται επιλεκτικές αναπροσαρμογές και να λαμβάνονται αντίστοιχα μέτρα επιτάχυνσης ή εξειδίκευσης της υλοποίησης,
- η ικανοποιητική διατήρηση (κατά την υλοποίηση) της (σχεδιασμένης) συνάφειας του Προγράμματος με το ΕΣΠΑ και τις Ευρωπαϊκές Στρατηγικές, γεγονός που δεν καθιστά

επιτακτική στο νέο Πρόγραμμα την ανάγκη για ιδιαίτερα επισταμένη / κοπιώδη αξιολόγηση της τήρησης των δεσμεύσεων ως προς τους νέους Θεματικούς Στόχους, δεδομένης και της εξαιρετικής προσοχής που δόθηκε ως προς αυτό το ζήτημα κατά το σχεδιασμό του νέου ΕΠ και κατά τη συγκρότηση του νέου Συστήματος Διοίκησης,

- η ανάγκη για πιο επισταμένη και στοχευμένη αξιολόγηση των παρεμβάσεων του ΕΚΤ, δεδομένου ότι (α) στη συγκυρία της κρίσης ως καίριο πρόβλημα εμφανίζονται η αύξηση της ανεργίας και τα φαινόμενα κοινωνικού αποκλεισμού και (β) η επίτευξη των στόχων της αναπτυξιακής στρατηγικής της Περιφέρειας ως προς τους ανθρώπινους πόρους παγίως εξαρτάται από τα αποτελέσματα και τις επιπτώσεις των παρεμβάσεων του παράλληλου τομεακού προγράμματος (γεγονός που ισχύει και για την περίοδο 2014-2020),
- η ανάγκη για ενδιάμεσες διορθωτικές παρεμβάσεις στο Σύστημα Ποσοτικών Στόχων / Δεικτών του Προγράμματος η οποία στη νέα περίοδο περιορίζεται κατά πολύ χάρη στο δεσμευτικό κανονιστικό πλαίσιο και στην προετοιμασία που έγινε, κεντρικά και στην Περιφέρεια, για το ζήτημα αυτό,
- η ικανοποιητική εκτίμηση για την πραγματική συνεισφορά του ΕΠ στην επίτευξη των στόχων τόσο του Μνημονίου Οικονομικής και Χρηματοπιστωτικής Πολιτικής όσο και του ΕΣΠΑ, γεγονός που επιτρέπει την εκτίμηση ότι το αντίστοιχο καθήκον (task) στο παρόν Επικαιροποιημένο Σχέδιο Αξιολόγησης (ως προς τις σχετικές αιρεσιμότητες κ.λπ.) δεν είναι τόσο δύσκολο όσο εκ πρώτης όψεως φαίνεται,
- η ανάγκη για επισταμένη και ει δυνατόν συνεχή παρακολούθηση άρα και ειδικότερη αξιολόγηση της συνεισφοράς του Προγράμματος στην (τότε) Πράσινη Ανάπτυξη και επομένως, για το νέο ΕΠ, των αποτελεσμάτων του στον τομέα του Περιβάλλοντος, της Ενέργειας (συμπεπιλαμβανομένης και της εξοικονόμησης) και της Κλιματικής Αλλαγής,
- η ανάγκη για ειδικότερη αντιμετώπιση της χωρικής διάστασης του Προγράμματος, γεγονός που, για το νέο ΕΠ, οδηγεί στην ανάγκη για επισταμένη αξιολόγηση των χωρικών του επιπτώσεων και κατά συνέπεια των εκροών, αποτελεσμάτων και επιπτώσεων των δράσεων της Ολοκληρωμένης Χωρικής Ανάπτυξης, με έμφαση μάλιστα στις παρεμβάσεις για την Αστική Ανάπτυξη,
- η ανάγκη για πιο επισταμένη και στοχευμένη αξιολόγηση των δράσεων για τις ΜΜΕ και την καινοτομία, πολύ περισσότερο που στον τομέα αυτό είναι καταλυτική η παρέμβαση του αντίστοιχου τομεακού προγράμματος (γεγονός που ίσχυσε και για την περίοδο 2014-2020),

- η ανάγκη να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στις παρεμβάσεις στον τομέα της υγείας, δεδομένων των πολύπλοκων διαδικαστικών και διαχειριστικών θεμάτων που ανακύπτουν συχνά.

Στην εκ των προτέρων Αξιολόγηση του ΕΠ 2014-2020 εντοπίστηκαν ορισμένα πρόσθετα ζητήματα που αντιμετωπίστηκαν μέσω των Αξιολογήσεων που περιλαμβάνονται στο παρόν Σχέδιο Αξιολόγησης.

- Η αναγνώριση των αναγκών σε όλους τους Θ.Σ. του ΕΠ ήτο ορθή και κατά συνέπεια η αξιολόγηση δεν θα είχε ιδιαίτερο φόρτο γενικά ως προς τη Λογική της Παρέμβασης, αλλά απαιτούντο ιδιαίτερη προσοχή, στους Θ.Σ. 1, 2 και 3, στην εξασφάλιση των συνεργιών με το ΕΠΑΝΕΚ σε ό,τι αφορά (α) στη Στρατηγική RIS3 γενικότερα και (β) στη συμπληρωματικότητα των εργαλείων των ΕΠΑΝΕΚ και ΠΕΠ (μορφή και χρήση ενισχύσεων, Χρηματοδοτικά Μέσα, κ.λπ.)
- Στους Θ.Σ. 4, 5 και 6, η στρατηγική θεώρηση εμφάνιζε αντικειμενικές αδυναμίες στα πλαίσια του ΕΠ λόγω του ότι οι θεσμοθετημένες αρμοδιότητες στον τομέα του περιβάλλοντος και η πάγια κατανομή έργου μεταξύ ΥΠΕΚΑ (ΥΠΕΝ) και Περιφερειών ενέχουν παγίως τον κίνδυνο να προκύψουν θέματα μειωμένης συνεργασίας και απώλειας συνεργιών, γεγονός που επέβαλλε ειδική θεματική αξιολόγηση των δράσεων του ΕΠ στον τομέα αυτό. Η ανάγκη αυτή επιτείνεται και λόγω της κανονιστικής υποχρέωσης για τη δέσμευση και χρήση συγκεκριμένου ύψους πόρων για αυτούς τους Θ.Σ. στο Πρόγραμμα.
- Στο Θ.Σ. 7, λόγω επαρκούς τεχνογνωσίας και σαφούς κατανομής έργου, δεν αναμένετω προβλήματα ως προς τις εκροές και τα αποτελέσματα, ενώ κι η εκτίμηση των επιπτώσεων ήτο μεθοδολογικά και τεχνικά ένα «βατό» έργο (task).
- Στους Θ.Σ. 8 και 9, επιβεβαιώθηκε η ανάγκη που αναδείχθηκε και στην Αξιολόγηση κατά τη διάρκεια του ΕΠ 2007-2013, για πιο επισταμένη και στοχευμένη αξιολόγηση των παρεμβάσεων του ΕΚΤ, δεδομένου ότι (α) η κοινωνικο-οικονομική κρίση παράμενε και η αύξηση της ανεργίας και τα φαινόμενα κοινωνικού αποκλεισμού επιτείνεται, (β) η επίτευξη των στόχων στρατηγικής της Περιφέρειας εξακολουθούσε να εξαρτάται από αποτελέσματα κι επιπτώσεις παρεμβάσεων του τομεακού προγράμματος (ΕΠΑΝΑΔΕΔΒΜ). Η ανάγκη αυτή γινόταν πιο επιτακτική, και λόγω της κανονιστικής υποχρέωσης για τη δέσμευση και χρήση συγκεκριμένου ύψους πόρων ΕΚΤ στο Πρόγραμμα.
- **Επιβεβαιώθηκε η μεγάλη σημασία της περιφερειακής στρατηγικής RIS3** και κατά συνέπεια προέκυπτε στα πλαίσια του Σχεδίου Αξιολόγησης η αναγκαιότητα μιας θεματικής αξιολογητικής αντιμετώπισης.

- Σε ό,τι αφορά την Εσωτερική και Εξωτερική Συνοχή του ΕΠ, δεν αναδείχθηκαν αξιόλογα προβλήματα διότι το Πρόγραμμα διέθετε ικανοποιητική Λογική Παρέμβασης, και κατά συνέπεια, το Επικαιροποιημένο Σχέδιο Αξιολόγησης δύνατο να μην αφιερώσει ιδιαίτερους πόρους σ' αυτό το ζήτημα, πέρα από τις σχετικές κανονιστικές υποχρεώσεις.
- Ως προς το Σύστημα των Δεικτών (και το Αποθεματικό Επίδοσης), ο σχεδιασμός ήτο επαρκής και επομένως, η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας στο Σχέδιο Αξιολόγησης, στηρίχθηκε στο υπάρχον Σύστημα χωρίς ανάγκη να οριστούν, εκ προοιμίου, πρόσθετοι Δείκτες.
- Οσον αφορά στην **Ολοκληρωμένη Προσέγγιση στη Χωρική Ανάπτυξη**, η Αξιολόγηση επέμενε ιδιαίτερα στην ανάγκη να σχεδιασθούν (όπως έγινε) και να υλοποιηθούν συγκεκριμένες παρεμβάσεις, ως ένα μέσο για να διατηρήσει το ΕΠ έναν ολοκληρωμένο αναπτυξιακό προσανατολισμό και να μην μετατραπεί σε απλό σύνολο κατηγοριοποιημένων κατά Θ.Σ. και Επενδ. Προτεραιότητα έργων. Κατά συνέπεια, επιβεβαιώθηκε η ανάγκη για ειδικότερη θεματική αξιολογητική αντιμετώπιση της, με έμφαση στη Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη, λόγω και (α) της κανονιστικής δέσμευσης συγκεκριμένων πόρων γι' αυτήν, (β) της κατά την Αξιολόγηση σχετικά περιορισμένης επίπτωσης αντίστοιχων παρεμβάσεων στις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους.
- Η συνέπεια των χρηματοδοτικών κατανομών, ως προς τους στόχους του ΕΠ, επίσης δεν εμφάνισε ειδικό πρόβλημα, αλλά προφανώς πρέπει να ελεγχθεί η τήρηση της.
- Η ιδιαίτερη βαρύτητα που δόθηκε κατά το σχεδιασμό του ΕΠ και του ΕΣΠΑ 2014-2020 στη συγκρότηση του νέου Συστήματος Διοίκησης, προδιέθεταν για πιθανώς μικρότερο (ως προς τις προηγούμενες περιόδους) φόρτο έργου, αναφορικά με τις διαδικασίες και τις δομές διαχείρισης και παρακολούθησης.
- Τέλος, καθώς το ΕΠ 2014-2020 είχε σχεδιαστεί βασιζόμενο στις αρχές και στόχους της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020», η ποσοτική και ποιοτική αξιολόγηση της συνεισφοράς του έδειξε μεγάλο βαθμό συνάφειας, και επομένως στο Επικαιροποιημένο Σχέδιο Αξιολόγησης δίδεται η απαιτούμενη προσοχή που ούτως ή άλλως κανονιστικά επιβάλλεται.

Παράλληλα, ζητήματα και αξιολογητικά ερωτήματα προκύπτουν από τις ειδικές μελέτες και εμπειρογνωμοσύνες που αξιοποιήθηκαν για το σχεδιασμό και για την εξειδίκευση-του Ε.Π. 2014-2020, και συγκεκριμένα από τις:

- ΕΜΠΕΙΡΟΓΝΩΜΟΣΥΝΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ «ΣΧΕΔΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΑΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ» ΣΤΗΝ Π-ΑΜΘ ΣΤΟ ΠΕΠ ΜΑ.ΘΡΑ

- ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΟΡΟΣΕΙΡΑΣ ΡΟΔΟΠΗΣ
- ΕΜΠΕΙΡΟΓΝΩΜΟΣΥΝΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΔΡΑΣΕΩΝ ΜΕΣΩ JESSICA ΚΑΙ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΑΜΕΙΟΥ ΑΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ Α.Μ.Θ,
- ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
- ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΡΑΚΤΙΑΣ ΖΩΝΗΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΜΘ
- ΕΜΠΕΙΡΟΓΝΩΜΟΣΥΝΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΗΣ ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ, ΙΔΡΥΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΠΡΟ-ΘΕΡΜΟΚΟΙΤΙΔΩΝ Ή / ΚΑΙ ΘΕΡΜΟΚΟΙΤΙΔΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΝΕΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΘΡΑΚΗΣ
- ΜΕΛΕΤΗ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΤΗΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2014- 2020
- ΜΕΛΕΤΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗΣ ΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗ
- ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΕΛΙΚΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΕΡΓΩΝ ΤΗΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΠΡΑΞΕΩΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΑ ΣΧΕΔΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΟΡΕΙΝΩΝ ΚΑΙ ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΤΟΥ Ε.Π. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΘΡΑΚΗ 2007- 2013
- ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΤΟΥ ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 1 «ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ» ΜΕ ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΈΞΥΠΝΗΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ
- ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ
- ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΤΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

- ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΤΗΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ ΤΗΣ ΕΓΝΑΤΙΑΣ ΟΔΟΥ

Από πορίσματα των ανωτέρω προκύπτει ότι η σκοπιμότητα εστίασης του Σχεδίου Αξιολόγησης:

- στην αξιολόγηση της εφαρμογής, ιδιαίτερα για τις δράσεις που παρουσιάζαν διαθέσιμο ένα επαρκές σώμα εκροών αλλά και αντιμετώπιζαν ένα συγκεκριμένο ζήτημα εφαρμογής,
- στην αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας του συνόλου του Προγράμματος,
- στις ειδικά ενδιαφέρουσες δράσεις για την ανάπτυξη των ανθρώπινων πόρων και την αντιμετώπιση των κοινωνικών προκλήσεων, παράλληλα και σε συνέργια με το Επικαιροποιημένο Σχέδιο Αξιολόγησης του ΕΠ ΑΝΑΔΕΔΒΜ,
- στη θεματική Αξιολόγηση των επιπτώσεων στις ιδιαίτερα σημαντικές για την Περιφερειακή ανάπτυξη από τα πιο κρίσιμα για την ανάπτυξη της Περιφέρειας θέματα / εργαλεία: Περιφερειακή RIS3, Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις και δράσεις του τομέα Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

Με την παραπάνω εστίαση:

- καλύπτονται όλοι οι Θεματικοί Στόχοι 1 – 10 του ΕΠ ΠΑΜΘ 2014 – 2020,
- αντιμετωπίζονται με ιδιαίτερη προσοχή οι Ειδικοί Στόχοι που αναφέρονται στη RIS3:
  - Ε.Σ. 1-2 Αύξηση των επιχειρηματικών επενδύσεων στην Έρευνα και Καινοτομία για την ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών στους τομείς προτεραιότητας της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3).
  - Ε.Σ. 3 Ενίσχυση της προσφοράς ψηφιακού περιεχομένου σε τομείς της Περιφερειακής Διοίκησης, του Πολιτισμού και του Τουρισμού.
  - Ε.Σ. 4 Αύξηση των Νέων Επιχειρήσεων Εντάσεως Έρευνας και Τεχνολογίας (NEET) στους τομείς προτεραιότητας της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3).
  - Ε.Σ. 3c.4.1 Ενίσχυση της βιωσιμότητας και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ
  - Ε.Σ. 5-6 Αύξηση της αποδοτικότητας και της παραγωγικότητας των ΜΜΕ.
  - Ε.Σ. 6 Αύξηση της εξωστρέφειας των ΜΜΕ.

- αντιμετωπίζονται με ιδιαίτερη προσοχή οι Ειδικοί Στόχοι ΕΚΤ:
  - Ε.Σ. 21 Υποστήριξη Τοπικών Πρωτοβουλιών Απασχόλησης (Τ.Π.Α.) σε Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις.
  - Ε.Σ. 21Α Υποστήριξη της απασχόλησης σε υφιστάμενες επιχειρήσεις που συμμετέχουν σε Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις
  - Ε.Σ. 22 Βελτίωση της πρόσβασης ατόμων που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό στην αγορά εργασίας.
  - Ε.Σ. 22Α Βελτίωση της παροχής κοινωνικών υπηρεσιών σε κοινωνικά ευπαθείς ομάδες (κακοποιημένες γυναίκες).
  - Ε.Σ. 23 Βελτίωση της παροχής υπηρεσιών εκπαιδευτικής υποστήριξης σε μαθητές με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.
  - Ε.Σ. 23Α Βελτίωση της προσβασιμότητας των κοινωνικά ευπαθών ομάδων σε ποιοτικές και ολοκληρωμένες κοινωνικές υπηρεσίες.
  - Ε.Σ. 23Β Ενίσχυση των ατόμων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά, για την εργασιακή και κοινωνική ένταξή τους.
  - Ε.Σ. 24 Βελτίωση της παροχής κοινωνικών υπηρεσιών σε ευπαθείς ομάδες.
  - Ε.Σ. 24Α Βελτίωση της παροχής υπηρεσιών υγείας σε άτομα που πλήττονται από τη φτώχεια και λοιπές ευπαθείς κοινωνικά ομάδες
- αντιμετωπίζονται με ιδιαίτερη προσοχή οι Ειδικοί Στόχοι για το Περιβάλλον, την Ενέργεια και την Κλιματική Αλλαγή:
  - Ε.Σ. 7 Αύξηση της χρήσης της γεωθερμίας για θερμικές εφαρμογές.
  - Ε.Σ. 8 Εξοικονόμηση ενέργειας σε δημόσιες υποδομές.
  - Ε.Σ. 9 Μείωση της επικινδυνότητας και των επιπτώσεων από φυσικούς κινδύνους και καταστροφές.
  - Ε.Σ. 11 Αποδοτική χρήση υδάτινων πόρων.
  - Ε.Σ. 12 Ανάδειξη φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς.
  - Ε.Σ. 13 Προστασία του οικολογικού αποθέματος.
  - Ε.Σ. 14 Βελτίωση της ελκυστικότητας των αστικών κέντρων.

- Οι ειδικοί στόχοι:
  - Ε.Σ. 15 Βελτίωση της σύνδεσης της ΠΑΜΘ με τα Διευρωπαϊκά Δίκτυα Μεταφορών.
  - Ε.Σ. 16 Ενίσχυση της ασφάλειας και της μεταφορικής ικανότητας των υποδομών
  - Ε.Σ. 17 Αύξηση της διείσδυσης του φυσικού αερίου.
  - Ε.Σ. 18 Βελτίωση / αναβάθμιση υποδομών υγείας και κοινωνικής φροντίδας.
  - Ε.Σ. 19 Βελτίωση / αναβάθμιση υποδομών εκπαίδευσης.

καλύπτονται από την 1^η και 2^η Αξιολόγηση κατά τη διάρκεια υλοποίησης του ΕΠ ΠΑΜΘ 2014 – 2020 σε ότι αφορά στη συνάφεια, αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα, ενώ σε ότι αφορά στις επιπτώσεις, καλύπτονται από την 2^η Αξιολόγηση, με ειδικά αξιολογικά ερωτήματα.

Ως μέθοδοι αξιολόγησης προκρίθηκαν:

- Βιβλιογραφική έρευνα
- Ανάλυση στοιχείων δεικτών εκροών και αποτελέσματος (στοιχεία φυσικής και οικονομικής προόδου) συστήματος παρακολούθησης,
- Στατιστική ανάλυση με έμφασης στις τιμές των Δείκτες εκροών και αποτελέσματος του ΕΠ και στους Δείκτες της στρατηγικής «Ευρώπη 2020»,
- Ειδικά για τις ΟΧΕ, χρήση επιτόπιας έρευνας και εκπόνηση Μελετών Περιπτώσεων (case studies) για τις Ο.Χ.Ε
- Για τις αξιολογήσεις επιπτώσεων η Theory Based Evaluation
- Ειδικά για δράσεις ΕΚΤ, Δευτερογενής ανάλυση στοιχείων παρακολούθησης των δικαιούχων / πρωτογενής ποσοτική έρευνα με χρήση ερωτηματολογίων ή/και ποιοτική ανάλυση με ομάδες εστίασης (focus groups) συνεντεύξεις ή case studies.
- όπου κρίθηκε αναγκαίο και από τον αξιολογητή η Δευτερογενής ανάλυση στοιχείων παρακολούθησης των δικαιούχων / πρωτογενής ποσοτική έρευνα με χρήση ερωτηματολογίων ή/και ποιοτική ανάλυση με ομάδες εστίασης (focus groups) συνεντεύξεις ή case studies χρησιμοποιήθηκε και σε άλλες αξιολογήσεις.
- Ειδικά σε ότι αφορά στις αξιολογήσεις επιπτώσεων προκρίθηκε ως μέθοδος αξιολόγησης η **Theory Based Evaluation**,

- Θεωρητική αξιολόγηση με τη μέθοδο Ανάλυσης Λογικού Πλαισίου - Logical Framework Analysis.
- Μελέτες που εκπονήθηκαν από τους δικαιούχους, ειδικές μελέτες που υποστηρίζουν το σχεδιασμό/εξειδίκευση και την ωρίμανση παρεμβάσεων
- Δεδομένα από επίσημες στατιστικές αρχές, όπως ορίζεται για την παρακολούθηση και μέτρηση των δεικτών του ΕΠ

Τέλος, επισημαίνεται ότι το Επικαιροποιημένο Σχέδιο Αξιολόγησης διαμορφώθηκε σε συνεργασία με το **Δίκτυο Αξιολόγησης** το οποίο συντονίζεται από την Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού του Σχεδιασμού της Αξιολόγησης και της Εφαρμογής (ΕΥΣΣΑΕ) και συμμετέχουν εκπρόσωποι των λοιπών Ειδικών Υπηρεσιών της Εθνικής Αρχής Συντονισμού, των Ειδικών Υπηρεσιών Διαχείρισης των Προγραμμάτων ΕΣΠΑ 2014-2020, εκπρόσωποι Επιτελικών Δομών ΕΣΠΑ Υπουργείων ή άλλων υπηρεσιών, εκπρόσωποι Περιφερειακών Επιτροπών Αναπτυξιακού Σχεδιασμού ΕΣΠΑ, και εκπρόσωποι Αρχών που σχεδιάζουν ή/ και υλοποιούν συγκεκριμένες πρωτοβουλίες. Παράλληλα αποστέλλεται για διαβούλευση στην **Επιτροπή Παρακολούθησης** του ΕΠ ΠΑΜΘ 2014 - 2020 προς λήψη απόφασης μέσω Γραπτής Διαδικασίας.

3. ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το Σύστημα Αξιολόγησης περιλαμβάνει τις βασικές αρχές από τις οποίες διέπεται η λειτουργία της Αξιολόγησης και τις βασικές διαδικασίες που εφαρμόστηκαν από τους αρμόδιους φορείς που εμπλέκονται στις αξιολογήσεις, προκειμένου να συντονιστεί αποτελεσματικά ο σχεδιασμός και η εκπόνηση ποιοτικών αξιολογήσεων. Παράλληλα, το σύστημα αξιολόγησης περιλαμβάνει την περιγραφή των υποστηρικτικών εργαλείων για την ενίσχυση των ικανοτήτων και δεξιοτήτων των φορέων που εμπλέκονται στα θέματα της Αξιολόγησης, καθώς και τη διάδοση των πορισμάτων των αξιολογήσεων και της ανταλλαγής απόψεων σε θέματα Αξιολόγησης.

3.1. ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΑΡΜΟΔΙΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Ο συντονισμός του σχεδιασμού, της εκπόνησης των αξιολογήσεων και της αξιοποίησης των συμπερασμάτων τους, καθώς και της κατάρτισης των Σχεδίων Αξιολόγησης των Προγραμμάτων, αποτελεί κύρια αρμοδιότητα της Μονάδας Σχεδιασμού και Αξιολόγησης της **ΕΥΣΣΑΕ**¹ και της Μονάδας Συντονισμού της Αξιολόγησης των δράσεων ΕΚΤ των ΕΠ της **ΕΥΣΕΚΤ**².

Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ), η ΕΥΣΣΑΕ συνεργάζεται με την ΕΥΣΕΚΤ, η οποία είναι αρμόδια για το συντονισμό και την παρακολούθηση της αξιολόγησης των ΕΠ που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ, καθώς και της αξιολόγησης της Πρωτοβουλίας για την Απασχόληση των Νέων (ΠΑΝ). Ειδικότερα, στο πλαίσιο του συντονισμού και προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η πληροφόρηση που παρέχεται από τις αξιολογήσεις είναι συστηματοποιημένη και ομογενοποιημένη, η ΕΥΣΣΑΕ και η ΕΥΣΕΚΤ σε συνεργασία προβαίνουν στις ακόλουθες ενέργειες:

- ✓ αποστέλλουν οδηγίες για την κατάρτιση των Σχεδίων Αξιολόγησης των Προγραμμάτων και παρακολουθούν την πρόοδο εφαρμογής τους,
- ✓ παρέχουν κατευθύνσεις σχετικά με το χρονοπρογραμματισμό και το είδος των αξιολογήσεων βάσει των απαιτήσεων των Κανονισμών και των κατευθυντήριων κειμένων, προκειμένου να εκπονηθούν αξιολογήσεις που συνεισφέρουν ουσιαστικά στην αποτελεσματική υλοποίηση των Προγραμμάτων,
- ✓ παρέχουν οδηγίες για τη διενέργεια των αξιολογήσεων, επεξεργάζονται τα πορίσματα των αξιολογήσεων και παρέχουν κατευθύνσεις σχετικά με την αναθεώρηση των

---

¹ ΥΑ 69136/ΕΥΘΥ 627/10.07.2015, ΦΕΚ 1451/Β/10.07.2015

² ΥΑ 70313/ΕΥΘΥ 646/30.06.2015, ΦΕΚ 1467/Β/14.07.2015

Προγραμμάτων. Στο πλαίσιο αυτό συνεργάζονται με την ΕΥΣΕ³ και την ΕΥΚΕ⁴ στη βάση των αρμοδιοτήτων τους,

- ✓ καταρτίζουν ενιαίες κατευθύνσεις, προδιαγραφές και αξιολογικά ερωτήματα για αξιολογήσεις που αφορούν ομοειδείς δράσεις προκειμένου να εκπονηθούν με ενιαίο τρόπο και να παραχθούν συγκρίσιμα συμπεράσματα (κοινές δράσεις ΕΚΤ των ΕΠ, στρατηγική επικοινωνίας, στρατηγικές ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης, μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής, έξυπνη εξειδίκευση),
- ✓ αποστέλλουν οδηγίες για ενιαία αντιμετώπιση θεμάτων προκειμένου να μπορούν να συναχθούν συμπεράσματα σε εθνικό επίπεδο (π.χ. επίπεδο θεματικού στόχου, στρατηγική Ευρώπη 2020),
- ✓ μεριμνούν για την ποιότητα των αξιολογήσεων, για την αξιοποίηση των δεδομένων και πορισμάτων της αξιολόγησης του ΕΣΠΑ και των Προγραμμάτων του,
- ✓ διοργανώνουν επιμορφωτικά σεμινάρια σε θέματα Αξιολόγησης για τα στελέχη των Διαχειριστικών Αρχών, κατά προτεραιότητα,
- ✓ διευκολύνουν την πρόσβαση στην πληροφορία και σε δεδομένα που απαιτούνται για τη διενέργεια αξιολογήσεων και για τα οποία απαιτούνται επιπρόσθετες ενέργειες σε επίπεδο ΕΑΣ.

Με σκοπό το συντονισμό και την αποτελεσματική μεταφορά εμπειριών και ανταλλαγή απόψεων σε θέματα Αξιολόγησης, συστάθηκε το **Δίκτυο Αξιολόγησης των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014-2020**, το οποίο συντονίζεται από την ΕΥΣΣΑΕ και η **Ειδική Υποεπιτροπή Αξιολόγησης για τις παρεμβάσεις του ΕΚΤ** (ΕΑΠΑΠ), η οποία συντονίζεται από την ΕΥΣΕΚΤ.

Η ΕΥΣΣΑΕ σε συνεργασία με την ΕΥΣΕΚΤ, καταρτίζει το **Εθνικό Σχέδιο Αξιολόγησης** και συντονίζει κάθε ενέργεια που απαιτείται για την αντιμετώπιση των στρατηγικών θεμάτων που αξιολογούνται σε εθνικό επίπεδο.

Η **Διαχειριστική Αρχή**⁵ είναι η αρμόδια υπηρεσία για την κατάρτιση του Σχεδίου Αξιολόγησης του Προγράμματος, τη διενέργεια των αξιολογήσεων του Προγράμματος και την αξιοποίηση των συμπερασμάτων τους, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της ΕΑΣ. Οι αξιολογήσεις που διενεργούνται κατά την υλοποίηση του Προγράμματος, παρακολουθούνται από **επιτροπές παρακολούθησης και παραλαβής** που συγκροτούνται κυρίως από στελέχη της Διαχειριστικής Αρχής.

---

³ ΥΑ 69136/ΕΥΘΥ 627/10.07.2015, ΦΕΚ 1451/Β/10.07.2015

⁴ ΥΑ 69135/ΕΥΘΥ626/22.06.2015, ΦΕΚ 1451/Β/10.07.2015

⁵ ΥΑ 32674/ΕΥΘΥ 330/23.03.2015, ΦΕΚ 714/Β/24.04.2015

Για τον καλύτερο συντονισμό και την ομογενοποίηση του έργου των αξιολογήσεων (μεθοδολογίες, δείκτες κλπ), στις επιτροπές αυτές συμμετέχει ένας ή περισσότεροι εκπρόσωποι της ΕΑΣ, ανάλογα με το αντικείμενο και το είδος της αξιολόγησης. Η ΕΥΣΣΑΕ, όπου το κρίνει σκόπιμο, συμμετέχει με εκπρόσωπό της στις αξιολογήσεις επιπτώσεων των Προγραμμάτων. Η ΕΥΣΕΚΤ συμμετέχει στις οριζόντιες αξιολογήσεις και όπου το κρίνει σκόπιμο συμμετέχει σε μεμονωμένες αξιολογήσεις επιπτώσεων.

Η **Επιτροπή Παρακολούθησης** του Προγράμματος εξετάζει και εγκρίνει το Επικαιροποιημένο Σχέδιο Αξιολόγησης που καταρτίζεται από τη Διαχειριστική Αρχή, καθώς και κάθε τροποποίησή του. Η Επιτροπή Παρακολούθησης εξετάζει τις αξιολογήσεις του Προγράμματος, δύναται να υποβάλει παρατηρήσεις στη Διαχειριστική Αρχή και παρακολουθεί τα μέτρα που λαμβάνονται ως αποτέλεσμα των παρατηρήσεών της.

Οι **Εταίροι** συμβάλλουν στη διαδικασία της Αξιολόγησης και στη διαμόρφωση και αναθεώρηση του Σχεδίου Αξιολόγησης του Προγράμματος με τη συμμετοχή τους στην Επιτροπή Παρακολούθησης. Για την ενίσχυση της διαδικασίας της διαβούλευσης, η Διαχειριστική Αρχή προβλέπει εύλογο χρονικό διάστημα για την αποστολή σχολίων από τους εταίρους-μέλη της Επιτροπής Παρακολούθησης κατά την κατάρτιση και αναθεώρηση του Σχεδίου Αξιολόγησης.

3.2. ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ

Βασικό στοιχείο της διαδικασίας Αξιολόγησης σε όλο τον κύκλο ζωής της, αποτελεί η ύπαρξη ενός πλαισίου διασφάλισης ποιότητας, καθώς συμβάλλει στην εκπόνηση υψηλής ποιότητας αξιολογήσεων, στην καλύτερη δυνατή χρήση των συμπερασμάτων τους και τη μεγαλύτερη δυνατή διάδοση των αποτελεσμάτων σε όλους τους χρήστες. Το πλαίσιο διασφάλισης ποιότητας για τις αξιολογήσεις διαμορφώνεται με βάση τις ακόλουθες βασικές αρχές:

Διαφάνεια

Η διαφάνεια ενισχύει την εμπιστοσύνη προς τους φορείς που διενεργούν τις αξιολογήσεις και διαμορφώνει τις κατάλληλες συνθήκες για να ωθήσει τους εμπλεκόμενους να λάβουν υπόψη τους τα συμπεράσματα και τις συστάσεις κάθε αξιολόγησης. Για το λόγο αυτό όλες οι αξιολογήσεις δημοσιοποιούνται και είναι προσβάσιμες στο ευρύ κοινό. Στο πλαίσιο της προγραμματικής περιόδου 2014-2020, η αρχή της διαφάνειας ενισχύθηκε μέσω των ακόλουθων ενεργειών:

- Δημοσιοποίηση του κάθε φορά εγκεκριμένου Σχεδίου Αξιολόγησης του Προγράμματος στην ιστοσελίδα της Διαχειριστικής Αρχής, το οποίο επανεξετάζεται σε ετήσια βάση προκειμένου να προσαρμόζεται στις νέες ανάγκες.

- Δημοσιοποίηση των όρων της προκήρυξης κάθε αξιολόγησης στην ιστοσελίδα της Διαχειριστικής Αρχής.
- Δημοσιοποίηση όλων των αξιολογήσεων του Προγράμματος στην ιστοσελίδα της Διαχειριστικής Αρχής, συνοδευόμενες από επιτελικές περιλήψεις σε απλή γλώσσα, στα ελληνικά και στα αγγλικά.
- Δημοσιοποίηση στην ιστοσελίδα της ΕΥΣΕΚΤ των αξιολογήσεων οι οποίες διενεργούνται από την ΕΥΣΕΚΤ, τις Διαχειριστικές Αρχές, τους Ενδιάμεσους Φορείς και τους Δικαιούχους των Προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ.
- Ανάρτηση στην εσωτερική πλατφόρμα ΔΙΑΥΛΟ των τελικών παραδοτέων των αξιολογήσεων για την ενημέρωση των Εταίρων του Προγράμματος σχετικά με τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων.
- Ανάρτηση στην ιστοσελίδα του ΕΣΠΑ 2014-2020 των αξιολογήσεων που διενεργήθηκαν στο πλαίσιο του Εθνικού Σχεδίου Αξιολόγησης.

Αντικειμενικότητα

Η αντικειμενικότητα όσον αφορά στην αξιολόγηση καθορίζεται από το βαθμό **αμεροληψίας** και **ανεξαρτησίας** των εμπλεκόμενων στη διαδικασία αξιολόγησης. Η αμεροληψία αφορά στη μη ύπαρξη σύγκρουσης συμφερόντων και η ανεξαρτησία αφορά στην έλλειψη εξάρτησης από την αναθέτουσα αρχή. Η αρχή της αντικειμενικότητας βελτιώνει την ποιότητα της αξιολόγησης και ενισχύει την εμπιστοσύνη των χρηστών ως προς την εγκυρότητα και αξιοπιστία των ευρημάτων της.

Οι αξιολογήσεις που περιλαμβάνονται στο Επικαιροποιημένο Σχέδιο Αξιολόγησης εκπονούνται κυρίως από εξωτερικούς αξιολογητές, οι οποίοι με αμερόληπτο τρόπο κάνουν εκτιμήσεις στη βάση ενδείξεων και αξιόπιστων δεδομένων, χωρίς αφενός να υφίσταται εξωτερικές παρεμβάσεις και επιρροές και αφετέρου να μην περιορίζεται η ατομική ελευθερία έκφρασής τους. Παράλληλα, υπήρξε μέριμνα όσον αφορά στη μη ύπαρξη σύγκρουσης συμφερόντων από πλευράς του αξιολογητή πριν την εκπόνηση κάθε αξιολόγησης.

Από την πλευρά της Διαχειριστικής Αρχής, η αρχή της αντικειμενικότητας προϋποθέτει ότι:

- οι εξωτερικοί αξιολογητές έχουν πλήρη πρόσβαση σε όλες τις απαιτούμενες πληροφορίες,
- οι εξωτερικοί αξιολογητές έχουν πλήρη αυτονομία στην καταγραφή των ευρημάτων και τη διατύπωση των σχετικών πορισμάτων,

- ο υπεύθυνος για την κατάρτιση και τροποποίηση της στρατηγικής επικοινωνίας του Προγράμματος, δε συμμετέχει σε επιτροπές παρακολούθησης και παραλαβής έργων που αφορούν στην αξιολόγηση της στρατηγικής επικοινωνίας του Προγράμματος.

Ήθος

Σε όλο τον κύκλο ζωής μίας αξιολόγησης λαμβάνονται υπόψη τα ηθικά ζητήματα που ενδέχεται να προκύψουν. Στο πλαίσιο αυτό, υπήρξε μέριμνα κατά τη συγγραφή των όρων προκήρυξης κάθε αξιολόγησης για τη συμπερίληψη των ακόλουθων στοιχείων:

- Σαφή περιγραφή της λογικής, του σκοπού και του περιεχομένου της αξιολόγησης, των βασικών αξιολογικών ερωτημάτων, της ενδεχόμενης προτιμητέας μεθόδου αξιολόγησης και όλων των θεμάτων που λαμβάνονται υπόψη, προκειμένου οι δυνητικοί αξιολογητές να ενημερωθούν κατάλληλα για το τι απαιτείται από αυτούς, ώστε να σταθμίσουν τους **δεοντολογικούς κινδύνους** που ενδέχεται να προκύψουν.
- Σαφή αναφορά στην **τήρηση εχεμύθειας**, δηλαδή στη δέσμευση κάθε αξιολογητή να παραμείνουν εμπιστευτικά τα στοιχεία και τα ευρήματα της αξιολόγησης μέχρι και την οριστική παραλαβή της.
- Σαφής αναφορά και πρόβλεψη δέσμευσης του αξιολογητή για την τήρηση των αρχών **ασφάλειας των πληροφοριών** και τις διατάξεις που θεσπίζονται σχετικά με την **προστασία των προσωπικών δεδομένων** και το σεβασμό των δικαιωμάτων και της αξιοπρέπειας όλων όσων εμπλέκονται σε κάθε αξιολόγηση.

Ποιότητα

Η ποιότητα κάθε αξιολόγησης εξασφαλίζεται σε δύο επίπεδα: κατά τη σύνταξη των τευχών προκήρυξης κάθε αξιολόγησης και κατά την παραλαβή των παραδοτέων κάθε αξιολόγησης. Στην πρώτη περίπτωση, εξειδικεύονται τα **κριτήρια επιλογής των αναδόχων** ανάλογα με τις ανάγκες και το είδος κατά τη σύνταξη των όρων της προκήρυξης κάθε αξιολόγησης. Αναλυτικές προϋποθέσεις συμμετοχής και κριτήρια επιλογής περιγράφονται στους όρους των προκηρύξεων βάσει οδηγιών της ΕΑΣ, και σύμφωνα με το Ν.4412/8-8-2016 και τις υπόλοιπες σχετικές διατάξεις, όπως κάθε φορά ισχύουν.

Στη δεύτερη περίπτωση, τίθενται ελάχιστες προϋποθέσεις διασφάλισης ποιότητας των παραδοτέων κάθε αξιολόγησης και την υποστήριξη του έργου των επιτροπών παρακολούθησης και παραλαβής των αξιολογήσεων. Για το σκοπό αυτό, καταρτίστηκε από την ΕΥΣΣΑΕ και την ΕΥΣΕΚΤ **λίστα κριτηρίων ελέγχου ποιότητας των παραδοτέων** των αξιολογήσεων, η οποία

ενσωματώνεται και στο τεύχος προκήρυξης κάθε αξιολόγησης. Τα κριτήρια αυτά ενδεικτικά αφορούν στην αξιοπιστία των δεδομένων, στην επάρκεια αντιμετώπισης των απαιτήσεων της αξιολόγησης, στην αντικειμενικότητα των συμπερασμάτων και στη χρησιμότητα των συστάσεων.

Χρησιμότητα

Προκειμένου οι αξιολογήσεις να έχουν χρησιμότητα εστιάζουν σε συγκεκριμένες ομάδες χρηστών (π.χ. Διαχειριστική Αρχή, Δικαιούχοι, Επιτροπή Παρακολούθησης, ομάδες ωφελουμένων κλπ) και παρέχουν κατάλληλη και κατανοητή πληροφορία που να ανταποκρίνεται σε θέματα που τους ενδιαφέρουν. Ειδικότερα, τα πορίσματα των αξιολογήσεων δύναται να χρησιμοποιηθούν από τη Διαχειριστική Αρχή για την αναθεώρηση του Προγράμματος, του σχεδιασμού των νέων παρεμβάσεων και την προετοιμασία του νέου Προγράμματος και να υποστηρίξουν τους αρμόδιους λήψης αποφάσεων στη χάραξη πολιτικών. Περαιτέρω, η χρησιμότητα της αξιολόγησης έγκειται και στον τρόπο διάδοσης της πληροφορίας, η οποία παρουσιάζεται με τρόπο κατανοητό προς τους υπόλοιπους χρήστες, ώστε αυτοί να ενημερώνονται και να χρησιμοποιήσουν κατάλληλα τα πορίσματα των αξιολογήσεων.

Η αρχή της χρησιμότητας ενισχύεται μέσω των ακόλουθων ενεργειών:

- προσδιορισμός και **τυποποίηση ομάδων χρηστών** στο πλαίσιο κάθε αξιολόγησης,
- **διάδοση συμπερασμάτων και συστάσεων** των αξιολογήσεων σε όλους τους χρήστες, στη βάση συγκεκριμένων προτάσεων από τον αξιολογητή ανά ομάδα χρηστών,
- **χρήση οροσέμων**, ώστε να διασφαλιστεί ότι οι αξιολογήσεις υποβάλλονται έγκαιρα με βάση το σχέδιο αξιολόγησης και τις ανάγκες που προκύπτουν στο πλαίσιο υλοποίησης του Προγράμματος.

3.3. ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Η ανάπτυξη ενός μηχανισμού ενίσχυσης της λειτουργίας της Αξιολόγησης και υποστήριξης των αρμόδιων φορέων σε θέματα Αξιολόγησης, αποτελεί βασικό στοιχείο διαμόρφωσης ενός αποτελεσματικού συστήματος αξιολόγησης. Στο πλαίσιο αυτό, η υποστήριξη της διαδικασίας της Αξιολόγησης λαμβάνει χώρα σε δύο επίπεδα: στο επίπεδο της επιμόρφωσης/ κατάρτισης και στο επίπεδο της διάχυσης της πληροφόρησης.

Η ΕΥΣΣΑΕ και η ΕΥΣΕΚΤ με την υποστήριξη της ΜΟΔ ΑΕ, προκειμένου να ενισχυθούν οι ικανότητες των στελεχών των Διαχειριστικών Αρχών και των συντονιστικών υπηρεσιών σε θέματα Αξιολόγησης, διερευνούν τις ανάγκες επιμόρφωσης κατά τον κύκλο ζωής των αξιολογήσεων και συντονίζουν τη διενέργεια γενικών ή πιο εξειδικευμένων σεμιναρίων.

Στο πλαίσιο αυτό καταρτίζεται **ετήσιο πλάνο επιμόρφωσης** με συγκεκριμένη θεματολογία ανάλογα με τις διαπιστωμένες ανάγκες. Ομοίως, εξετάζονται οι ανάγκες κατάρτισης λοιπών εμπλεκόμενων φορέων, όπως των Ενδιάμεσων Φορέων, των Δικαιούχων, των μελών των Επιτροπών Παρακολούθησης κ.α. Η Διαχειριστική Αρχή διερευνά τις ανάγκες των λοιπών εμπλεκόμενων φορέων και αποστέλλει τεκμηριωμένη πρόταση στις ΕΥΣΣΑΕ/ ΕΥΣΕΚΤ, οι οποίες διαμορφώνουν ετήσιο πλάνο επιμόρφωσης, λαμβάνοντας υπόψη κατά προτεραιότητα τις προτάσεις των Διαχειριστικών Αρχών και το χρονοπρογραμματισμό των αξιολογήσεων.

Η επιμόρφωση έχει ως στόχο τη δημιουργία μιας κοινής αντίληψης σε θέματα αξιολόγησης, την ανάπτυξη γνώσεων και δεξιοτήτων, την περαιτέρω κατάρτιση και εξειδίκευση των εμπλεκόμενων μερών, την ανταλλαγή απόψεων και καλών πρακτικών, προκειμένου να εξασφαλισθούν οι πλέον κατάλληλοι όροι και προϋποθέσεις για την αποτελεσματική διεξαγωγή των αξιολογήσεων.

Τα πεδία επιμόρφωσης που αναδείχτηκαν από την πρώτη καταγραφή των αναγκών των Διαχειριστικών Αρχών είναι:

- η επιλογή των κατάλληλων μεθοδολογικών εργαλείων και τεχνικών ανάλογα με το αντικείμενο της αξιολόγησης,
- η διαμόρφωση των αξιολογικών ερωτημάτων,
- η συγγραφή των όρων της προκήρυξης,
- η παρακολούθηση και παραλαβή ποιοτικών αξιολογήσεων,
- η ενσωμάτωση των πορισμάτων της αξιολόγησης στα προγράμματα.

Στη Μονάδα Α΄ της ΕΥΔ ΕΠ ΑΜΘ, σύμφωνα με την 3318/27.07.2016 (ΑΔΑ: ΩΛΩΤ7ΛΒ-ΕΛΠ) «απόφαση τοποθέτησης και καθορισμού αρμοδιοτήτων προσωπικού», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, ορίζονται τρία (-3-) Στελέχη Σχεδιασμού και Αξιολόγησης Προγράμματος (3.α.1) τα οποία, σύμφωνα με τα περιγράμματα θέσεων εργασίας του εγκεκριμένου ΣΔΕ έχουν, μεταξύ άλλων, στις αρμοδιότητές τους «την αξιολόγηση ΕΠ», ήτοι:

- Κατάρτιση σχεδίου αξιολόγησης του ΕΠ, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της ΕΑΣ.
- Οργάνωση και παρακολούθηση των αξιολογήσεων του ΕΠ σύμφωνα με το εγκεκριμένο σχέδιο αξιολόγησης και τις κατευθύνσεις της ΕΑΣ.
- Προετοιμασία για την παρουσίαση των αξιολογήσεων στην Επ.Πα. και τη διαβίβασή τους στην Ε.Ε. Ανάρτηση των αξιολογήσεων στην ιστοσελίδα του ΕΠ.
- Επεξεργασία και εισήγηση για λήψη κατάλληλων μέτρων για την αξιοποίηση των συμπερασμάτων των αξιολογήσεων του ΕΠ.

- Προετοιμασία για την υποβολή στην ΕΕ, έκθεσης με τα συνοπτικά συμπεράσματα των αξιολογήσεων που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια των προγραμματικής περιόδου, τις κύριες εκροές και αποτελέσματα του ΕΠ, και κατά περίπτωση τα αποτελέσματα ποιοτικών αναλύσεων.

Στο πλαίσιο εφαρμογής προγράμματος κατάρτισης σχετικού με τα ζητήματα της Αξιολόγησης, στελέχη της ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ, συμμετείχαν στο Σεμινάριο με θέμα «Σχεδιασμός και ανάθεση αξιολογήσεων στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014 – 2020» που συνδιοργάνωσαν η ΜΟΔ Α.Ε., η ΕΥ Στρατηγικής Σχεδιασμού & Αξιολόγησης και η ΕΥ Συντονισμού και Παρακολούθησης Δράσεων ΕΚΤ, στις 24 και 25 Φεβρουαρίου 2016 στην Αθήνα.

Επίσης, στέλεχος της ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ συμμετείχε στην εκπαιδευτική Εβδομάδα Αξιολόγησης που διοργάνωσε η Ελληνική Εταιρία Αξιολόγησης από 04 έως 08 Ιουλίου 2016 στην Αθήνα με θέμα «Σχεδιασμός, εφαρμογή και διάδοση αξιολογήσεων» και ειδικότερα ζητήματα που αφορούσαν σε μεθόδους αξιολόγησης, στις αξιολογήσεις επιπτώσεων και στο σχεδιασμό και χρήση των αξιολογήσεων.

Συμπληρωματικά αναφέρεται ότι στελέχη της Μονάδας Α΄ της ΕΥΔ ΕΠ ΠΑΜΘ συμμετείχαν στο σεμινάριο αξιολόγησης – αποτίμησης που διοργάνωσε η Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας στις 13.05.2015 στην Αθήνα, με τίτλο «Βασικές έννοιες οργάνωσης και μεθοδολογίες αξιολόγησης – αποτίμησης δράσεων ΕΤΑΚ».

Στο επίπεδο της διάδοσης της πληροφορίας, το Δίκτυο Αξιολόγησης των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014-2020 και η Ειδική Υποεπιτροπή Αξιολόγησης για τις παρεμβάσεις του ΕΚΤ (ΕΑΠΑΠ), αποτελούν τα βασικά εργαλεία μεταφοράς εμπειριών και ανταλλαγής απόψεων σε θέματα Αξιολόγησης. Τα δύο Δίκτυα αποτελούν διαύλους επικοινωνίας μεταξύ του ΕΤΠΑ/ΤΣ και του ΕΚΤ.

Στο **Δίκτυο Αξιολόγησης** των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014-2020 συμμετέχουν εκπρόσωποι των λοιπών Ειδικών Υπηρεσιών της Εθνικής Αρχής Συντονισμού (ΕΥΣΕ, ΕΥΘΥ, ΕΥΟΠΣ, ΕΥΚΕ, ΕΥΣΕΚΤ), εκπρόσωποι των Ειδικών Υπηρεσιών Διαχείρισης των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014-2020 (ΠΕΠ, ΤΕΠ, Προγράμματα ΕΕΣ, Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης, Ε.Π. Θάλασσας και Αλιείας), εκπρόσωποι των Επιτελικών Δομών ΕΣΠΑ των Υπουργείων ή άλλων υπηρεσιών τους, εκπρόσωποι των Περιφερειακών Επιτροπών Αναπτυξιακού Σχεδιασμού ΕΣΠΑ, και εκπρόσωποι των Αρχών που σχεδιάζουν ή/ και υλοποιούν τις συγκεκριμένες πρωτοβουλίες. Στις συνεδριάσεις του Δικτύου προσκαλούνται να συμμετάσχουν (χωρίς να είναι μέλη του Δικτύου) εκπρόσωποι των αρμοδίων υπηρεσιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ενώ είναι δυνατό να συμμετέχουν επίσης (ενδεικτικά και όχι αποκλειστικά) και ανάλογα με τα θέματα της ημερήσιας

διάταξης, Κοινωνικοοικονομικοί Εταίροι, επιμελητήρια, Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, ερευνητικά κέντρα, παρατηρητήρια και ειδικοί εμπειρογνώμονες.

Κύριο έργο του Δικτύου Αξιολόγησης είναι:

- η διαβούλευση για τη διαμόρφωση ενός πλαισίου αρχών, οι οποίες καλύπτουν όλα τα θέματα αξιολόγησης της Πολιτικής Συνοχής όπως μεθοδολογικά εργαλεία, δείκτες, σχέδια αξιολόγησης, καθώς και την πρόοδο, τα ευρήματα και τις συστάσεις των εκπονούμενων αξιολογήσεων, σύμφωνα με το Ενωσιακό θεσμικό πλαίσιο.
- η ανταλλαγή και αξιοποίηση των εμπειριών και καλών πρακτικών που αντλούνται από την εκπόνηση των αξιολογήσεων και από τη συμμετοχή στα Δίκτυα Αξιολόγησης που λειτουργούν υπό την ευθύνη των αρμόδιων Γενικών Διευθύνσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Η **Ειδική Υποεπιτροπή Αξιολόγησης** για τις παρεμβάσεις του ΕΚΤ (ΕΑΠΑΠ) αποτελεί γνωμοδοτικό όργανο και συστήνεται με ευθύνη της ΕΥΣΕΚΤ, στην οποία εισηγείται. Στην ΕΑΠΑΠ συμμετέχουν εκπρόσωποι της ΕΥΣΣΑΕ και των ΔΑ των ΕΠ που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ, ενώ δύναται να προσκαλεστούν εκπρόσωποι των αρμοδίων υπηρεσιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και ανάλογα με τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, Κοινωνικοοικονομικοί Εταίροι, Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, ερευνητικά κέντρα, παρατηρητήρια και ειδικοί εμπειρογνώμονες. Βασικός ρόλος της ΕΑΠΑΠ:

- η μεταφορά τεχνογνωσίας σε θέματα αξιολόγησης Ανθρώπινων Πόρων/ΕΚΤ από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (ESF Evaluation Partnership) και άλλα Κράτη-Μέλη και τη διαμόρφωση μιας κοινής αντίληψης και κουλτούρας σε θέματα αξιολόγησης,
- η ανταλλαγή εμπειριών για την από κοινού επίλυση μεθοδολογικών ή και άλλων προβλημάτων ή ζητημάτων (π.χ. κοινές προδιαγραφές) που σχετίζονται με τις αξιολογήσεις στο πλαίσιο του ΕΚΤ και την πρόοδο των σχεδίων αξιολόγησης,
- η ενημέρωση από την ΕΥΣΕΚΤ για θέματα συντονισμού των θεμάτων που αφορούν στις αξιολογήσεις του ΕΚΤ.

3.4 ΔΙΑΔΟΣΗ ΚΑΙ ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΠΟΡΙΣΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ

Η διάχυση της πληροφορίας και των ευρημάτων των αξιολογήσεων καθώς και η ανταλλαγή απόψεων και εμπειριών για τη βελτίωσή τους αποτελεί σημαντικό στοιχείο για την προγραμματική περίοδο 2014-2020. Η χρήση και διάχυση των αποτελεσμάτων ενδυναμώνει τόσο την ανεξαρτησία των αξιολογήσεων όσο και τη διαμόρφωση συστάσεων για την παραγωγή πολιτικής

ή την αναθεώρηση των ΕΠ. Ένα βασικό βήμα είναι η τυποποίηση των ομάδων/χρηστών των αξιολογήσεων προς τους οποίους κατευθύνεται η διάχυση της πληροφόρησης, καθώς και των εξειδικευμένων προϊόντων και δράσεων ανά ομάδα και ανά αξιολόγηση που είναι απαραίτητα για το σκοπό αυτό (π.χ. περίληψη με εστίαση στις ανάγκες της κάθε ομάδας χρηστών, παρουσιάσεις, φυλλάδια κλπ).

Η αναλυτική περιγραφή των παραπάνω ενεργειών για τη διάδοση των πορισμάτων των αξιολογήσεων γίνεται είτε στο πλαίσιο της προκήρυξης από την ίδια τη ΔΑ, είτε από τον αξιολογητή -στο πλαίσιο της σύμβασης του- σε συνεργασία με τη Διαχειριστική Αρχή του ΕΠ για κάθε αξιολόγηση.

Η διάδοση των αποτελεσμάτων κάθε αξιολόγησης γίνεται σε τρία επίπεδα:

- για τους εταίρους (μέλη Επιτροπών Παρακολούθησης) του κάθε ΕΠ, η ενημέρωση για τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων γίνεται από τη Διαχειριστική Αρχή μετά την ολοκλήρωση κάθε αξιολόγησης με ανάρτηση των τελικών παραδοτέων στο ΔΙΑΥΛΟ και συζήτηση στις Επιτροπές Παρακολούθησης.
- για τα λοιπά εμπλεκόμενα μέρη, η ενημέρωση για τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων γίνεται από τους φορείς που συμμετέχουν στην Επιτροπή Παρακολούθησης, οι οποίοι οφείλουν να ενεργοποιήσουν ένα δίκτυο επικοινωνίας με τους βασικούς φορείς/ ομάδες που εκπροσωπούν,
- για τους πολίτες και τις βασικές ομάδες χρηστών, η ενημέρωση για τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων γίνεται εξειδικευμένα με βάση συστηματοποιημένη πληροφορία που έχει προκύψει κατά τη διαδικασία εκπόνησης της αξιολόγησης και ανταποκρίνεται στις εξειδικευμένες ανάγκες της κάθε ομάδας χρηστών.

Η διάδοση της πληροφορίας και των ευρημάτων των αξιολογήσεων γίνεται στη βάση τυποποιημένης φόρμας της επιτελικής σύνοψης κάθε αξιολόγησης, στην οποία περιγράφεται η διαδικασία, τα δεδομένα, τα ευρήματα, τα συμπεράσματα και οι συστάσεις κάθε αξιολόγησης είναι διαθέσιμα για δημοσιοποίηση. Περαιτέρω, η επιτελική σύνοψη δημοσιοποιείται στην ελληνική και στην αγγλική γλώσσα.

Για την έγκαιρη ενημέρωση σχετικά με την προετοιμασία, την πορεία και τα συμπεράσματα των αξιολογήσεων, έχουν προβλεφθεί τα παρακάτω εργαλεία:

- Δίκτυο Αξιολόγησης, στο πλαίσιο του οποίου γίνεται η παρακολούθηση των βημάτων που αφορούν στην εκπόνηση των αξιολογήσεων των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων της

περιόδου 2014-2020 και η διάχυση των πορισμάτων των αξιολογήσεων μεταξύ των συμμετεχόντων.

- Εσωτερική διαδικτυακή πλατφόρμα ΔΙΑΥΛΟΣ, μέσω της οποίας γίνεται η ενημέρωση των μελών της Επιτροπής Παρακολούθησης των ΕΠ για τις αξιολογήσεις και τα αποτελέσματά τους με βάση τα θέματα αρμοδιότητάς τους.
- Ιστοσελίδα Επιχειρησιακού Προγράμματος, όπου αναρτώνται από την αρμόδια Διαχειριστική Αρχή, οι επιτελικές περιλήψεις των αξιολογήσεων σε απλή γλώσσα, στα ελληνικά και στα αγγλικά, ανά ομάδα χρήστη.
- Ιστοσελίδα ΕΣΠΑ 2014-2020, όπου οι επιτελικές περιλήψεις των αξιολογήσεων του ΕΣΠΑ ανά ομάδα χρήστη αναρτώνται από την ΕΑΣ.

4. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ

4.1 ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ

Καταγράφονται οι αξιολογήσεις που έχουν ήδη ολοκληρωθεί.

Ο συνολικός προϋπολογισμός του παρόντος Σχεδίου Αξιολόγησης και των εμπεριεχόμενων σε αυτό αξιολογήσεων, ανέρχεται στο ποσό των **344.500** ευρώ **μη συμπεριλαμβανομένου του αναλογούντος ΦΠΑ.**

Πίνακας 1: Συνοπτικός πίνακας Αξιολογήσεων Προγράμματος

A/A	Τίτλος	Ημερομηνία Ολοκλήρωσης	Π/ύ (€)
1	Ex-ante Αξιολόγηση του ΕΠ ΠΑΜΘ 2014 – 2020 *	Δεκέμβριος 2014	120.000,00 €
2-3	<ul style="list-style-type: none"> 1η Αξιολόγηση κατά τη διάρκεια υλοποίησης (Εφαρμογής) του ΕΠ ΠΑΜΘ 2014 – 2020, και 1η Αξιολόγηση της Στρατηγικής Επικοινωνίας του ΕΠ ΠΑΜΘ 2014 – 2020 	Νοέμβριος 2018	39.000,00 €
4	Αξιολόγηση των δράσεων εναρμόνισης οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής στο ΕΠΑΝΑΔΕΔΒΜ και στα ΠΕΠ	Δεκέμβριος 2018	Οριζόντια (ΕΠΑΝΑΔΕΔΒΜ)
5	Μελέτη αξιολόγησης της λειτουργίας των δομών υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας στα ΠΕΠ και στο Ε.Π. Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα	Νοέμβριος 2019	Οριζόντια (ΕΥΣΕΚΤ)
6	Αποτίμηση της εφαρμογής των Χωρικών Εργαλείων στην Ελλάδα στην προγραμματική περίοδο 2014-2020	Φεβρουάριος 2020	Οριζόντια (ΕΥΣΣΑΕ)
7	Αξιολόγηση των Τοπικών Ομάδων Υγείας (TOMY)	Νοέμβριος 2020	Οριζόντια (ΕΠΑΝΑΔΕΔΒΜ)
8	Αξιολόγηση κοινωνικών δομών Ε.Π. Α.Μ.Θ.	Νοέμβριος 2021	35.500,00 €
9	Αξιολόγηση δράσεων Ειδικής Αγωγής	Ιούλιος 2023	Οριζόντια (ΕΠΑΝΑΔΕΔΒΜ)
10	Αξιολόγηση δράσεων στήριξης επιχειρηματικότητας την περίοδο της πανδημίας της COVID-19	Μάϊος 2023	Οριζόντια (ΕΥΣΣΑΕ)
11	Σύνθεση αξιολογήσεων	Δεκεμβριος 2022	0,00 €
12	Αξιολόγηση δράσεων Έξυπνης Εξειδίκευσης	Δεκέμβριος 2023	Οριζόντια (ΕΥΣΣΑΕ)
13	Αξιολόγηση επιπτώσεων των Χωρικών Εργαλείων στην Ελλάδα 2014-2020	Δεκέμβριος 2023	Οριζόντια (ΕΥΣΣΑΕ)
14-15	<ul style="list-style-type: none"> 2η Αξιολόγηση κατά τη διάρκεια υλοποίησης (Εφαρμογής) του ΕΠ ΠΑΜΘ 2014 – 2020 (2023), και 2η Αξιολόγηση της Στρατηγικής Επικοινωνίας του ΕΠ ΠΑΜΘ 2014 – 2020 (2023) 	Νοέμβριος 2023	30.000,00 €
16	Πολυθεματική Αξιολόγηση Επιπτώσεων του ΕΠ. Α.Μ.Θ. 2014-2020	Οκτώβριος 2024	120.000,00 €
			344.500,00 €

* Η Ex-ante Αξιολόγηση του ΕΠ ΠΑΜΘ 2014 – 2020, στοίχισε 120.000 €, αλλά περιελάμβανε και την εκπόνηση της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) του Ε.Π.

4.2 ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

Στο επόμενο Σχήμα αναλύεται χρονολογικά το σύνολο των αξιολογήσεων που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια υλοποίησης του ΕΠ.

		2014				2015				2016				2017				2018				2019				2020				2021				2022				2023				2024						
		1ο	2ο	3ο	4ο	1ο	2ο	3ο	4ο	1ο	2ο	3ο	4ο	1ο	2ο	3ο	4ο	1ο	2ο	3ο	4ο	1ο	2ο	3ο	4ο	1ο	2ο	3ο	4ο	1ο	2ο	3ο	4ο	1ο	2ο	3ο	4ο											
1	Ex-ante Αξιολόγηση του ΕΠ ΠΑΜΘ 2014 - 2020	2			12																																											
2-3	• 1η Αξιολόγηση κατά τη διάρκεια υλοποίησης του ΕΠ ΠΑΜΘ 2014 – 2020, & • 1η Αξιολόγηση της Στρατηγικής Επικοινωνίας του ΕΠ ΠΑΜΘ 2014 – 2020												9							4																												
4	Αξιολόγηση των δράσεων εναρμόνισης οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής στο ΕΠΙΝΑΔΕΒΜ και στα ΠΕΠ														1			12																														
5	Αξιολόγηση της λειτουργίας των δομών υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας στα ΠΕΠ και στο Ε.Π. Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα																11				11																											
6	Αποτίμηση της εφαρμογής των Χωρικών Εργαλείων στην Ελλάδα στην προγραμματική περίοδο 2014-2020																				1		9																									
7	Αξιολόγηση των Τοπικών Ομάδων Υγείας (ΤΟΜΥ)																				1				11																							
8	Αξιολόγηση Κοινωνικών Δομών Ε.Π. Α.Μ.Θ.																								2				11																			
9	Αξιολόγηση δράσεων Εθνικής Αγωγής																								4													7										
10	Αξιολόγηση δράσεων στήριξης της επιχειρηματικότητας την περίοδο της πανδημίας της COVID-19																											7								5												
11	Σύνθεση αξιολογήσεων																																		12													
12	Αξιολόγηση δράσεων Έξυπνης Εξειδίκευσης																																				4		12									
13	Αξιολόγηση επιπτώσεων των Χωρικών Εργαλείων στην Ελλάδα 2014-2020																																				4		12									
14-15	• 2η Αξιολόγηση κατά τη διάρκεια υλοποίησης του ΕΠ ΠΑΜΘ 2014 – 2020, & • 2η Αξιολόγηση της Στρατηγικής Επικοινωνίας του ΕΠ ΠΑΜΘ 2014 – 2020																																					5		11								
16	Πολυθεματική Αξιολόγηση Επιπτώσεων του ΕΠ. Α.Μ.Θ. 2014-2020																																					5										10

4.3 ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ

Αναλύεται οι αξιολογήσεις του Πίνακα 1 «Συνοπτικός ενδεικτικός πίνακας αξιολογήσεων Προγράμματος» σε Δελτία Ταυτότητας Αξιολογήσεων ΕΠ ΠΑΜΘ 2014 – 2020 (Πίνακας 2):

Πίνακας 2: Δελτία Ταυτότητας Αξιολογήσεων ΕΠ ΑΜΘ 2014-2020

1 EX-ANTE ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΕΠ ΠΑΜΘ 2014 - 2020	
Αντικείμενο αξιολόγησης	<ul style="list-style-type: none"> Στρατηγική του Προγράμματος: Συνεκτικότητα και συνοχή ΕΠ. Σύστημα Δεικτών, Παρακολούθησης και Αξιολόγησης Συνέπεια Χρηματοδοτικών Κατανομών Συνεισφορά στη Στρατηγική «Ευρώπη 2020»
Περιεχόμενο	Έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης του Προγράμματος
Κριτήριο αξιολόγησης	Αξιολόγηση Εφαρμογής. Κριτήρια: <ul style="list-style-type: none"> Αποτελεσματικότητα Αποδοτικότητα
Ερωτήματα αξιολόγησης	<ul style="list-style-type: none"> Οι δείκτες είναι ρεαλιστικοί, σαφείς και συνάδουν με τη λογική της παρέμβασης και τους στόχους του ΕΠ. Συνέπεια κατανομής του π/ύ με Θεματικούς Στόχους. Το ΕΠ συμβάλει ιδιαίτερα στην επίτευξη των στόχων της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020» Υποδεικνύεται εσωτερική και εξωτερική συνοχή του ΕΠ Οι στόχοι και οι τύποι δράσεων των αξόνων παρουσιάζουν συνάφεια τόσο με τις προβλέψεις του ΕΣΠΑ, όσο και με την Περιφερειακή RIS3.
Μέθοδος	<ul style="list-style-type: none"> Αποτίμηση ενεργειών Προηγούμενες εκθέσεις
Δεδομένα	<ul style="list-style-type: none"> Δείκτες Υλοποίησης (πχ. αριθμός δράσεων/εργαλείων κ.α.) Δείκτες Αποτελέσματος (πχ. αριθμός συμμετεχόντων σε ημερίδες, GRP's, δελτία τύπου κ.α.) Δείκτες Επίπτωσης (πχ. μετρήσιμες αλλαγές βαθμού αναγνωρισιμότητας)
Τρόπος διεξαγωγής αξιολόγησης	Εξωτερικός αξιολογητής
Διάρκεια	Ημερομηνία συμβασιοποίησης της αξιολόγησης: 19/02/2014 Ημερομηνία ολοκλήρωσης της αξιολόγησης: 11/12/2014
Εκτιμώμενος π/υ	120.000 € *
Βασικά αποτελέσματα αξιολόγησης	<ul style="list-style-type: none"> Ο Θεματικός Στόχος 1: δύναται να απορροφήσει μόλις 2,8% του π/ύ του ΕΠ. Η κατανομή αυτή του προϋπολογισμού σε δράσεις ΕΤΑΚ είναι ιδιαίτερα χαμηλή και αφενός δεν ανταποκρίνεται στις ανάγκες της Περιφέρειας, αφετέρου δεν αξιοποιεί το δυναμικό της στους τομείς αυτούς, με αποτέλεσμα η Περιφέρεια βραχυπρόθεσμα να μην διαθέτει τους κατάλληλους πόρους για την αντιμετώπιση μελλοντικών προκλήσεων γεγονός που θα έχει το ανάλογο αντίκτυπο στην ανταγωνιστικότητα της. Ο Θεματικός Στόχος 2: αντιστοιχεί μόλις στο 0,8% του π/ύ του ΕΠ, που είναι ιδιαίτερα χαμηλός με αποτέλεσμα οι δράσεις που προβλέπονται να μην υποστηρίζουν στο βαθμό που πρέπει την επίτευξη της στρατηγικής του ΕΠ, δεδομένου ότι η προσφορά υπηρεσιών ψηφιακού περιεχομένου έχει άμεση συνάφεια με την ποιότητα ζωής των κατοίκων, την ανάπτυξη και υποστήριξη της επιχειρηματικότητας και κατ' επέκταση της οικονομίας. Ο Θεματικός Στόχος 3: αντιστοιχεί στο 10,3% του π/ύ του ΕΠ, με το 44,0% αυτού να χρηματοδοτεί τη δημιουργία θερμοκοιτίδων καινοτόμων ΜΜΕ. Πρέπει να αξιολογηθεί εκ των προτέρων η πρόθεση νέων ή υπό ίδρυση επιχειρήσεων έντασης γνώσης να εγκατασταθούν και να υποστηριχθούν από τις εν λόγω δομές. Ο Θεματικός Στόχος 10: αντιστοιχεί το 10,4% του π/ύ του ΕΠ., ωστόσο δεν κρίνεται επαρκής για την κάλυψη των αναγκών και την αντιμετώπιση των προβλημάτων της Περιφέρειας, καθώς και για την επίτευξη των αντίστοιχων στόχων της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020» σε επίπεδο χώρας. Κατά συνέπεια βραχυπρόθεσμα θα απαιτηθεί η συνδρομή του ΕΠ ΑΝΑΔ-ΕΔΒΜ.

* Η Ex-ante Αξιολόγηση του ΕΠ ΠΑΜΘ 2014 – 2020, στοίχισε 120.000 €, αλλά περιελάμβανε και την εκπόνηση της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ)

2	1η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΠ ΠΑΜΘ 2014 - 2020
Αντικείμενο αξιολόγησης	Αξιολόγηση Εφαρμογής. Εκτίμηση / αξιολόγηση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας του ΕΠ ΠΑΜΘ 2014 - 2020 (με έμφαση στη συνάφεια και στη λογική της Παρέμβασης, ενόψει ενδεχόμενης αναθεώρησης του ΕΠ). Η αξιολόγηση σκοπεύει στην εκτίμηση της συνάφειας των παρεμβάσεων του ΕΠ σε σχέση με τις διαπιστωθείσες ανάγκες και τους στόχους του προγράμματος, στο κατά πόσον όλες οι υλοποιούμενες παρεμβάσεις υλοποιούνται αποτελεσματικά αλλά και αποδοτικά σε σχέση με το κόστος, καθώς και στη συνεισφορά των ΕΔΕΤ στους στόχους του προγράμματος. Τα αποτελέσματα ανατροφοδοτούν τις σχεδιαζόμενες Δράσεις με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας υλοποίησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος.
Περιεχόμενο	<p>Επιδίωξη αποτελεί, από τη μία πλευρά, η επιβεβαίωση της ορθότητας του σχεδιασμού, και ειδικά της λογικής της παρέμβασης του ΕΠ, και από την άλλη, η αξιολόγηση της εφαρμογής για τη βελτίωση της απόδοσης και την καθοδήγηση μελλοντικών παρεμβάσεων. Έμφαση δίδεται στους τομείς παρέμβασης και στους δείκτες που συνδέονται με το Αποθεματικό Επίδοσης. Επίσης, ειδικά για την Περιφερειακή RIS3, λαμβάνοντας υπόψη ότι η συγκεκριμένη παρέμβαση – στρατηγική, υλοποιείται για 1^η φορά σε περιφερειακό επίπεδο, εξετάζεται ο τρόπος υλοποίησης και διαχείρισης, ώστε στα πρώτα στάδια εφαρμογής, να υπάρχει δυνατότητα ανάδρασης και αναθεώρησης. Η αξιολόγηση αυτή δύναται να συνδεθεί και με αναθεώρηση της Περιφερειακής RIS3. Παράλληλα, σκοπός της αξιολόγησης είναι να εκτιμηθεί κατά πόσον όλες οι υλοποιούμενες παρεμβάσεις υλοποιούνται αποδοτικά σε σχέση με το κόστος, ενώ σκοπός της είναι να εκτιμήσει και τη συνεισφορά του ΕΠ στους στόχους της στρατηγικής Ευρώπη 2020.</p> <p>Η αξιολόγηση αφορά στο σύνολο των ειδικών στόχων ανά ΑΠ του Προγράμματος, καθώς και στους στόχους της στρατηγικής Ευρώπη 2020. Καλύπτει οριζόντια το σύνολο των Ειδικών Στόχων του Προγράμματος και επίσης οριζόντια το σύνολο των τομέων παρέμβασης του προγράμματος, λόγω των έντονων αλληλεπιδράσεων που καταγράφονται. Το περιεχόμενο της θα δομηθεί επίσης και κατά τρόπον ώστε να καλύπτονται οι απαιτήσεις για την Ετήσια Έκθεση 2017, την οποία και τροφοδοτεί με τα πορίσματα της.</p>
Κριτήριο αξιολόγησης	<ul style="list-style-type: none"> • Συνάφεια • Αποτελεσματικότητα • Αποδοτικότητα
Ερωτήματα αξιολόγησης	<p><u>Βασικά Ερωτήματα αξιολόγησης ως προς την Συνάφεια (relevance):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Σε τι βαθμό επιτεύχθηκαν οι στόχοι του πλαισίου επίδοσης του ΕΠ ΠΑΜΘ; Απαιτείται αναθεώρηση του πλαισίου επίδοσης; • Αντιμετωπίζονται οι σημαντικότερες ανάγκες μέσω των προτεινόμενων παρεμβάσεων του ΕΠ; • Πως και σε τι βαθμό επηρέασαν τις προγραμματισμένες παρεμβάσεις του ΕΠ 2014-2020, η αναγκαιότητα πραγματοποίησης έργων που είχαν σχεδιαστεί κατά την προηγούμενη Προγραμματική Περίοδο; • Κατά πόσο σχετίζονται τα τμηματοποιημένα και μεταφερόμενα έργα με τους ειδικούς στόχους των αντίστοιχων επενδυτικών προτεραιοτήτων; Υφίστανται εναλλακτικά έργα, που, δυνητικά, θα μπορούσαν να συνδράμουν στην αρτιότερη εκπλήρωση των ειδικών στόχων; <p><u>Βασικά Ερωτήματα αξιολόγησης ως προς την Αποτελεσματικότητα (effectiveness):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Σε ποιο βαθμό επιτεύχθηκαν οι στόχοι που είχαν τεθεί; • Σε ποιο βαθμό έχουν επιτευχθεί οι στόχοι της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3); • Ποιοι είναι οι λόγοι επίτευξης και ή μη, των τεθέντων στόχων; • Τι μπορεί να γίνει ώστε οι παρεμβάσεις να είναι πιο αποτελεσματικές; Απαιτείται αναθεώρηση προκειμένου να επιτευχθούν καλύτερα αποτελέσματα; • Σε ποιο βαθμό οι παρεμβάσεις ικανοποίησαν τις ανάγκες των δικαιούχων που είχαν επιλεγεί; • Ποιοι παράγοντες επηρέασαν τα παρατηρούμενα αποτελέσματα; • Σε ποιο βαθμό οι παρεμβάσεις συνεισέφεραν στη λογική παρέμβασης του ΕΠ; • Ποια η συνεισφορά του ΕΠ στους στόχους της στρατηγικής Ευρώπη 2020; <p><u>Βασικά Ερωτήματα αξιολόγησης ως προς την Αποτελεσματικότητα (effectiveness):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Σε ποιο βαθμό επιτεύχθηκαν οι στόχοι που είχαν τεθεί;

	<ul style="list-style-type: none"> • Σε ποιο βαθμό έχουν επιτευχθεί οι στόχοι της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3); • Ποιοι είναι οι λόγοι επίτευξης και ή μη, των τεθέντων στόχων; • Τι μπορεί να γίνει ώστε οι παρεμβάσεις να είναι πιο αποτελεσματικές; Απαιτείται αναθεώρηση προκειμένου να επιτευχθούν καλύτερα αποτελέσματα; • Σε ποιο βαθμό οι παρεμβάσεις ικανοποίησαν τις ανάγκες των δικαιούχων που είχαν επιλεγεί; • Ποιοι παράγοντες επηρέασαν τα παρατηρούμενα αποτελέσματα; • Σε ποιο βαθμό οι παρεμβάσεις συνεισέφεραν στη λογική παρέμβασης του ΕΠ; • Ποια η συνεισφορά του ΕΠ στους στόχους της στρατηγικής Ευρώπη 2020; <p><u>Βασικά Ερωτήματα αξιολόγησης ως προς την Αποδοτικότητα (efficiency):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Σε ποιο βαθμό οι παρεμβάσεις λειτούργησαν κατά τρόπο αποτελεσματικό σε σχέση με το κόστος; • Οι επιθυμητές εκροές επιτεύχθηκαν με το λιγότερο κόστος; • Σε ποιο βαθμό ήταν ο διαθέσιμος προϋπολογισμός κατάλληλος για την υλοποίηση τους; • Θα μπορούσαν άλλες παρεμβάσεις να επιλύσουν τα προβλήματα που εντοπίστηκαν με μικρότερο κόστος; <p><u>Ερωτήματα αξιολόγησης που αφορούν περισσότερα από ένα κριτήρια αξιολόγησης:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Η αποτελεσματικότητα υλοποίησης δράσεων από τους δικαιούχους του Προγράμματος; Ειδικότερα, Σε ποιο βαθμό η επίτευξη των στόχων επηρεάστηκε από την ικανότητα / επάρκεια των Δικαιούχων; / ελήφθησαν μέτρα υποστήριξης / στήριξης των Δικαιούχων του προγράμματος; • Η αποτελεσματικότητα διαχείρισης του Προγράμματος; • Η καταλληλότητα του συστήματος δεικτών εκρών και αποτελεσμάτων; • Η επιτυχία της εφαρμογής των μέτρων πληροφόρησης και επικοινωνίας; • Η συνάφεια με άλλους άξονες του ΕΠ και η συμπληρωματικότητα με άλλα προγράμματα; • Απαιτείται αναθεώρηση του Προγράμματος ή βελτιωτικές παρεμβάσεις, κι αν ναι, σε ποιο επίπεδο; <p>Επιπλέον, η αξιολόγηση προβλέπεται να λειτουργήσει και ως έγκαιρη «προειδοποίηση», προκειμένου να διορθωθούν πιθανές αστοχίες. Τα σχετικά ερωτήματα είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Οι πιθανοί δικαιούχοι γνωρίζουν το Ε.Π. και έχουν πρόσβαση σε αυτό; <p>Η διαδικασία υποβολής προτάσεων από τους πιθανούς δικαιούχους είναι απλή και υπάρχει σαφήνεια σχετικά με τα κριτήρια επιλογής;</p>
Μέθοδος	<p>Ως μέθοδοι χρησιμοποιούνται η βιβλιογραφική έρευνα, η δευτερογενής ανάλυση, η ανάλυση στοιχείων δεικτών εκρών κι αποτελέσματος του συστήματος παρακολούθησης, η στατιστική ανάλυση και η ανάλυση των στοιχείων διαχείρισης των παρεμβάσεων. Δεδομένα για την αξιολόγηση αποτέλεσαν οι Δείκτες εκρών και αποτελέσματος ΕΠ και οι Δείκτες στρατηγικής Ευρώπη 2020. Χρησιμοποιήθηκε επίσης η Logical Framework Analysis. Ειδικότερα:</p> <p><u>Συνάφεια:</u> Επανεξετάστηκε η ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης που περιγράφεται στο Πρόγραμμα με την υποστήριξη στατιστικών στοιχείων που αφορούν τα εξής πεδία: α) οικονομία και επιχειρηματικότητα, β) υποδομές και περιβάλλον και γ) κοινωνική ένταξη και απασχόληση. Με τον τρόπο αυτό εντοπίστηκαν οι σημαντικότερες ανάγκες. Στη συνέχεια με την εφαρμογή της ανάλυσης λογικού πλαισίου (Logical Framework Analysis) εξετάστηκε η συνάφεια της παρέμβασης με τις ανάγκες και τις προτεραιότητες</p> <p><u>Αποτελεσματικότητα:</u> Συγκεντρώθηκαν όλα τα στοιχεία που αφορούν την υλοποίηση του οικονομικού και φυσικού αντικείμενου του ΠΕΠ σε επίπεδο εξειδίκευσης δράσεων, προκηρύξεων, εντάξεων, νομικών δεσμεύσεων και ολοκληρωθέντων έργων. Τα στοιχεία αυτά συγκρίνονται με τους αντίστοιχους στόχους που είχαν τεθεί αρχικά. Υπολογίστηκαν οι δείκτες αποτελεσματικότητας για όλες τις εκροές. Σε περιπτώσεις σημαντικών αποκλίσεων γίνεται προσπάθεια για την αιτιολόγηση αυτών και τη λήψη των αναγκαίων διορθωτικών μέτρων.</p> <p><u>Αποδοτικότητα:</u> Συσχετίστηκαν το υλοποιηθέν φυσικό αντικείμενο με τις πραγματοποιηθείσες δαπάνες με τη βοήθεια των δεικτών αποδοτικότητας. Οι τιμές αυτές συγκρίνονται με τα αντίστοιχα προγραμματικά μεγέθη. Από τη σύγκριση εξάγονται συμπεράσματα σχετικά με την ορθότητα των μοναδιαίων κοστών που είχαν ληφθεί υπόψη στη φάση του σχεδιασμού του ΠΕΠ κι είναι πιθανή η σχετική αναθεώρησή τους.</p>

	Με βάση τα συμπεράσματα της ανωτέρω ανάλυσης εξήχθησαν συμπεράσματα για το αν είναι δυνατό να επιτευχθούν οι ποσοτικοί στόχοι του ΠΕΠ με τους διατιθέμενους πόρους.
Δεδομένα	<p>Τα δεδομένα για την αξιολόγηση διακρίνονται σε δύο κατηγορίες: α) Στοιχεία για την υφιστάμενη κατάσταση στην Περιφέρεια (στα πεδία που προαναφέρθηκαν) και β) στοιχεία υλοποίησης του προγράμματος δηλαδή δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων και χρηματοοικονομικά στοιχεία ΟΠΣ. Λαμβάνεται επίσης υπόψη η πορεία των Δεικτών της Στρατηγικής Ευρώπη 2020.</p> <p>Πηγές στοιχείων: Για την πρώτη κατηγορία δεδομένων κύρια πηγή στοιχείων είναι κυρίως η ΕΛΣΤΑΤ / EUROSTAT ενώ θα αξιοποιηθούν και στοιχεία / εκθέσεις άλλων έγκυρων φορέων όπως το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης. Για τη δεύτερη κατηγορία στοιχείων, πηγή είναι το σύστημα παρακολούθησης του Προγράμματος (τα σχετικά δεδομένα καταχωρούνται στο ΟΠΣ / στοιχεία προόδου φυσικού και οικονομικού αντικειμένου). Υφίσταται η δυνατότητα να χρησιμοποιηθεί πρωτογενής ποσοτική έρευνα με χρήση ερωτηματολογίων ή/και ποιοτική ανάλυση με ομάδες εστίασης (focus groups) συνεντεύξεις ή case studies.</p>
Τρόπος διεξαγωγής αξιολόγησης	Εξωτερικός αξιολογητής
Διάρκεια	<p>Ημερομηνία συμβασιοποίησης της αξιολόγησης: 19/02/2021</p> <p>Ημερομηνία ολοκλήρωσης της αξιολόγησης: 11/11/2021</p>
Εκτιμώμενος π/υ	39.000 € πλέον ΦΠΑ *
Βασικά αποτελέσματα αξιολόγησης	<ul style="list-style-type: none"> • Άμεση εξειδίκευση και ενεργοποίηση όλων των δράσεων <ul style="list-style-type: none"> - ενεργειακής εξοικονόμησης και χωρικού σχεδιασμού. - ιδιωτικών ενισχύσεων (ΕΤΠΑ & ΕΚΤ). • Αύξηση του διατιθέμενου Π/Υ για τη δράση 1β.1.2 • Τροποποίηση της Λογικής της Παρέμβασης: <ul style="list-style-type: none"> - Τροποποιήσεις Ειδικών Στόχων - Τροποποιήσεις Δεικτών - Τροποποίηση του Π/ύ προγράμματος - Τροποποίηση Πλαισίου Επίδοσης

Η «1η Αξιολόγηση κατά τη διάρκεια υλοποίησης του ΕΠ ΠΑΜΘ 2014 – 2020», στοίχισε 39.000 €, αλλά περιελάμβανε και την «1η Αξιολόγηση της Στρατηγικής Επικοινωνίας του ΕΠ ΠΑΜΘ 2014 – 2020».

3 1η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΟΥ ΕΠ ΠΑΜΘ 2014 - 2020	
Αντικείμενο αξιολόγησης	Αντικείμενο αξιολόγησης είναι τα Μέτρα Πληροφόρησης και Επικοινωνίας και περιεχόμενο της η αποτελεσματικότητα υλοποίησης της Στρατηγικής Επικοινωνίας, ειδικά σε ότι αφορά στην προβολή του ΕΠ ΠΑΜΘ 2014 - 2020 και του ρόλου - συνεισφοράς των Διαρθρωτικών Ταμείων και της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην επίτευξη των στόχων του Προγράμματος. Βασική επιδίωξη της αξιολόγησης είναι η βελτίωση της ποιότητας υλοποίησης των δράσεων πληροφόρησης και επικοινωνίας. Το περιεχόμενο της δομείται ούτως ώστε να καλύπτονται οι απαιτήσεις για την Ετήσια Έκθεση 2017, την οποία και τροφοδοτεί με τα πορίσματα της.
Περιεχόμενο	Αποτελεσματικότητα υλοποίησης της Στρατηγικής Επικοινωνίας
Κριτήριο αξιολόγησης	Αξιολόγηση Εφαρμογής. Κριτήρια αξιολόγησης: <ul style="list-style-type: none"> • Αποτελεσματικότητα • Αποδοτικότητα
Ερωτήματα αξιολόγησης	<ul style="list-style-type: none"> • Αναγνωρισιμότητα ΕΣΠΑ, πολιτικής, ΕΠ, πράξεων, ρόλου Ταμείων και Ένωσης • Βαθμός επίγνωσης/κατανόησης στόχων, πράξεων ΕΠ ΕΣΠΑ • Πηγές πληροφόρησης πράξεων και προγραμμάτων του ΕΣΠΑ • Επάρκεια ενημέρωσης σχετικά με τις πράξεις • Προσωπική συμμετοχή ή ενδιαφέρον • Αντιλαμβανόμενο όφελος
Μέθοδος	<ul style="list-style-type: none"> • Αποτίμηση ενεργειών Πληροφόρησης και Επικοινωνίας • Έρευνες κοινού (ποιοτικές και ποσοτικές)
Δεδομένα	<ul style="list-style-type: none"> • Δείκτες Υλοποίησης (πχ. αριθμός δράσεων/εργαλείων κ.α.) • Δείκτες Αποτελέσματος (πχ. αριθμός συμμετεχόντων σε ημερίδες, GRP's, δελτία τύπου κ.α.) • Δείκτες Επίπτωσης (πχ. μετρήσιμες αλλαγές βαθμού αναγνωρισιμότητας)
Τρόπος διεξαγωγής αξιολόγησης	Εξωτερικός αξιολογητής
Διάρκεια	Ημερομηνία συμβασιοποίησης της αξιολόγησης: 19/02/2021 Ημερομηνία ολοκλήρωσης της αξιολόγησης: 11/11/2021
Εκτιμώμενος π/υ	39.000 € πλέον ΦΠΑ

Η «1η Αξιολόγηση της Στρατηγικής Επικοινωνίας του ΕΠ ΠΑΜΘ 2014 – 2020», στοίχισε 39.000 €, αλλά περιελάμβανε και την «1η Αξιολόγηση κατά τη διάρκεια υλοποίησης του ΕΠ ΠΑΜΘ 2014 – 2020».

4 Οριζόντια αξιολόγηση των δράσεων εναρμόνισης οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής στο ΕΠ ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ και στα ΠΕΠ (ΕΠ 8.4, 9.1 και 9.3) Ολοκληρώθηκε	
Αντικείμενο αξιολόγησης	Η αξιολόγηση αφορά στην αποτίμηση της παρέμβασης που αναφέρεται στη συμφιλίωση της επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής με σκοπό να υποστηριχθούν συγκεκριμένες ομάδες: - γυναίκες εργαζόμενες κυρίως με επισφαλή θέση εργασίας - γυναίκες άνεργες.
Περιεχόμενο	Η δράση έχει στόχο την ενίσχυση των γυναικών μέσω της παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φιλοξενίας βρεφών, νηπίων παιδιών και εφήβων και ατόμων με αναπηρία, καθώς και ανδρών που έχουν την επιμέλεια τέκνων. Το ΕΠ ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ θα εστιάσει την ενίσχυση του κυρίως σε γυναίκες με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα άνω του ορίου της φτώχειας, ενώ γυναίκες κάτω του ορίου της φτώχειας (άνεργες ή εργαζόμενες) θα ενισχυθούν από τα ΠΕΠ.
Κριτήριο αξιολόγησης	Η μελέτη αξιολόγησε τις εν λόγω δράσεις, ως προς: α) τη συνάφεια, την καταλληλότητα και τη σχετικότητα των παρεμβάσεων, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες και τα προβλήματα της περιόδου, το περιβάλλον εφαρμογής των επιμέρους παρεμβάσεων και πως αυτό επέδρασε στον σχεδιασμό και την υλοποίησή τους, και β) την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα, τα αποτελέσματα και τις επιπτώσεις των δράσεων σε ωφελούμενους και δομές.
Ερωτήματα αξιολόγησης	Στο πλαίσιο της αξιολόγησης σε γενικές γραμμές διερευνήθηκαν: • η συνεισφορά στη βελτίωση του σχεδιασμού και της υλοποίησης των δράσεων με έμφαση στην απλοποίηση των διαδικασιών διαχείρισης εντός του πλαισίου υλοποίησης των συγχρηματοδοτούμενων έργων, • η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των δράσεων ως προς τον ωφελούμενο πληθυσμό, • η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των δράσεων ως προς τις δομές παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών και • η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των δράσεων ως προς τους στόχους των επιμέρους Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.
Μέθοδος	Η μέθοδος αξιολόγησης περιελάμβανε α) πρωτογενή ποσοτική και ποιοτική έρευνα πεδίου σε δείγμα ωφελουμένων, β) δευτερογενή / βιβλιογραφική έρευνα, γ) διενέργεια ατομικών συνεντεύξεων με δομημένα ερωτηματολόγια και δ) σύνθεση - ανάλυση των αποτελεσμάτων, απάντηση των ερωτημάτων αξιολόγησης και εκπόνηση της συνολικής έκθεσης αξιολόγησης. Η πλήρης μεθοδολογία της έρευνας περιγράφεται αναλυτικά στο Παραδοτέο Α της μελέτης.
Δεδομένα	Οι δείκτες που αποτιμήθηκαν στο πλαίσιο της αξιολόγησης περιλαμβάνουν τους αντίστοιχους δείκτες εκροών και αποτελέσματος του Άξονα Προτεραιότητας στον οποίο εντάσσεται η παρέμβαση που αξιολογείται. Αξιοποιήθηκε το σύνολο των δεδομένων των πράξεων, όπως αυτά αποτυπώνονται στο ΟΠΣ ΕΣΠΑ καθώς και στοιχεία από την Ελληνική Στατιστική Αρχή, τη Eurostat, τον ΟΟΣΑ, κ.α.
Τρόπος διεξαγωγής αξιολόγησης	Η αξιολόγηση πραγματοποιήθηκε από την εταιρεία CMT Prooptiki και παρελήφθησαν πέντε Παραδοτέα τα οποία έχουν αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του Ε.Π.
Διάρκεια	Ημερομηνία διακήρυξης της αξιολόγησης : 06/2017 Ημερομηνία συμβασιοποίησης της αξιολόγησης: 01/2018 Ημερομηνία ολοκλήρωσης / παραλαβής της αξιολόγησης: 12/2018
Προϋπολογισμός	40.920,00€
Βασικά αποτελέσματα αξιολόγησης	Κατά την εξεταζόμενη τριετία 2014-2017 από τη δράση ωφελήθηκαν 158.808 άτομα, ενώ στον κύκλο 2016-2017 ωφελήθηκαν 74.966 άτομα, στο σύνολο των 13 Περιφερειών της χώρας. Από τους ερωτώμενους ωφελούμενους, το 61% των ωφελούμενων συμφωνεί με την αλλαγή της στόχευσης της δράσης υπέρ των ανέργων, ενώ από αυτούς το 90% των ανέργων τάσσονται υπέρ αυτής της αλλαγής. Οι εργαζόμενοι αντίστοιχα που τάσσονται υπέρ της αλλαγής ανέρχονται στο εντυπωσιακά χαμηλότερο ποσοστό του 40%. Αναφορικά με την αξιολόγηση της αλλαγής του συστήματος τοποθέτησης παιδιών (σύστημα Voucher), το 60,8% των ερωτούμενων συμφώνησε με τη

	<p>δυνατότητα ελεύθερης επιλογής της δομής (παιδικό σταθμό, ΚΔΑΠ, ΚΔΑΠ-ΜΕΑ) στην οποία επιθυμούσαν να εγγραφούν το παιδί τους.</p> <p>Από τα αποτελέσματα της ποσοτικής έρευνας, τα σημαντικότερα προβλήματα που διαπιστώθηκαν, αφορούν κυρίως:</p> <ul style="list-style-type: none"> - τη διαδικασία υποβολής των αιτήσεων συμμετοχής από πλευράς ωφελούμενων - τη διαδικασία τοποθέτησης των παιδιών στις δομές (αφορά κατά βάση τους ωφελούμενους και σε μικρότερο βαθμό τις δομές) <p>Σε σχέση με τη διαδικασία τοποθέτησης των παιδιών τα προβλήματα εντοπίστηκαν:</p> <ul style="list-style-type: none"> - στην ανάγκη συστηματικής αναζήτησης δομής έως την εύρεση διαθέσιμης θέσης, - στην αποστολή του παιδιού σε δομή που δεν ήταν στις πρώτες επιλογές επειδή δεν υπήρχαν αλλού θέσεις, - στην επιβάρυνση με κόστος μετακίνησης επειδή οι δομές που ήταν κοντά δεν είχαν διαθέσιμες θέσεις. <p>Σε σχέση με τη μέτρηση της συμβολής της δράσης στη βιωσιμότητα των δομών παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών, προκύπτει ότι:</p> <ul style="list-style-type: none"> - το 84,1% των φορέων πιστεύει ότι η συμμετοχή του στη δράση βελτίωσε τις συνθήκες ενίσχυσης της βιωσιμότητάς του, - το 81,6% αναφέρει πως η συμμετοχή του στη δράση βελτίωσε τη φήμη του φορέα του στους γονείς και γενικότερα την εικόνα του, - το 75,3% αναφέρει πως η συμμετοχή του στη δράση οδήγησε σε αύξηση της ζήτησης των υπηρεσιών που παρείχε «προσελκύοντας νέους πελάτες». <p>Γενικά συμπεράσματα της συγκριτικής αξιολόγησης</p> <ul style="list-style-type: none"> - Η συμβολή της δράσης στη διατήρηση της απασχόλησης είναι σημαντική, ενώ σε υψηλά ποσοστά κινείται και σε ότι αφορά στην εύρεση εργασίας. - Σημαντική θεωρείται η συμβολή της δράσης στη συμμετοχή των ωφελούμενων σε προγράμματα εκπαίδευσης/κατάρτισης. - Θετική απεδείχθη η συμβολή της δράσης τόσο στον κλάδο των φορέων παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φύλαξης παιδιών, όσο και στις ίδιες τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε αυτόν. - Η δράση από μόνη της και παρά την επάρκεια των χαρακτηριστικών της, δεν επαρκεί να δημιουργήσει εκείνη την ώθηση που απαιτείται για την ένταξη ή επανένταξη στην αγορά εργασίας των ανέργων. - Καταδεικνύεται η ανάγκη στοχευμένων συνεργειών με άλλες πολιτικές και προγράμματα που συνδράμουν προς αυτή την κατεύθυνση.
--	---

5	Μελέτη αξιολόγησης της λειτουργίας των δομών υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας στα ΠΕΠ και στο ΕΠ ΜΔΤ – Προκηρύσσουσα αρχή, ΕΥΣΕΚΤ
Αντικείμενο αξιολόγησης	Αντικείμενο του έργου αποτελεί η ενδιάμεση μελέτη αξιολόγησης της λειτουργίας του Δικτύου Δομών υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας και πολλαπλών διακρίσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020, η οποία περιλαμβάνεται στους όρους των σχετικών προσκλήσεων των ΠΕΠ του ΕΣΠΑ 2014-2020.
Περιεχόμενο	<p>Στο πλαίσιο αυτό, το ΕΚΤ συνεχίζει να συγχρηματοδοτεί, κατά την τρέχουσα προγραμματική περίοδο, Δίκτυο των Δομών, με στόχο τη συνέχιση και την αναβάθμιση της λειτουργίας των 61 δομών, μέσω της παροχής βελτιωμένων /διευρυμένων υπηρεσιών υποστήριξης των γυναικών θυμάτων βίας. Παράλληλα χρηματοδοτεί τις Οριζόντιες παρεμβάσεις εθνικής εμβέλειας, προκειμένου οι δομές του Δικτύου να ακολουθούν κοινό μοντέλο και προδιαγραφές λειτουργίας, όπως αυτές αποτυπώνονται στα επιμέρους εργαλεία, εγχειρίδια, έγγραφα, κ.τ.λ., του Ενιαίου Συστήματος Ποιότητας Παροχής Υπηρεσιών, και να τηρούν τις υποχρεώσεις και τις αρμοδιότητες που απορρέουν από την Προγραμματική Συμφωνία που έχει υπογραφεί με την ΓΓΙΦ και το ΚΕΘΙ. (Ητοι : Αναλυτικά, το δίκτυο δομών το οποίο συγχρηματοδοτείται από το ΕΚΤ περιλαμβάνει: 14 Συμβουλευτικά Κέντρα σε περιφερειακό επίπεδο με δικαιούχο το ΚΕΘΙ, 25 Συμβουλευτικά Κέντρα σε τοπικό επίπεδο με δικαιούχο τον εκάστοτε Δήμο, 19 Ξενώνες Φιλοξενίας σε τοπικό επίπεδο με δικαιούχο τον εκάστοτε Δήμο, και Ξενώνων Φιλοξενίας του ΕΚΚΑ στην Αττική και Θεσσαλονίκη με δικαιούχο το ΕΚΚΑ.)</p> <p>Οι σχετικές Πράξεις εντάσσονται στα 13 ΠΕΠ, ανάλογα με τη γεωγραφική περιοχή της δομής, και ειδικότερα στην Επενδυτική Προτεραιότητα 9.iii. «Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση της ισότητας των ευκαιριών» (εκτός του ΠΕΠ ΑΜΘ και Κρήτης, στα οποία έχουν ενταχθεί στις Ε.Π. 9.ι. και 9.ιv, αντίστοιχα). Οι Πράξεις υλοποιούνται με μέσα του εκάστοτε φορέα υλοποίησης και με ομοιογενή τρόπο στο σύνολο της χώρας, κατόπιν σχετικών υποδειγμάτων προσκλήσεων, τα οποία εκπονήθηκαν από την ΕΥΣΕΚΤ σε συνεργασία με την Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ του ΥΠΕΣΔΑ και σε συνεργασία με τα ΠΕΠ, καθώς και με τη συνεχή εποπτεία και παρακολούθηση της ΓΓΙΦ και του ΚΕΘΙ.</p> <p>Στόχοι της αξιολόγησης</p> <p>Για την αξιολόγηση του συνόλου των δράσεων του δικτύου, στόχος της οποίας αποτελεί η βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τις ωφελούμενες από το δίκτυο, οι ειδικοί στόχοι όπως έχουν τεθεί είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Η αξιολόγηση του σχεδιασμού των πράξεων στην προγραμματική περίοδο 2014-2020, • Η αποτίμηση της αποτελεσματικότητας, αποδοτικότητας και του τρόπου λειτουργίας και παροχής υπηρεσιών των δομών στις ΠΕΠ, • Η ανίχνευση ενδεχόμενων αστοχιών, προβλημάτων και ελλείψεων αναφορικά με το νέο σχεδιασμό και την υλοποίηση των δράσεων, • Η παροχή προτάσεων περί διορθωτικών κινήσεων εφόσον χρειάζεται ή προτάσεων βελτίωσης του τρόπου υλοποίησης των δράσεων κινήσεων αυτών ή αντίστοιχων στο μέλλον, • Η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των δράσεων ως προς τις ωφελούμενες γυναίκες, • Η αξιολόγηση των επιπτώσεων των παρεμβάσεων.
Κριτήριο αξιολόγησης	<p>Η αποτίμηση πραγματοποιείται με βάση ένα συνδυασμό παραμέτρων που καλύπτουν τις ακόλουθες πτυχές:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Συνάφεια και καταλληλότητα των δράσεων 2. Αποτελεσματικότητα 3. Αποδοτικότητα 4. Επιπτώσεις
Ερωτήματα αξιολόγησης	<ul style="list-style-type: none"> • Ποια είναι η συσχέτιση των δράσεων με τη στοχοθεσία των Ε.Π. και τις Εθνικές Στρατηγικές; • Ποιος ο βαθμός ικανοποίησης των ωφελούμενων από τις παρεχόμενες υπηρεσίες; Καλύπτονται οι ανάγκες των ωφελούμενων γυναικών;

	<ul style="list-style-type: none"> • Υπήρξαν αστοχίες, προβλήματα και ελλείψεις, και ποια είναι τα αίτια τους; • Πόσο κατάλληλος ήταν ο επανασχεδιασμός για την αντιμετώπιση των αναγκών των γυναικών; • Έχουν επιλεγεί οι κατάλληλες κατηγορίες ωφελούμενων και ποιες κατηγορίες απουσιάζουν; • Σε ποιόν βαθμό έχουν επιτευχθεί οι δείκτες των δράσεων, στη βάση των αρχικά τεθέντων στόχων; Ποια είναι η πρόοδος επιπέδου των τιμών επίτευξης των δεικτών εκροών των επιμέρους τύπων πράξεων (ξενώνες, συμβουλευτικά κέντρα); Που εντοπίζονται σημαντικές αποκλίσεις των πραγματοποιηθέντων σε σχέση με τον προγραμματισμό και ποιες είναι οι βασικές αιτίες; • Κατά πόσο προσφέρθηκαν βελτιωμένες - διευρυμένες υπηρεσίες σε κάθε ΠΕΠ; • Ποια είναι η συμβολή των υποστηρικτικών και οριζόντιων παρεμβάσεων εθνικής εμβέλειας στην λειτουργία των ξενώνων και των συμβουλευτικών κέντρων και της γραμμής SOS 15900; • Πόσο υποβοήθησε το προσωπικό η ηλεκτρονική βάση δεδομένων στην παροχή των υπηρεσιών; • Πόσο αποτελεσματική ήταν η δικτύωση των δομών με εξωτερικούς φορείς και μεταξύ τους; • Πόσο αποτελεσματικές είναι οι διαδικασίες διάχυσης και δημοσιότητας; • Πόσο αποτελεσματικές είναι οι διαδικασίες follow up μετά το τέλος της παροχής υπηρεσιών στις ωφελούμενες; • Οι υπηρεσίες λειτούργησαν σύμφωνα με τις προδιαγραφές των Πράξεων και του κανονιστικού πλαισίου; Ποιες υπηρεσίες λειτούργησαν αποτελεσματικότερα ως προς την δυνατότητα παροχής υπηρεσιών προς τις ωφελούμενες; • Είναι ο διαθέσιμος προϋπολογισμός επαρκής για την υλοποίηση της παρέμβασης; • Πως οι υπηρεσίες του δικτύου μετά τη διεύρυνση της ομάδας στόχου συνετέλεσαν στην εργασιακή κατάσταση των ωφελούμενων; • Υπήρχαν διαφοροποιήσεις στην επίδραση των δράσεων μεταξύ κατηγοριών ωφελούμενων γυναικών; Διαπιστώνονται ανεπιθύμητες συνέπειες; • Διαπιστώνεται βελτίωση της ποιότητας ζωής και κοινωνικής αποκατάστασης των ωφελούμενων;
Μέθοδος (συνοπτικά)	<p>Βιβλιογραφική ανασκόπηση- Αναδρομή και παρουσίαση υφιστάμενης κατάστασης –και έρευνα για να συγκεντρώσει από διάφορες πηγές δευτερογενή δεδομένα.</p> <p>Μεθοδολογικός σχεδιασμός Συλλογή δευτερογενών δεδομένων Η ομάδα εργασίας, θα διεξάγει βιβλιογραφική διερεύνηση και έρευνα γραφείου προκειμένου να συγκεντρώσει από διάφορες πηγές δευτερογενή δεδομένα. Με τη συγκεκριμένη ενέργεια εργασιών, επιδιώκεται η συλλογή δευτερογενών στοιχείων που αφορούν στη μέτρηση των εκροών και αποτελεσμάτων του προγράμματος, στην εκτίμηση των προβλεπόμενων δεικτών και στην «απάντηση» αρκετών εκ των κριτηρίων και αξιολογικών ερωτημάτων που τίθενται στη φάση της παρούσας αξιολόγησης.</p> <p>Συλλογή πρωτογενών δεδομένων Παράλληλα με τη συλλογή δευτερογενών δεδομένων που προβλέπεται η διεξαγωγή μιας σειράς πρωτογενών ποιοτικών και ποσοτικών ερευνών. Ποιοτικές έρευνες:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ποιοτικές προσωπικές συνεντεύξεις σε βάθος (<i>in depth interviews</i>) σε εκπροσώπους των φορέων σχεδιασμού και υλοποίησης των υπό αξιολόγηση δράσεων (Επιτροπές παρακολούθησης των ΕΠ, ΔΑ των ΕΠ/ΠΕΠ, ΕΥΣΕΚΤ, ΓΓΙΦ, Επιτελικές Δομές, ΥΠ. ΕΣ κλπ.)

	<ul style="list-style-type: none"> • ποιοτικές ατομικές συνεντεύξεις σε βάθος, με τη χρήση οδηγού συζήτησης στα στελέχη της Τηλεφωνικής Γραμμής SOS 15900 • ποιοτικές ομαδικές συζητήσεις με τη μέθοδο των ομαδικά εστιασμένων συνεντεύξεων (focus group) με τη συμμετοχή ειδικών εμπειρογνομόνων, • ποιοτική έρευνα με συνεντεύξεις στα στελέχη όλων των δομών του δικτύου, Συμβουλευτικών Κέντρων και Ξενώνων. • Ποσοτικές έρευνες: • ποσοτική έρευνα στις συμβουλευόμενες γυναίκες των Συμβουλευτικών Κέντρων και ξενώνων φιλοξενίας. • Ποσοτική έρευνα στα στελέχη της γραμμής SOS 15900 • πανελλαδική ποσοτική έρευνα με την αποστολή online ερωτηματολογίων στα στελέχη όλων των δομών του δικτύου, Συμβουλευτικών Κέντρων και Ξενώνων. <p>Ανάλυση S.W.O.T. Συλλογή, επεξεργασία και ανάλυση δεδομένων Σύνθεση Δεδομένων</p>
Δεδομένα (ενδεικτικά)	<ul style="list-style-type: none"> • Ευρωπαϊκές στρατηγικές και κατευθύνσεις ,επικαιροποιημένες πολιτικές Ε.Ε. για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας • Υλοποιούμενες Εθνικές πολιτικές και παρεμβάσεις • Κανονιστικό Πλαίσιο – Κανονισμοί Λειτουργίας ανά δομή • Το δίκτυο δομών και ενταγμένα έργα στο ΕΣΠΑ 2014-2020 ✓ Έργα ΠΕΠ (Προσκλήσεις, Δείκτες εκροών και αποτελέσματος, πορεία υλοποίησης (νομικές δεσμεύσεις & πληρωμές) από ΟΠΣ ✓ Οριζόντιες Δράσεις Ε.Π. Μεταρρύθμιση Δημοσίου Τομέα 2014-2020. <p>Άλλες Βάσεις δεδομένων:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ελληνική Στατιστική Αρχή • Eurostat • ΟΟΣΑ <p>Διεθνείς και εγχώριες πηγές:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΕΣΠΑ 2007-2013 • ΕΠ ΔΜ 2007-2013& ΜΔΤ 2014-2020 • Εκ των προτέρων, on going και εκ των υστέρων αξιολόγηση του ΕΠΑΝΑΔ 2007-2013 • Εκθέσεις αξιολόγησης των δράσεων στο πλαίσιο του Γ' ΚΠΣ • ΕΣΠΑ 2014-2020 • Εκ των προτέρων αξιολόγηση του ΕΠ ΜΔΤ 2014-2020 • Ετήσιες εκθέσεις ΕΠ ΜΔΤ 2014-2020 • Κανονιστικό πλαίσιο συγχρηματοδοτούμενων έργων • Καλές πρακτικές και δράσεις από άλλες χώρες της ΕΕ.
Τρόπος διεξαγωγής αξιολόγησης	Εξωτερικός αξιολογητής
Διάρκεια Ημερ	Χρόνος προκήρυξης της αξιολόγησης: 04/18 Συμβασιοποίηση της αξιολόγησης: 11/18 ομηνία ολοκλήρωσης της αξιολόγησης: 07/2019
Εκτιμώμενος π/υ	36.550 € (πλέον ΦΠΑ)
Κύρια Συμπεράσματα Αξιολόγησης	<p>Η παρούσα αξιολόγηση καταλήγει σε συμπεράσματα τα οποία κρίνονται κρίσιμα για την επίτευξη της καλύτερης αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας του δικτύου.</p> <p>Όπως φαίνεται η παρέμβαση συμβάλλει στην επίτευξη των ειδικών στόχων των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Μεταρρύθμιση του Δημόσιου Τομέα 2014-2020». Αναφορικά με τις επενδυτικές προτεραιότητες, διαπιστώνεται</p>

	<p>άμεση συνάφεια των δομών, με τις επενδυτικές προτεραιότητες 9.iii «Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση της ισότητας των ευκαιριών» και 9.iv «Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών κοινής ωφέλειας». Λιγότερο άμεση διαπιστώνεται η συνάφεια με την Επενδυτική Προτεραιότητα 9.i: «Ενεργητική ένταξη, μεταξύ άλλων και με σκοπό την προώθηση των ίσων ευκαιριών και της δραστήριας συμμετοχής και τη βελτίωση των δυνατοτήτων απασχόλησης».</p> <p>Το δίκτυο φαίνεται να εξυπηρετεί τις ωφελούμενες με ένα ολοκληρωμένο και συνεκτικό τρόπο, ενώ και οι ίδιες δηλώνουν ικανοποιημένες με την πλειοψηφία των υπηρεσιών που λαμβάνουν. Πράγματι, οι δράσεις που πραγματοποιεί το δίκτυο και η διεύρυνση της ομάδας στόχου που πραγματοποιείται στην τρέχουσα προγραμματική περίοδο έχουν συμβάλει στην αποστιγματοποίηση των δομών, και τη μετατροπή του από δίκτυο που αφορά αποκλειστικά σε κακοποιημένες γυναίκες, σε δίκτυο υποστήριξης κακοποιημένων γυναικών και γυναικών που υφίστανται πολλαπλές διακρίσεις. Από τα δεδομένα της αξιολόγησης προκύπτει ότι οι γυναίκες επιζητούν και πραγματικά λαμβάνουν τις νέες υπηρεσίες του δικτύου, όπως αυτή της εργασιακής συμβουλευτικής. Σε αυτό το πλαίσιο είναι προφανές ότι οι παρεχόμενες υπηρεσίες προώθησης στην απασχόληση πρέπει να συνεχιστούν και στην επόμενη περίοδο. Εκτίμηση της αξιολόγησης είναι ότι αυτή η διάσταση του δικτύου μπορεί να γίνει πιο ορατή στην κοινωνία. Άλλωστε, οι ενέργειες δημοσιότητας που πραγματοποιήθηκαν εστιάζουν κυρίως στη διάσταση της ενδοοικογενειακής βίας και της σεξουαλικής παρενόχλησης, χωρίς να τονίζονται επαρκώς άλλες εξίσου σημαντικές διαστάσεις της ισότητας των φύλων, όπως η ένταξη στην αγορά εργασίας, η εναρμόνιση επαγγελματικής-οικογενειακής ζωής (work life balance), τα δικαιώματα στο χώρο εργασίας κλπ.</p> <p>Πρόκειται δηλαδή για διαστάσεις που μπορούν να ενταχθούν στα αντικείμενα και τις επιδιώξεις του δικτύου, οι οποίες δημιουργούν αφενός συνθήκες συνολικής ενδυνάμωσης της γυναίκας και αφετέρου δημιουργούν τις προϋποθέσεις ευρύτερων διεργασιών και αλλαγών στην κοινωνία, που θα διασφαλίζουν συνθήκες ισότητας και περιορισμού των διακρίσεων. Επιπρόσθετα, η συμπερίληψη τέτοιων διαστάσεων μπορεί να συνεισφέρει ακόμα περισσότερο στην αποστιγματοποίηση του δικτύου, συνεπώς να συμβάλει στην διευκόλυνση της πρόσβασης των γυναικών στις παρεχόμενες υπηρεσίες και την αύξηση των επιδιωκόμενων αποτελεσμάτων και επιπτώσεων από τη λειτουργία του.</p> <p>Σε μια συνολική αποτίμηση της ικανοποίησης των γυναικών και αξιολόγησης της συνολικής τους εμπειρίας από τα Συμβουλευτικά Κέντρα και τους Ξενώνες Φιλοξενίας διαφαίνεται υψηλός βαθμός ικανοποίησης από τις παρεχόμενες υπηρεσίες. Συγκεκριμένα, το δίκτυο φαίνεται να αποτελεί για την πλειοψηφία των γυναικών ένα χώρο ασφάλειας, υποστήριξης και ενδυνάμωσης. Οι υπηρεσίες που έλαβαν, όπως υποστηρίζουν, φαίνεται να ανταποκρίνονται στις ιδιαίτερες ανάγκες τους, αφήνοντας ωστόσο τα περιθώρια για βελτίωση ορισμένων υπηρεσιών και το μεθοδολογικό εμπλουτισμό κάποιων άλλων. Ακόμα παρατηρήθηκε κατά την αξιολόγηση ότι οι περισσότερες γυναίκες είχαν υποστεί βία σωματική, ψυχολογική ή/και σεξουαλική, ενώ λιγότερες απευθύνθηκαν στο δίκτυο εξαιτίας των πολλαπλών διακρίσεων που υφίστανται.</p> <p>Σχετικά με τις πιθανές αστοχίες, προβλήματα και ελλείψεις στο σχεδιασμό των παρεμβάσεων όπως προέκυψαν κατά τη διάρκεια της αξιολόγησης, εντοπίζονται σε επιμέρους παραμέτρους σχετικά με την εκπαίδευση/επιμόρφωση που έλαβαν ή/και συνεχίζουν να λαμβάνουν τα στελέχη των Συμβουλευτικών Κέντρων και των Ξενώνων, την εποπτεία καθώς και θέματα που αφορούν στα λειτουργικά εργαλεία, την κτιριακή υποδομή και την χωροταξική τοποθεσία της δομής και αναδεικνύονται σε πεδία βελτίωσης του δικτύου. Όσον αφορά στις οριζόντιες παρεμβάσεις, σχετικά με τη Γραμμή SOS 15900 διαπιστώνονται ζητήματα στελέχωσης λόγω λήψης νόμιμων</p>
--	---

	<p>αδειών του προσωπικού στην τρέχουσα περίοδο, καθώς και ο περιορισμός της διεύρυνσης. Παράλληλα η Βάση Δεδομένων που διατηρεί η ΕΕΤΑΑ αξιολογείται σε μεγάλο βαθμό ως πρακτική και χρήσιμη από τα στελέχη του δικτύου των δομών, ωστόσο χρήζει βελτίωσης σε συγκεκριμένα τμήματα προκειμένου να περιλαμβάνει όλες τις δράσεις που λαμβάνουν χώρα. Σχετικά με τα επιμορφωτικά/ εκπαιδευτικά προγράμματα, αυτά αξιολογούνται θετικά, ωστόσο χρήζουν θεματικού εμπλουτισμού και επαναληψιμότητας. Τέλος, οι δράσεις δημοσιότητας και δικτύωσης λαμβάνουν θετικό πρόσημο τόσο από τα στελέχη όσο και από τα μέλη ΟΔΕ.</p> <p>Όσον αφορά στην αποδοτικότητα της παρέμβασης, συνολικά, στις 31/12/2018 είχε καλύψει περίπου το 50% του εγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος της (36 δομές συγχρηματοδοτούνται ήδη για δύο χρόνια και η χρηματοδότηση τους θα συνεχιστεί για ακόμα δύο χρόνια, ενώ 22 δομές θα συνεχίσουν να χρηματοδοτούνται για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των δύο ετών), και έχει ήδη επιτύχει το 76% της προβλεπόμενης τιμής στόχου για τον ωφελούμενο πληθυσμό, 81% στα Συμβουλευτικά Κέντρα και 72% στους Ξενώνες Φιλοξενίας. Βάσει των αναλύσεων που πραγματοποιήθηκαν τεκμαίρεται ότι η αποδοτικότητα της παρέμβασης επηρεάζεται σε σημαντικό βαθμό από την πορεία υλοποίησης του φυσικού αντικείμενου και πολύ λιγότερο από την πορεία υλοποίησης του οικονομικού αντικείμενου. Ο προϋπολογισμός της παρέμβασης αξιολογείται ως υπερ-επαρκής για την επίτευξη του προβλεπόμενου πληθυσμού ωφελούμενων και οι επιθυμητές εκροές επιτυγχάνονται με μικρότερο κόστος σε σχέση με τον προϋπολογισμό. Συμπερασματικά και από τις απαντήσεις των αξιολογητικών ερωτημάτων προκύπτει συνθετικά το παρακάτω σχήμα με τα δυνατά σημεία και τις αδυναμίες της υλοποίησης των δράσεων των δομών του δικτύου.</p>
--	---

6	Αποτίμηση της εφαρμογής των Χωρικών Εργαλείων στην Ελλάδα στην προγραμματική περίοδο 2014-2020
Αντικείμενο αξιολόγησης	Στόχος της αξιολόγησης ήταν η αποτίμηση των χωρικών εργαλείων ΟΧΕ, ΟΧΕ–ΒΑΑ και ΤΑΠΤΟΚ, της προγραμματικής περιόδου 2014-2020, κυρίως ως προς την αποτελεσματικότητα, αποδοτικότητα, συνάφεια και τις επιπτώσεις. Στην μελέτη εξετάστηκαν τα χωρικά εργαλεία που χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ). Η μελέτη αποτίμησε το σχεδιασμό τη διακυβέρνηση και την υλοποίηση των χωρικών εργαλείων στα Περιφερειακά Προγράμματα (ΠΕΠ) 2014-2020.
Περιεχόμενο	<ol style="list-style-type: none"> <u>Αξιολόγηση των χωρικών εργαλείων ως προς τη φάση σχεδιασμού των στρατηγικών με εξέταση των παρακάτω παραμέτρων</u> <ul style="list-style-type: none"> Εδαφικές περιοχές εφαρμογής χωρικών εργαλείων σε σχέση με τις εξειδικεύσεις του Εθνικού Χωροταξικού Σχεδιασμού Χρηματοδότηση (Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα, Θεματικοί στόχοι, Επενδυτικές Προτεραιότητες) σε σχέση με τα χωροταξικά χαρακτηριστικά, τις ανάγκες και τη δυναμική των περιοχών εφαρμογής. Επάρκεια της κλίμακας παρέμβασης Χρονοδιάγραμμα σχεδιασμού εφαρμογής και ταχύτητα ενεργοποίησης (έκδοση εγκυκλίων, σχεδιασμός στρατηγικών, εγκρίσεις στρατηγικών από ΠΕΠ) <u>Αποτελεσματικότητα του συστήματος διακυβέρνησης όπως διαμορφώθηκε στο πλαίσιο των εγκεκριμένων στρατηγικών (Αποτίμηση επιχειρησιακής ενεργοποίησης –Διάσταση διακυβέρνησης)</u> <ul style="list-style-type: none"> Εύρος συμμετοχής εμπλεκόμενων στη διαβούλευση κατά τη φάση του σχεδιασμού και της εφαρμογής Τρόπος και διαδικασίες διακυβέρνησης <u>Αποτίμηση της πορείας υλοποίησης των στρατηγικών που έχουν εγκριθεί στο πλαίσιο της εφαρμογής των χωρικών εργαλείων, και της αποτελεσματικότητας των μηχανισμών υλοποίησης ως προς την εξέλιξη των επιμέρους έργων και παρεμβάσεων</u> <ul style="list-style-type: none"> Προκηρύξεις, υποβολές, αξιολογήσεις, εγκρίσεις έργων και παρεμβάσεων στο πλαίσιο της κάθε στρατηγικής Ενεργοποίηση των συμπεριλαμβανομένων έργων της κάθε στρατηγικής (νομικές δεσμεύσεις, απορροφήσεις έργων – δράσεων – υποδράσεων) <u>Αξιολογική αποτίμηση (Διάσταση υιοθέτησης ολοκληρωμένων τοποκεντρικών στρατηγικών)</u> <ul style="list-style-type: none"> Διευκόλυνση των συνεργειών με άλλες παρεμβάσεις, εργαλεία πολιτικής και στρατηγικές Διαμόρφωση νέων διοικητικών ικανοτήτων (δεξιότητες, εμπιστοσύνη και ικανότητες των συμμετεχόντων φορέων, οργανωτικές αλλαγές δομών, συστημάτων, εργαλείων) ενίσχυση του κοινωνικού κεφαλαίου (δίκτυα, κανόνες, σχέσεις και αξίες που διαμορφώνουν την ποσότητα και τη συνεργατική ποιότητα των αλληλεπιδράσεων στις περιοχές εφαρμογής).
Κριτήριο αξιολόγησης	<p>Η αποτίμηση πραγματοποιείται με βάση ένα συνδυασμό παραμέτρων που καλύπτουν τις ακόλουθες πτυχές:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Αποτελεσματικότητα 2) Αποδοτικότητα 3) Συνάφεια/Προστιθέμενη αξία 4) Επιπτώσεις
Ερωτήματα αξιολόγησης	<ul style="list-style-type: none"> Ποια η συνάφεια του χωροταξικού σχεδιασμού με τις εγκεκριμένες στρατηγικές; Ανταποκρίνεται η στρατηγική στα χαρακτηριστικά της περιοχής εφαρμογής και ενισχύει την δυναμική της; Ποια είναι η χωρική-πληθυσμιακή κάλυψη των στρατηγικών, σε σχέση με τον χωροταξικό σχεδιασμό;

	<ul style="list-style-type: none"> • Ποιοι φορείς συνεισφέρουν στο σχεδιασμό και στην εφαρμογή της στρατηγικής; • Πώς αξιολογούνται οι διαδικασίες εφαρμογής ΟΧΕ, από την επιλογή των περιοχών μέχρι και την υλοποίηση των δράσεων; • Σε ποιο βαθμό επετεύχθησαν οι στόχοι της χωρικής στρατηγικής όπως περιγράφονται στο ΕΠ; • Σε τι ποσοστό διασφαλίστηκε ο ολοκληρωμένος χαρακτήρας των παρεμβάσεων; • Πως θα αξιοποιηθεί η αποκτηθείσα εμπειρία στη νέα Π.Π. 2021-2027;
Μέθοδος	<ul style="list-style-type: none"> • Βιβλιογραφική Έρευνα • Έγγραφα τεκμηρίωσης • Έρευνα πεδίου (Ερωτηματολόγια στις ΔΑ)
Δεδομένα	<ul style="list-style-type: none"> • Εθνικό και Περιφερειακά Χωροταξικά πλαίσια • Προσκλήσεις υποβολής στρατηγικών (περιοχές εφαρμογής, χρηματοδοτικό σχήμα, ΘΣ, ΕΠ) • Εγκεκριμένες στρατηγικές, στόχοι στρατηγικών • Προσκλήσεις, Εγκεκριμένα έργα στρατηγικών, Δείκτες εκροών και αποτελέσματος, πορεία υλοποίησης (νομικές δεσμεύσεις & πληρωμές) από ΟΠΣ
Τρόπος διεξαγωγής αξιολόγησης	Εξωτερικός αξιολογητής
Διάρκεια	Χρόνος προκήρυξης της αξιολόγησης: 12/2019 Συμβασιοποίηση της αξιολόγησης: 01/2020 Ημερομηνία ολοκλήρωσης της αξιολόγησης: 09/2020
Εκτιμώμενος π/υ	36.500 € (πλέον ΦΠΑ)
Κύρια Συμπεράσματα Αξιολόγησης	<ol style="list-style-type: none"> 1. Πρόκληση αναδεικνύεται η έγκαιρη έναρξη της διαβούλευσης με στόχο την αποσαφήνιση των βασικών προτεραιοτήτων χωρικής και αστικής ανάπτυξης, καθώς και των μέσων επίτευξής τους. <i>Αρα, απαιτείται η έναρξη της διαβούλευσης πριν την οριστικοποίηση των ΠΕΠ.</i> 2. Πρόκληση αποτελεί η διασφάλιση τεκμηριωτικής βάσης για τον προσδιορισμό προτεραιοτήτων χωρικής και αστικής ανάπτυξης και στη λογική αυτή η έγκριση των Περιφερειακών Χωροταξικών Πλαισίων συνδυαστικά με το νέο Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας-Αττικής, δημιουργούν ένα συστηματικό και επικαιροποιημένο πλαίσιο αναφοράς σε ότι αφορά το σχεδιασμό στρατηγικών για χωρική αστική ανάπτυξη. Ωστόσο ο προσδιορισμός τεκμηριωμένων προτεραιοτήτων δεν αρκεί και ιδιαίτερη πρόκληση είναι η διαμόρφωση μια συνολικής στρατηγικής αστικής ή χωρικής ανάπτυξης, που υπερβαίνει τις απαιτήσεις των ΟΧΕ και κινείται σε πιο μακροπρόθεσμο ορίζοντα (όπως ΣΟΑΠ). Οι απαιτούμενες διαδικασίες για την έγκριση τέτοιων Στρατηγικών (με βάση την μέχρι σήμερα εμπειρία) είναι αρκετά χρονοβόρες και έχουν συνολική διάρκεια που ξεπερνάει τα 3 χρόνια από την έναρξη του σχεδιασμού. <i>Αρα, απαιτείται μια πρωτοβουλία διευκόλυνσης της θεσμοθέτησής τους.</i> 3. Ειδικά για τις ΟΧΕ-BAA σε αστικές περιοχές, υπάρχει αναγκαιότητα μιας συνολικότερης θεώρησης των αναπτυξιακών προοπτικών της πόλης, της θέσης και του ρόλου της στην Ευρύτερη Περιοχή καθώς και των διεθνών διασυνδέσεων της και προοπτικών. <i>Σε κάθε περίπτωση δεν αρκεί από μόνο του το πληθυσμιακό κριτήριο για την επιλογή μιας BAA, αλλά αυτό πρέπει να συνεκτιμηθεί με τη λειτουργία της πόλης και το ρόλο της στο ευρύτερο χωρικό πλαίσιο αναφοράς.</i> 4. Οι πολεοδομικές-χωρικές ρυθμίσεις στο επίπεδο των Περιοχών Παρέμβασης, που αποτελούν καθοριστικές παραμέτρους για τη διατύπωση της αναπτυξιακής προοπτικής της περιοχής, με δεδομένο ότι καθορίζεται σε υπερκείμενο επίπεδο και εκ των πραγμάτων τα υποκείμενα επίπεδα σχεδιασμού, πρέπει να είναι συμβατά με τις αναπτυξιακές κατευθύνσεις τους.

	<p>Πρέπει να επιδιωχθεί θεσμική κατοχύρωση ολοκληρωμένων στρατηγικών (Σχέδια Ολοκληρωμένων Αστικών Παρεμβάσεων-ΣΟΑΠ, Περιοχές Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων-ΠΕΧΠ), με την προϋπόθεση ότι θα απλουστευτούν και θα επιταχυνθούν οι απαιτούμενες διαδικασίες έγκρισης. Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να διασφαλιστεί ότι για τις Περιοχές Παρέμβασης θα αποφευχθούν αποσπασματικές λύσεις ανάγκης και θα υπάρξει ολοκληρωμένος σχεδιασμός σε βάθος χρόνου ανεξάρτητα από προγραμματικές και πολιτικές περιόδους.</p> <p>5. Αναδεικνύεται ότι η διαδικασία σχεδιασμού και έγκρισης ήταν χρονοβόρα, καθώς 21 από τις 49 στρατηγικές εγκρίθηκαν το 2018 και το 2019. Η καθυστέρηση υποδηλώνει εν μέρει κάποιους περιορισμούς ικανότητας σε τοπικό επίπεδο, κατά την αντιμετώπιση των τεχνοκρατικών και διοικητικών απαιτήσεων για τη διαμόρφωση των στρατηγικών, παρότι το πλαίσιο και οι διαδικασίες διαμόρφωσης των στρατηγικών ήταν ήδη γνωστές από τις σχετικές εγκυκλίου σχεδιασμού, υλοποίησης και παρακολούθησης.</p> <p>Άρα, απαιτείται ενίσχυση των ικανοτήτων των φορέων για τη διαμόρφωση των προτεραιοτήτων σε τοπικό επίπεδο, εντοπισμός των θεσμικών και διοικητικών προκλήσεων που αντιμετωπίζουν ως φορείς και τοπικές κοινωνίες και σχεδιασμός ενός μείγματος πολιτικής που αντιστοιχεί καλύτερα στις τοπικές ιδιαιτερότητες.</p> <p>6. Πρόκληση αποτελεί η πολυπλοκότητα των Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων, ανεξαρτήτως εργαλείου ΟΧΕ, ΟΧΕ-BAA ή ΤΑΠΤΟΚ, ως προς τον αριθμό των Επενδυτικών Προτεραιοτήτων που περιλαμβάνουν. Στην περίοδο 2014-2020 ο μέσος αριθμός Επενδυτικών Προτεραιοτήτων ανά ΟΧΕ, ΟΧΕ-BAA διαμορφώθηκε σε 9,4 ενώ στο σύνολο της ΕΕ δεν υπερέβαινε τις 4, στις ανεπτυγμένες περιφέρειες και στις περιφέρειες σε μετάβαση, και τις 7 στις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες.</p> <p>Μία πιθανή βελτίωση θα μπορούσε να είναι μια πρόβλεψη στα νέα ΠΕΠ, που να επιτρέπει την ενσωμάτωση ενός αποκλειστικού άξονα προτεραιότητας για ολοκληρωμένες προσεγγίσεις ΟΧΕ/BAA με μεγάλη ευελιξία στη διάθεση των πόρων.</p> <p>7. Θεωρείται σημαντική η ενσωμάτωση της έξυπνης εξειδίκευσης στις Στρατηγικές ΟΧΕ. Τα πεδία εφαρμογής κυρίως για τις αστικές περιοχές είναι πολλαπλά, είναι όμως ιδιαίτερα κρίσιμο να υπάρξει επικέντρωση σε περιοχές εξειδίκευσης που διαθέτουν υψηλή δυναμική, κρίσιμη μάζα και υπάρχουν δυνατότητες και ευκαιρίες εξέλιξης.</p> <p>Είναι σημαντικό να διασφαλίζεται η αξιοποίηση εδραιωμένων τομέων για την ανάπτυξη νέων δραστηριοτήτων και να επιλεγούν συγκεκριμένα πεδία, που με βάση τον χαρακτήρα των Στρατηγικών ΟΧΕ, ΟΧΕ-BAA 2014-2020 και τις προτεραιότητες 2021-2027.</p> <p>8. Πρόκληση αποτελεί ο περιορισμένος αριθμός φορέων υλοποίησης ΟΧΕ που ανέλαβε ενεργό ρόλο στη διαχείριση τους. Οι αρμοδιότητες που έχουν εκχωρηθεί στις Αστικές Αρχές στην περίπτωση των ΟΧΕ-BAA ή στους συντονιστές Φορείς στην περίπτωση των ΟΧΕ, είναι περιορισμένες. Για τις ΟΧΕ-BAA πλήρης εκχώρηση αρμοδιοτήτων υπάρχει μόνο για τις 4 Αστικές Αρχές στην Περιφέρεια Αττικής. Ωστόσο δεν υπήρξε μέριμνα ενίσχυσης αυτών των Φορέων, κυρίως σε στελεχιακό δυναμικό (η νομοθετική ρύθμιση για τη δυνατότητα μετακίνησης στελεχών της ΜΟΔ προς τις Αστικές Αρχές με πλήρη εκχώρηση αρμοδιοτήτων ψηφίστηκε μόλις στις 01/04/2019).</p> <p>Άρα, απαιτείται η ενθάρρυνση της εκχώρησης αρμοδιοτήτων με παράλληλη ενίσχυση των φορέων για να αποκτήσουν οι τοπικές αρχές την πλήρη ιδιοκτησία των ΟΧΕ.</p> <p>9. Επιπλέον, δημιουργήθηκε περιορισμένος αριθμός νέων φορέων αποκλειστικά λόγω ενεργοποίησης ΟΧΕ. Η πλειοψηφία των στρατηγικών εκπονήθηκε και υλοποιείται από ΟΤΑ πρώτου βαθμού. Στο επίπεδο των Στρατηγικών ΟΧΕ, ΟΧΕ-BAA δημιουργήθηκαν δυο νέοι φορείς και ένας νέος φορέας στο επίπεδο των ΤΑΠΤΟΚ.</p> <p>Άρα, απαιτείται η ενθάρρυνση δημιουργίας νέων δομών προσαρμοσμένων στις ανάγκες διαχείρισης των BAA-ΟΧΕ (ή νέων φορέων ή εξειδικευμένων</p>
--	--

	<p>δομών σε υφιστάμενους). Ειδικότερα, ο φορέας εφαρμογής της Στρατηγικής είναι σκόπιμο να συστήσει ειδική υπηρεσία εφαρμογής, διαχείρισης και παρακολούθησης των Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων, ανεξαρτήτως εργαλείου ΟΧΕ, ΟΧΕ-ΒΑΑ ή ΤΑΠΤΟΚ, κατάλληλα στελεχωμένης για να μπορεί να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις υλοποίησης.</p> <p>10. Η υπερβολική επικέντρωση σε τομεακούς/κλαδικούς δείκτες δημιουργεί την αντίληψη ότι μια ολοκληρωμένη εδαφική στρατηγική είναι μια συλλογή παρεμβάσεων που θα χρηματοδοτηθούν από ευρωπαϊκούς πόρους, μετρούμενη με τους τυπικούς δείκτες του προγράμματος της ΕΕ. Μια τέτοια προσέγγιση δεν προσφέρει προστιθέμενη αξία από την άποψη της τοποκεντρικής πολιτικής.</p> <p>Άρα, είναι κρίσιμο να υιοθετηθούν επιπλέον δείκτες επιπτώσεων, που μάλιστα συνδέονται με τους επιμέρους στρατηγικούς στόχους και τεκμηριώνονται με βάση τον ιδιαίτερο χαρακτήρα των περιοχών επέμβασης.</p> <p>11. Απαιτείται οργανωμένη παρακολούθηση της υλοποίησης της στρατηγικής, με στόχο τον εντοπισμό των προβλημάτων και την αντιμετώπισή τους.</p> <p>Άρα, πρέπει να διασφαλιστεί μηχανισμός παρακολούθησης και αξιολόγησης της υλοποίησης με διαχρονική βάση αξιόπιστων στοιχείων και δεικτών τεκμηρίωσης της λογικής της παρέμβασης, διασφάλιση συστηματικής συνεργασίας και αλληλοενημέρωσης όλων των φορέων υλοποίησης και χρηματοδότησης και έρευνες πεδίου για καταγραφή αλλαγών στις αντιλήψεις, πρακτικές και προοπτικές των εμπλεκόμενων μερών. Παράλληλα, προτείνεται να υιοθετηθούν δείκτες «αποτύπωσης των διαδικασιών» ενδεικτικά ως προς τη διαδικασία και τη χρονική διάρκεια επιλογής και έγκρισης των στρατηγικών.</p> <p>12. Πρόκληση, τέλος, αποτελεί η επίσπευση των διαδικασιών ωρίμανσης με ιδιαίτερα σημαντικό ζήτημα τη θεσμικά προβλεπόμενη υποχρέωση για διεξαγωγή αρχιτεκτονικών διαγωνισμών, σχεδόν στο σύνολο των παρεμβάσεων που υλοποιούνται σε αστικές περιοχές. Επισημαίνεται ότι το 2019 εξαιρέθηκαν οι παρεμβάσεις που είναι ενταγμένες σε ΟΧΕ-ΒΑΑ και είναι προφανές ότι μια τέτοια ρύθμιση δεν θα είναι εφικτό να υπάρξει και για την προγραμματική περίοδο 2021-2027.</p>
--	---

7	«Αξιολόγηση της Λειτουργίας των Τοπικών Ομάδων Υγείας (TOMY)» ΕΠ ΜΔΤ / Υπουργείο Υγείας.
Αντικείμενο \ αξιολόγησης	Το παρόν έργο της «Αξιολόγησης των Τοπικών Ομάδων Υγείας - TOMY» υλοποιείται στο πλαίσιο των συγχρηματοδοτούμενων από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία πράξεων «Λειτουργία Τοπικών Ομάδων Υγείας (TOMY)». Η Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπουργείου Υγείας (ΕΔΕΥΠΥ) οφείλει και υλοποιεί το Υποέργο «Αξιολόγηση της Λειτουργίας των Τοπικών Ομάδων Υγείας» με κωδικό ΟΠΣ 5008040, σε συνέχεια του ειδικού όρου για τη συγχρηματοδότηση της αξιολόγησης της πιλοτικής λειτουργίας.
Περιεχόμενο	<p>• TOMY Η ανάπτυξη των TOMY ξεκίνησε το Δεκέμβριο του 2017. Υλοποιείται αρχικά μέσω 5 συγχρηματοδοτούμενων από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του ΕΣΠΑ «Μεταρρύθμιση του Δημοσίου Τομέα» Πράξεων των Διοικητικών Περιφερειών πράξεων με γενικό τίτλο «Λειτουργία Τοπικών Ομάδων Υγείας για την αναδιάρθρωση της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας» όπου προβλέπεται η συγκρότηση 239 TOMY ανά τη χώρα. Από το Νοέμβριο του 2018, έχει ξεκινήσει η σταδιακή μετάβαση της συγχρηματοδότησης της λειτουργίας τους, στα ΕΠ των δεκατριών (13) Περιφερειών. Σε αρχικό και πιλοτικό στάδιο, η λειτουργία των TOMY συγχρηματοδοτήθηκε από το ΕΠ ΜΔΤ για περίοδο έως 11 μήνες. Η συγχρηματοδότηση της λειτουργίας των TOMY συνεχίζεται στα ΕΠ των Περιφερειών για 36 ή έως 48 μήνες, περίπου έως το 2023</p> <p>Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Σκοπός του έργου είναι η εκτίμηση της πορείας εφαρμογής της παρέμβασης «Λειτουργία Τοπικών Ομάδων Υγείας (TOMY) και της αποτελεσματικότητά της σε σχέση με τις προτεραιότητες και την προσδοκώμενη ενίσχυση της ΠΦΥ στη χώρα μας. • Το έργο της αξιολόγησης αφορά την εκτίμηση του βαθμού της συμβολής από το σχεδιασμό και την υλοποίηση της παρέμβασης στο Σύστημα Υγείας και το βαθμό επίτευξης της στοχοθεσίας σύμφωνα με τα σχετικά χρηματοδοτικά προγράμματα. Στο πλαίσιο εκπόνησης της μελέτης αξιολόγησης αποτιμώνται οι βασικές παράμετροι αξιολόγησης, που σχετίζονται με την υλοποίηση του έργου των TOMY, την αποτελεσματικότητα, αποδοτικότητα, καθώς και τη συνάφεια, τη συνέργεια, τη συμβολή στην επιδιωκόμενη ενίσχυση της ΠΦΥ, αλλά και τη συμπληρωματικότητά του, με άλλες πράξεις και τομεακές πολιτικές. Συμπεριλαμβάνει επίσης τη διαμόρφωση προτάσεων βελτίωσης του νέου μοντέλου υπηρεσιών για τις αναγκαίες δράσεις και τον μεσο-μακροπρόθεσμο προγραμματικό σχεδιασμό και εφαρμογής τους. <p>Σκέλος α': Ενδιάμεση Αξιολόγηση του έργου «Λειτουργία των TOMY»:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εκτίμηση του σχεδίου και της προόδου υλοποίησης της παρέμβασης «Λειτουργία των TOMY» με γνώμονα τα οριζόμενα στο υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο (Ν.4461./2017, Ν.4486/2017, η αριθ. Γ1α/Γ.Π.οικ.87406/24-11-2017 Απόφαση Υπουργού Υγείας «Καθορισμός τρόπου λειτουργίας Τοπικών Ομάδων Υγείας (TOMY)»). • Εκτίμηση της Αποδοτικότητας και Αποτελεσματικότητας της παρέμβασης μέχρι σήμερα. • Ανάδειξη ωφελειών • Ανάλυση κινδύνων ως προς την ανάπτυξη του έργου <p>Στο α' σκέλος της μελέτης αξιολόγησης, ο Ανάδοχος καλείται να αποτιμήσει:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τη συνάφεια με τους θεματικούς στόχους του ΕΣΠΑ, τους Ειδικούς Στόχους και Άξονες Προτεραιότητας των ΕΠ που συγχρηματοδοτούν τις σχετικές παρεμβάσεις, τη συνεκτικότητα των στόχων της παρέμβασης με την Εθνική Στρατηγική για την Υγεία, καθώς και τις αποκλίσεις από τους στόχους σε σχέση με τον αρχικό σχεδιασμό (όπως οι στόχοι

	<p>καταγράφονται στις Αποφάσεις Ένταξης και στα ΤΔΠ, στις ΑΥΙΜ και στο κείμενο της Εθνικής Στρατηγικής για την Υγεία 2016). Το βαθμό επίτευξης των δεικτών εκρών και αποτελεσμάτων ΕΚΤ στους οποίους συμβάλλουν οι σχετικές παρεμβάσεις στα αντίστοιχα ΕΠ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τα θετικά στοιχεία αλλά και τα προβλήματα και τις ασυνέχειες κατά την υλοποίηση • Τη λειτουργία των ΤΟΜΥ και τα μεθοδολογικά εργαλεία που αξιοποιούνται από τις ΤΟΜΥ στην παροχή υπηρεσιών ΠΦΥ και αγωγής, προαγωγής υγείας. • Τη συνέργεια και συμπληρωματικότητα της παρέμβασης με άλλες πράξεις και τομεακές πολιτικές • Τη συμβολή των διαρθρωτικών ταμείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο ΕΠ ΜΔΤ και στα ΕΠ των Περιφερειών <p>Σκέλος β' : Αποτίμηση του έργου στο περιβάλλον της πολιτικής της ΠΦΥ σε εθνικό και διεθνές επίπεδο ως προς:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Την εκτίμηση της συμβολής της παρέμβασης σε στόχους – προκλήσεις που καταγράφονται για την υγεία στην Ελλάδα από τις εκθέσεις του Ευρωπαϊκού εξαμήνου ιδίως του 2/2019 , (νοείται ότι θα ληφθεί υπόψη και η προσεχής έκθεση του Φεβρουαρίου του 2020) και την συνοχή με πολιτικές για την ΠΦΥ όπως επίκαιρα διατυπώνονται από διεθνείς οργανισμούς και κυρίως τον Π.Ο.Υ. • Την επάρκεια του θεσμικού και οργανωτικού πλαισίου, καθώς και εκτίμηση από την εφαρμογή και τήρηση του πλαισίου αυτού κατά την υλοποίηση • Τον προσδιορισμό δεικτών και μεθοδολογία μέτρησης αυτών, οι οποίοι θα δύναται να αποτιμούν την προστιθέμενη αξία των ΤΟΜΥ στο ΕΣΥ και τα οφέλη που αυτές προσφέρουν, τόσο στους υπόλοιπους δημόσιους φορείς παροχής υπηρεσιών υγείας, όσο στο άτομο και στην κοινότητα, στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης του δημόσιου τομέα παροχής υπηρεσιών ΠΦΥ, στην οικονομική προστασία, στην ειδική μέριμνα για τις ευάλωτες ομάδες. <p>Στο σκέλος β της μελέτης αξιολόγησης, ο Ανάδοχος καλείται να αποτιμήσει:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Την προστιθέμενη αξία του διαρθρωτικού μέτρου των ΤΟΜΥ σε σχέση με το σύνολο των υπηρεσιών ΠΦΥ όπως παρέχοντο στην χώρα πριν την εισαγωγή του μέτρου • Την επικαιρότητα των στόχων του έργου σε σχέση με τις κατευθύνσεις πολιτικής για την ΠΦΥ στην χώρα μας (π.χ. συγκλίσεις, αδυναμίες) • Τη λειτουργία των ΤΟΜΥ ως εργαλείο εφαρμογής για την ενίσχυση των υπηρεσιών της ΠΦΥ και της πρόληψης, την σύγκλιση με στόχους που τίθενται διεθνώς για την ΠΦΥ, όπως ενδυνάμωση των ατόμων και της κοινότητας • Τις νέες αρχές/κατευθύνσεις του WHO για την ΠΦΥ όπως διατυπώθηκαν πρόσφατα και να εισηγηθεί προτάσεις βελτίωσης της πολιτικής της ΠΦΥ και των ΤΟΜΥ.
Κριτήριο αξιολόγησης	<p>Α. Συγκρότηση και Λειτουργία ΤΟΜΥ, Β. Αποτελεσματικότητα, Γ. Αποδοτικότητα, Δ. Συνέργεια και Συμπληρωματικότητα, Ε. Εξέταση του θεσμικού πλαισίου με σκοπό βελτιώσεις ή μεταβολές</p>
Ερωτήματα αξιολόγησης	<p>Συγκρότηση και Λειτουργία ΤΟΜΥ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αξιολογικό Ερώτημα Α.1: Τι είδους υπηρεσίες και δράσεις στην κοινότητα παρέχονται από την Ομάδα και αν έχουν λάβει υπόψη τις κατά τόπου πληθυσμιακές και κοινωνικές απαιτήσεις; Έχουν εκπονηθεί στοχευμένα προγράμματα για ευπαθείς ομάδες και σε ποιες; • Αξιολογικό Ερώτημα Α.2: Ποιες υπηρεσίες και δραστηριότητες λείπουν αλλά θα ήταν επιθυμητό να προσφέρονται από την Ομάδα; Και πως

	<p>συναρτώνται π.χ. με την σύνθεση Ομάδας από ειδικότητες, με την παροχή κεντρικών κατευθύνσεων, με τα χαρακτηριστικά οργάνωσης των υπηρεσιών ΠΦΥ και με τις ανάγκες ατόμων/οικογενειακών και κοινότητας.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αξιολογικό Ερώτημα Α.3: Ποια η συμπληρωματικότητα αριθμού εγγεγραμμένων και επισκεψιμότητας στις ΤΟΜΥ σε σχέση με τους συμβεβλημένους οικογενειακούς ιατρούς του ΕΟΠΥΥ • Αξιολογικό Ερώτημα Α.4: Επιτυγχάνεται/ ενισχύεται η ανθρωποκεντρική προσέγγιση στις ΤΟΜΥ; • Αξιολογικό Ερώτημα Α.5: Επιτυγχάνεται η συμβολή στον αναπροσανατολισμό του ΕΣΥ υπέρ της πρόληψης; • Αξιολογικό Ερώτημα Α.6: Ο ρόλος της ΤΟΜΥ στο τοπικό δίκτυο υγείας: υπάρχει ικανοποιητική διασύνδεσή της με τις άλλες μονάδες και βαθμίδες υπηρεσιών του ΕΣΥ και τις κοινωνικές υπηρεσίες; Τι ποσοστό παραπομπών αναφέρεται στο δευτεροβάθμιο επίπεδο υπηρεσιών υγείας; • Αξιολογικό Ερώτημα Α.7: Ποιος ο ρόλος της κοινότητας, των τοπικών αρχών και των κοινωνικών φορέων για τον νέο θεσμό. • Αξιολογικό Ερώτημα Α.8: Ποια η συμβολή των τοπικών αρχών και δημόσιων φορέων στη διάθεση κατάλληλων ακινήτων για τη στέγαση των ΤΟΜΥ <p>Β. Αποτελεσματικότητα Προγράμματος Η εκτίμηση της αποτελεσματικότητας βασίζεται στην εκτίμηση του βαθμού στον οποίο επιτεύχθηκαν τα αρχικά αναμενόμενα αποτελέσματα και οι στόχοι που είχαν τεθεί.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αξιολογικό Ερώτημα Β.1: Ποια είναι τα αποτελέσματα από την υλοποίηση του προγράμματος έως σήμερα; • Αξιολογικό Ερώτημα Β.2: Σε ποιο βαθμό έχει επιτευχθεί η στοχοθεσία της Μεταρρύθμισης/ενίσχυσης της ΠΦΥ στην Ελλάδα; • Αξιολογικό Ερώτημα Β.3: Πού εντοπίζονται οι μεγαλύτερες αποκλίσεις μεταξύ αποτελεσμάτων και επιδιωκόμενων στόχων σε σχέση με τη βασική φιλοσοφία της διαρθρωτικής αλλαγής στις παρεχόμενες υπηρεσίες ΠΦΥ; • Αξιολογικό Ερώτημα Β.4: Είναι οι εκροές και τα αποτελέσματα των παρεμβάσεων οι αναμενόμενες; • Αξιολογικό ερώτημα Β.5: Σχετικά με τα συγχρηματοδοτούμενα υποέργα πώς αξιολογείται ο βαθμός επίτευξης των δεικτών ΕΚΤ σε κάθε ΕΠ; <p>Γ. Αποδοτικότητα Προγράμματος</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αξιολογικό Ερώτημα Γ.1: Ποια η επάρκεια πόρων συνολικά και ως προς τις υποδομές • Αξιολογικό Ερώτημα Γ.2: Στοιχεία για την προστασία του πληθυσμού από πρόσθετες δαπάνες υγείας • Αξιολογικό Ερώτημα Γ.3: Πώς αποτιμάται η αποδοτικότητα των σχετικών πράξεων που συγχρηματοδοτούνται από τα ΕΠ του ΕΣΠΑ; <p><i>Η εμβάθυνση και ανάλυση των αξιολογικών ερωτημάτων Α, Β, Γ σύμφωνα με όλα τα δεδομένα και έρευνες και τα σχετικά συμπεράσματα βρίσκονται στο κυρίως παραδοτέο της μελέτης και με περιφερειακή ανάλυση. Το ίδιο ισχύει και για τα κριτήρια αξιολόγησης Δ και Ε.</i></p>
Μέθοδος (συνοπτικά)	<p>3. Μεθοδολογία της αξιολόγησης Για την αξιολόγηση των ΤΟΜΥ, χρησιμοποιήθηκε μεθοδολογία αξιολόγησης βασισμένη σε λογικά μοντέλα που εξηγούν τη θεωρία μιας αναπτυξιακής παρέμβασης ή ενός συνόλου παρεμβάσεων (theory-based evaluation). Η ανάπτυξη του θεωρητικού λογικού μοντέλου βασίστηκε κυρίως στο θεσμικό πλαίσιο για την ανάπτυξη των ΤΟΜΥ στα πλαίσια της μεταρρύθμισης της ΠΦΥ με κύριες πηγές τους νόμους 4461/2017, 4486/2017, την ΥΑ Γ1α/Γ.Π.οικ.87406 και τις επικαιροποιήσεις/ εξειδικεύσεις τους, στις κατευθυντήριες οδηγίες του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την οργάνωση και ανάπτυξη της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας καθώς και σε διεθνή και ελληνική βιβλιογραφία. Επίσης, για την ανάπτυξη κριτηρίων και δεικτών για την προσέγγιση των αξιολογικών ερωτημάτων και τη διεξαγωγή της αξιολόγησης, λήφθηκαν υπόψη</p>

	<p>κατευθύνσεις και προτάσεις για την ανάπτυξη και την αξιολόγηση συστημάτων ΠΦΥ από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.</p> <p>Στο παρόν έργο ακολουθείται ένα σπονδυλωτό σύστημα επί μέρους μεθοδολογιών με στόχο την Αξιολόγηση και την απάντηση των Αξιολογικών Ερωτημάτων, σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία της υφιστάμενης λειτουργίας των ΤΟΜΥ βάσει του οριζόμενου θεσμικού πλαισίου.</p> <p>Συγκεκριμένα χρησιμοποιήθηκαν α) έρευνες γραφείου, β) gap analysis θεσμικού πλαισίου, γ) μήτρα συνάφειας πολιτικών υγείας, δ) ανάλυση δευτερογενών δεδομένων από πληροφοριακά συστήματα (ΗΔΙΚΑ ΑΕ. ΒΙ Υπουργείου Υγείας, ΕΟΠΥΥ, ΕΔΕΥΠΥ), ε) πρωτογενή δεδομένα από ποσοτικές και ποιοτικές έρευνες, τα οποία αναλύθηκαν και κατηγοριοποιήθηκαν, λαμβάνοντας υπόψιν τους περιορισμούς που προέκυψαν εξαιτίας του είδους των δεδομένων.</p> <p>Από τη διακήρυξη του έργου έχουν προσδιοριστεί ειδικά αξιολογικά ερωτήματα. Τα αξιολογικά ερωτήματα που θέτει η Αναθέτουσα Αρχή, αποσκοπούν στην εκτίμηση της πορείας ολοκλήρωσης της μεταρρύθμισης, βάσει του αρχικού σχεδιασμού του Υπουργείου Υγείας. Παράλληλα προσβλέπουν στην αποτίμηση του μοντέλου αναφορικά με την καταλληλότητά του, σε επίπεδο συνέργειας και σε σχέση με τις ανάγκες παροχής υπηρεσιών φροντίδας υγείας στο ευρύτερο πλαίσιο του δημόσιου συστήματος υγείας.</p> <p>Σύμφωνα με τη μεθοδολογική προσέγγιση, τα αξιολογικά ερωτήματα έχουν εξειδικευτεί με την ανάπτυξη κριτηρίων και δεικτών ικανοποίησής τους. Η σύνθεση δευτερογενών δεδομένων και των αποτελεσμάτων πρωτογενών ερευνών, με βιβλιογραφικές αναφορές και δεδομένα από ποιοτικές έρευνες, συμβάλει στη απάντηση των ερωτημάτων.</p>
Δεδομένα (ενδεικτικά)	<p>Δευτερογενή δεδομένα από πληροφοριακά συστήματα (ΗΔΙΚΑ ΑΕ. ΒΙ Υπουργείου Υγείας, ΕΟΠΥΥ, ΕΔΕΥΠΥ)</p> <p>Η ανάλυση που ακολουθήθηκε για την σύνθεση των απαντήσεων επί των αξιολογικών ερωτημάτων συμπεριέλαβε και μια σειρά αναλύσεων βασισμένων σε δευτερογενή δεδομένα από πληροφοριακά συστήματα εθνικής εμβέλειας και ψηφιακές υπηρεσίες που σχετίζονται με την υποστήριξη της πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας. Τα δεδομένα αυτά εντοπίστηκαν σε τρεις κύριες ψηφιακές βαθμίδες συλλογής μεγάλων δεδομένων και σχετίζονται με την υποστήριξη του συνταγογραφικού έργου των ιατρών και των υπηρεσιών των ΤΟΜΥ (ΗΔΙΚΑ ΑΕ), των επαφών των πολιτών με τις δομές της ΠΦΥ (ΗΔΙΚΑ ΑΕ), του Ατομικού Ηλεκτρονικού Φακέλου Υγείας (ΗΔΙΚΑ ΑΕ), των λειτουργικών δεδομένων των Νοσοκομείων (ΥΥ), των λειτουργικών δεδομένων των ΤΟΜΥ (ΥΥ), των λειτουργικών δεδομένων των λοιπών δημόσιων δομών ΠΦΥ σε επίπεδο ΥΠΕ (ΥΥ) και των συμβεβλημένων με τον ΕΟΠΥΥ Οικογενειακών Ιατρών (ΕΟΠΥΥ).</p> <p>Επιπλέον, αναλύονται δεδομένα του Υπουργείου Υγείας ως προς α) τη λειτουργία των ΤΟΜΥ, β) το ανθρώπινο δυναμικό που τις στελεχώνει, και γ) τη διαχείριση των πόρων στο πλαίσιο της υλοποίησης του έργου της «Λειτουργίας των Τοπικών Ομάδων Υγείας (ΤΟΜΥ), τα οποία παραχωρήθηκαν από την Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ του Υπουργείου.</p> <p><i>Αναφορικά με τα δεδομένα από τις πρωτογενείς έρευνες καθώς και τους βασικούς περιορισμούς της έρευνας, βλ. μελετη, κυρίως παραδοτέο.</i></p>
Τρόπος διεξαγωγής αξιολόγησης	Εξωτερικός αξιολογητής
Διάρκεια	Η σύμβαση 01-2020 και ολοκληρώθηκε τον Νοέμβριο 2020
Π/Υ	Πενήντα τέσσερις χιλιάδες πεντακόσια ευρώ (€54.500,00) χωρίς ΦΠΑ

<p>Κύρια Συμπεράσματα Αξιολόγησης</p>	<p>Από την ανάλυση των ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων προκύπτει ο καθοριστικός ρόλος που παίζει η έλλειψη επαρκών κινήτρων σε επίπεδο αμοιβής και προοπτικής επαγγελματικής εξέλιξης, στο πόσο ελκυστικές κρίνονται οι διαθέσιμες θέσεις εργασίας. Παράλληλα, το μοντέλο της διεπιστημονικής ομάδας οικογενειακής ιατρικής των TOMY, που παρέχει υπηρεσίες ΠΦΥ τόσο στο ιατρείο όσο και με εξωστρεφείς δράσεις στην κοινότητα, φαίνεται να αναγνωρίζεται και να αξιοποιείται περισσότερο και πιο αποτελεσματικά από τους πολίτες, όσο αυξάνεται η διείσδυση των TOMY στην τοπική κοινωνία. Οι συχνότερες αιτίες επισκεψιμότητας στις TOMY είναι προγραμματισμένη επίσκεψη, προσυμπτωματικός έλεγχος (έρευνα σε στελέχη TOMY). Πραγματοποιήθηκαν 542.552 συνταγογραφήσεις το 2018 και 1.321.312 το 2019 και εκδόθηκαν 155.337 παραπεμπτικά παρακλινικών εξετάσεων το 2018 και 342.960 το 2019 (πηγή: ΗΔΙΚΑ). Η λειτουργία των διεπιστημονικών ομάδων συμβάλλει στην διαμόρφωση κουλτούρας προαγωγής της υγείας κυρίως μέσω της ανάπτυξης δράσεων αγωγής υγείας και πρόληψης στην κοινότητα. Πεδίο για βελτίωση αποτελούν η παροχή κατ' οίκον φροντίδας υγείας και οι υπηρεσίες αποκατάστασης.</p> <p>Η διασύνδεση των TOMY με τοπικές υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας, σύμφωνα με τα στελέχη τους, είναι συχνότερη με τα ΚΥ αναφοράς, λοιπούς φορείς της κοινότητας, άλλες TOMY, και τις ΥΠΕ, ενώ λιγότερο συχνή με συντονιστές ΤοΠΦΥ, δομές αντιμετώπισης εξαρτήσεων και αποκατάστασης, Οι του ΕΟΠΥΥ. Πεδίο για παρέμβαση παραμένει η οριοθέτηση ενός μοντέλου σταθερών διαδικασιών συνεργασίας εντός ΤοΠΦΥ, που να ενισχύει τη συνέχεια στη φροντίδα του πολίτη και την ολιστική προσέγγιση, καθώς και τη δυνατότητα κοινού προγραμματισμού δράσεων στην κοινότητα.</p> <p>Αν και το 77% των εγγεγραμμένων στις TOMY έχουν ενεργοποιημένο ΑΗΦΥ και το 54% των ΟΙ δηλώνουν πως χρησιμοποιούν πάντα τον ΑΗΦΥ κατά την πρώτη επίσκεψη, διαπιστώθηκε η ανάγκη ενίσχυσης της χρήσης ψηφιακών υπηρεσιών και η περαιτέρω διεύρυνση σε εφαρμογές και χρήστες. Επίσης, καταγράφεται η ανάγκη για συστηματική παρακολούθηση της εφαρμογής θεραπευτικών πρωτοκόλλων στα πλαίσια ενός συστήματος παρακολούθησης της ποιότητας της φροντίδας.</p> <p>Ελλείψεις και κενά στην εφαρμογή σε μέτρα της συνολικότερης μεταρρύθμισης της ΠΦΥ του 2016-17 (ανάπτυξη και συντονισμός ΤοΠΦΥ, θέσπιση ΟΙ, χρήση ΑΗΦΥ) καθώς και η μερική ανάπτυξη των TOMY αποδυναμώνουν τα αποτελέσματα εντός του υφιστάμενου συστήματος ΠΦΥ. Οι δείκτες παρακολούθησης στο ΕΣΠΑ δεν αποδίδουν το συνολικό παραγόμενο έργο των TOMY. Αναδεικνύεται η ανάγκη αποτίμησης περαιτέρω δεικτών για τους στόχους μιας εθνικής και περιφερειακής πολιτικής υγείας.</p> <p>Οι κύριες προτάσεις για την εξέλιξη των Ομάδων Υγείας της ΠΦΥ κινούνται στους ακόλουθους άξονες: (α) Εξέλιξη και ανάπτυξη των διεπιστημονικών ομάδων οικογενειακής ιατρικής που παρέχουν υπηρεσίες και δράσεις στην κοινότητα. (β) Ενίσχυση του ανθρωπίνου δυναμικού για την παροχή καθολικής κάλυψης του πληθυσμού από υπηρεσίες ΠΦΥ και προώθηση του ρόλου του ΟΙ. (γ) Οργάνωση ενός ολοκληρωμένου συστήματος ΠΦΥ, που θα περιλαμβάνει διαμόρφωση τοπικών Δικτύων ΠΦΥ και των σχετικών Τομέων ΠΦΥ και ενίσχυση του συντονισμού του, με επιπρόσθετο στόχο την ένταξη των Ομάδων και τη βελτίωση της εμπειρίας του πολίτη μέσα στο σύστημα. (δ) Ανάπτυξη τυποποιημένων διαδικασιών για την ενίσχυση της συνέχειας της φροντίδας συνυφασμένες με την ανάπτυξη στοχοθεσίας στην κατεύθυνση της βελτίωσης της υγείας του πληθυσμού, αναπτύσσοντας περαιτέρω και αξιοποιώντας τα ψηφιακά εργαλεία και συστήματα του ΕΣΥ. (ε) Σχεδιασμός βιώσιμου πλάνου χρηματοδότησης της ανάπτυξης των διεπιστημονικών ομάδων υγείας πέραν του συγχρηματοδοτούμενου προγράμματος.</p>
--	---

8 Αξιολόγηση των Κοινωνικών Δομών που χρηματοδοτούνται από το ΠΕΠ «Ανατολική Μακεδονία και Θράκη 2014-2020»	
Αντικείμενο αξιολόγησης	Συγκεκριμένα αξιολογήθηκαν 22 (8 με Παραρτήματα ΡΟΜΑ) Κέντρα Κοινότητας, 3 Δομές Σίτισης, 3 Κέντρα Ημερήσια Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ) και 2 Κέντρα Δημέρευσης και Ημερήσιας Φροντίδας Ατόμων με Αναπηρία (ΚΕΔΗΦ), 6 Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης (ΣΥΔ).
Περιεχόμενο	Οι Δομές που αξιολογήθηκαν απευθύνονται είτε σε πολίτες χαμηλών εισοδημάτων, οι οποίοι δεν είναι σε θέση να πληρώσουν για τα αγαθά τα απαραίτητα για την αξιοπρεπή διαβίωση τους και τις υπηρεσίες που έχουν ανάγκη ώστε να συμμετέχουν ενεργά στην κοινότητα, είτε ανήκουν σε ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, όπως ΑμεΑ, άτομα τρίτης ηλικίας, που δεν μπορούν να αυτοεξυπηρετηθούν είτε σε ειδικές ομάδες πληθυσμού με προβλήματα ένταξης. Οι υπηρεσίες παρέχονται από εξειδικευμένο προσωπικό, εμπλέκουν την αυτοδιοίκηση και την κοινωνία των πολιτών και η λειτουργία τους θα συνεχιστεί και στην νέα Προγραμματική Περίοδο.
Κριτήριο αξιολόγησης	Η μελέτη αξιολόγησε τις εν λόγω δράσεις, ως προς: α) Συνάφεια και συνοχή του σχεδιασμού των αξιολογούμενων παρεμβάσεων β) την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα, τα αποτελέσματα και τις επιπτώσεις των δράσεων σε ωφελούμενους και δομές. γ) την προστιθέμενη αξία των αξιολογούμενων παρεμβάσεων
Ερωτήματα αξιολόγησης	Στο πλαίσιο της αξιολόγησης σε γενικές γραμμές διερευνήθηκαν: • Στελέχωση & Εσωτερική λειτουργία • Υποδομές – Εξοπλισμός • Παρεχόμενες υπηρεσίες – Στοιχεία Δραστηριότητας – Ωφελούμενος Πληθυσμός • Διευρυμένες υπηρεσίες • Συνεργασίες – Δικτύωση • Δημοσιότητα • Προβλήματα που επηρεάζουν τη λειτουργία των δομών.
Μέθοδος	Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης βασίστηκαν στην αξιοποίηση δευτερογενών πηγών αλλά και σε απαντήσεις σε εκτενή ερωτηματολόγια και συναντήσεις Ομάδων Εστιασμένης Συζήτησης με τους Συντονιστές και τους Ωφελούμενους των Κοινωνικών Δομών και των Στελεχών της ΕΥΔ ΕΠ «Ανατολική Μακεδονία και Θράκη 2014-2020», καθώς και με τη Διεύθυνση Κοινωνικής Μέριμνας της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης.
Δεδομένα	Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Πολιτικής για την Κοινωνική Ένταξη (ΕΣΚΕ) – (2018) • Περιφερειακή Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης ΕΠ ΑΜΘ (ΠΕΣΚΕ) • Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά • Εθνική Στρατηγική για την ένταξη πολιτών τρίτων χωρών • Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ΑΜΘ 2014-2020 • Έγγραφο Εξειδίκευσης του ΠΕΠ ΑΜΘ 2014-2020 • Σχέδιο Αξιολόγησης του ΠΕΠ ΑΜΘ 2014-2020 • Ετήσιες Εκθέσεις ΕΠ ΑΜΘ για τα έτη 2016-2018 • Προσκλήσεις της ΕΥΔ για την υποβολή προτάσεων ένταξης Πράξεων Κοινωνικών Δομών • Αποφάσεις Ένταξης Αξιολογούμενων Πράξεων • Στοιχεία ΟΠΣ για την Πορεία Υλοποίησης των πράξεων έως 31/12/2019 και έως 31/12/2020 – ΟΠΣ – ΕΣΠΑ 2014-2020 • Θεσμικό πλαίσιο για τους όρους ίδρυσης και λειτουργίας ανά είδος Κοινωνικής Δομής (Κέντρα Κοινότητας, ΚΗΦΗ, Δομές Σίτισης, ΚΕΔΗΦ) • Έκθεση για τη λειτουργία των Κέντρων Κοινότητας για το έτος 2018
Τρόπος διεξαγωγής αξιολόγησης	Η αξιολόγηση πραγματοποιήθηκε από την εταιρεία ΑΝΕΛΙΞΙΣ ΣΥΜΒΟΥΠΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Α.Ε. και παρελήφθησαν τρία Παραδοτέα τα οποία έχουν αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του Ε.Π.
Διάρκεια	Ημερομηνία συμβασιοποίησης της αξιολόγησης: 19/02/2021 Ημερομηνία ολοκλήρωσης της αξιολόγησης: 11/11/2021
Προϋπολογισμός	35.500,00 € (πλέον ΦΠΑ)
Βασικά αποτελέσματα	Τα κύρια ευρήματα και η σύνοψη των συμπερασμάτων ανά κατηγορία δομής: Κέντρα Κοινότητας

αξιολόγησης	<p>Πρόκειται για υπηρεσίες μιας στάσης, στο πεδίο της Ένταξης και της κοινωνικής πρόνοιας. Η φιλοσοφία και το πλαίσιο λειτουργίας των Κ.Κ. συμβάλλουν σε σημαντικό βαθμό στην επίτευξη της Εθνικής Στρατηγικής και Περιφερειακής Πολιτικής για την Κοινωνική Ένταξη, σημειώνοντας υψηλής έντασης συνέργεια με τις στοχεύσεις σε εθνικό επίπεδο, ενώ εξυπηρετούν σε μεγάλο βαθμό και τις στοχεύσεις της Περιφερειακής Πολιτικής για την Κοινωνική Ένταξη της ΑΜΘ.</p> <p>Από τα αποτελέσματα των πρωτογενών ερευνών κοινή διαπίστωση αποτελεί ότι οι ωφελούμενοι ενδιαφέρονται για «κλασικού» τύπου υπηρεσίες όπως πληροφόρηση και υποστήριξη για την συμμετοχή σε προγράμματα πρόνοιας και κοινωνικής ένταξης (ΚΕΑ, επιδόματα, πρόσβαση σε βασικά αγαθά και υπηρεσίες). Όσον αφορά στην αποτίμηση της πορείας του οικονομικού αντικείμενου είναι θετική, όπως υψηλός είναι και ο βαθμός ικανοποίησης των ωφελούμενων</p> <p>ΚΗΦΗ Τα ΚΗΦΗ, ως ανοικτές ημερήσιες Δομές Φροντίδας, συμβάλλουν σημαντικά στην επίτευξη της Εθνικής και Περιφερειακής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη αφού βοηθούν στην άρση των συνθηκών κοινωνικού αποκλεισμού ατόμων τρίτης ηλικίας μη δυνάμενων να αυτοεξυπηρετηθούν απόλυτα και εξασφαλίζουν αξιοπρεπή διαβίωση των ωφελουμένων, διατηρώντας παράλληλα τη συνοχή της οικογένειας. Τα ΚΗΦΗ αποτελούν δομές που χρηματοδοτήθηκαν και λειτούργησαν για πρώτη φορά την προηγούμενη προγραμματική περίοδο, με αποτέλεσμα την τρέχουσα προγραμματική περίοδο να μην υπάρχουν ανάγκες (νέας) στελέχωσής τους. Μεγάλος αριθμός ωφελούμενων επιθυμεί να προστεθεί υπηρεσία μεταφοράς και τυχόν βελτιώσεις σε υποδομές και εξοπλισμούς αναμένεται να επηρεάσουν την αποτελεσματικότερη λειτουργία των δομών. Τέλος διαπιστώθηκε ανάγκη για βελτίωση των ιατρικών και άλλων υπηρεσιών με την συνεργασία εξειδικευμένου προσωπικού. Αυτό που θα πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψη για την επόμενη Προγραμματική περίοδο για τα ΚΗΦΗ, είναι η αποκτηθείσα εμπειρία των Δικαιούχων της Περιφέρειας ΑΜΘ στις δομές αυτές που στοχεύουν παράλληλα και στην ένταξη των ατόμων που έχουν την ευθύνη της φροντίδας τους, στην αγορά εργασίας</p> <p>ΚΕΔΗΦ Τα ΚΕΔΗΦ παρέχουν υπηρεσίες ανοικτής φροντίδας και δημιουργικής απασχόλησης, για παιδιά ΑΜΕΑ έχοντας ως σκοπό α) την εξυπηρέτηση των ωφελουμένων μέσα από υπηρεσίες ειδικής αγωγής, άσκησης, δημιουργικής ενασχόλησης, εργοθεραπείας κλπ, έως και β) την «απελευθέρωση» των φροντιστών ώστε να μπορούν να εισέλθουν, εφόσον το επιθυμούν, στην αγορά εργασίας. Με αυτό το σκεπτικό τα ΚΕΔΗΦ συμβάλλουν στην επίτευξη της Εθνικής και Περιφερειακής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη. Μελετώντας τα οικονομικά στοιχεία και για τα ΚΕΔΗΦ γίνεται αντιληπτό ότι οι δομές αυτές δεν αντιμετωπίζουν πρόβλημα στην πορεία του οικονομικού αντικείμενου ή καθυστερήσεις στην απορρόφηση των πόρων. Είναι πάντως αδιαμφισβήτητο γεγονός ότι η λειτουργία των ΚΕΔΗΦ επέφερε αλλαγές στην καθημερινότητα των ωφελουμένων, καθώς εξαιτίας των παρεμβάσεών τους, έχουν καλύτερη υγεία, εξυπηρετούνται καλύτερα, έχουν καλύτερη επαφή και συνεργασία με την οικογένεια και βλέπουν πιο συχνά φίλους, γνωστούς και συγγενείς. Γενικά αποτυπώθηκε θετικά η ικανοποίηση των ωφελουμένων των ΚΕΔΗΦ από υπηρεσίες όπως μεταφορά, σίτιση, προγράμματα ψυχαγωγίας, πολιτισμού, αθλητισμού, εργοθεραπείας καθώς και από τις συμβουλευτικές υπηρεσίες. Το γεγονός της υψηλής ικανοποίησης συνδέεται και με την επαρκή στελέχωση των δομών τόσο ως προς τον αριθμό των στελεχών όσο και ως προς τη σύνθεση των ειδικοτήτων.</p> <p>Δομές Σίτισης Σύμφωνα με τον προγραμματικό τους σχεδιασμό οι Δομές Σίτισης συμβάλλουν στην επίτευξη τόσο της ΕΣΚΕ όσο και της ΠΕΣΚΕ κατά το σκέλος καταπολέμησης της Φτώχειας στο πλαίσιο του Θ.Σ. 9. Οι δομές αυτές</p>
-------------	---

	<p>καλύπτουν την ανάγκη για καθημερινή σίτιση πολιτών που βρίσκονται σε κατάσταση ακραίας φτώχειας ή που λόγω ηλικίας ή αναπηρίας αδυνατούν να αυτοεξυπηρετηθούν ή να αναζητήσουν στην αγορά αυτήν την υπηρεσία. Όσον αφορά στη στελέχωση, δεν αναφέρονται σημαντικά προβλήματα, μιας και θεωρείται σχετικά επαρκής ως προς τον αριθμό των στελεχών και πολύ επαρκής ως προς τη σύνθεση των ειδικοτήτων, γεγονός που καθιστά τους δικαιούχους με υψηλού βαθμού διαχειριστική επάρκεια και το οποίο είναι ενθαρρυντικό για τη συνέχιση της λειτουργίας των δομών στην επόμενη προγραμματική περίοδο 2021-2027. Ένα σημαντικό πρόβλημα που ανέκυψε σύμφωνα με τις απόψεις των συντονιστών, είναι η έλλειψη χρόνου για ποιοτικές υπηρεσίες συντονισμού, προσέλευσης χορηγών, εθελοντών και διασύνδεσης με την κοινότητα και ο μεγάλος όγκος διοικητικών εργασιών.</p> <p>Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης Αναφορικά με την αποτελεσματικότητα των ΣΥΔ, γενικά διαπιστώθηκε η ικανοποίηση των ωφελούμενων από υπηρεσίες όπως διαμονή, μεταφορά, σίτιση, προγράμματα ψυχαγωγίας, πολιτισμού, αθλητισμού, εργοθεραπείας καθώς και από τις συμβουλευτικές υπηρεσίες προς τους δικαστικούς συμπαραστάτες. Το γεγονός της υψηλής ικανοποίησης συνδέεται και με την επαρκή στελέχωση των Δομών τόσο ως προς τον αριθμό των στελεχών, όσο και ως προς τη σύνθεση των ειδικοτήτων. Η προστιθέμενη αξία των Στεγών αποτυπώνεται στη βελτίωση της καθημερινότητας των ωφελούμενων, μέσα από τις παρεχόμενες υπηρεσίες, ενώ σημαντική είναι η συμβολή τους στα πεδία της προαγωγής της αυτονομίας και της ικανότητας αυτοεξυπηρέτησης, μέσω της βελτίωσης της λειτουργικότητας, της συναισθηματικής εξέλιξης των ατόμων, της κοινωνικοποίησης μέσα από τη συμμετοχή των ωφελούμενων σε πολιτιστικές - αθλητικές δραστηριότητες και ποικίλα δρώμενα, της αποφυγής του κοινωνικού αποκλεισμού, του στιγματισμού και της παθητικότητας των ωφελούμενων.</p> <p>Για το σύνολο των Δομών διαπιστώθηκε η ανάγκη μεταφορικών μέσων είτε για χρήση των στελεχών ώστε να παρέχονται και επιτόπιες υπηρεσίες (απομακρυσμένοι οικισμοί) είτε των ωφελουμένων (ΚΗΦΗ, ΚΔΗΦ)</p>
--	--

9	Αξιολόγηση δράσεων Ειδικής Αγωγής : 1) Εκπαιδευτικής υποστήριξης για ένταξη μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στο ΕΠ ΑΝΑΔ ΕΔΒΜ και στα ΠΕΠ 2) Ανάπτυξης Υποστηρικτικών Δομών για την Ένταξη και Συμπερίληψη στην Εκπαίδευση των Μαθητών με Αναπηρία ή/και Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες και δράσεων (ΕΠ 10.1 και 9.3) – ongoing
Αντικείμενο αξιολόγησης	Αφορά στην εκ των υστέρων αξιολόγηση για τις Πράξεις που υλοποιήθηκαν την ΠΠ 2007-2013 και στην ετήσια αξιολόγηση για τα έτη 2014-2021
Περιεχόμενο	Οι δράσεις Ειδικής αγωγής – Παράλληλη στήριξη ΑμεΑ, εντάσσονται στις Επενδυτικές Προτεραιότητες 10.1 και 9iii και έχουν ως στόχο την παραμονή στο εκπαιδευτικό σύστημα μαθητών/τριών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες μέσω της εφαρμογής πράξεων εκπαιδευτικής υποστήριξης για ένταξη μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.
Κριτήριο αξιολόγησης	<ul style="list-style-type: none"> Αποτελεσματικότητα και Επιπτώσεις Αποδοτικότητα Συνάφεια - Καταλληλότητα Προστιθέμενη αξία
Ερωτήματα αξιολόγησης	Βασικά Ερωτήματα της αξιολόγησης αποτελούν: <ul style="list-style-type: none"> η συνεισφορά στη βελτίωση του σχεδιασμού και της υλοποίησης των δράσεων με έμφαση στην απλοποίηση των διαδικασιών διαχείρισης εντός του πλαισίου υλοποίησης των συγχρηματοδοτούμενων έργων, η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των δράσεων ως προς τον ωφελούμενο πληθυσμό (μαθητές με αναπηρίες ή / και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες), η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των δράσεων ως προς τις δομές καθώς και τα συστήματα παροχής υπηρεσιών εξειδικευμένης και εξατομικευμένης εκπαιδευτικής υποστήριξης (με έμφαση στην αποτελεσματικότητα του τρόπου λειτουργίας τους) η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των δράσεων ως προς τους στόχους των επιμέρους Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.
Μέθοδος	Για κάθε αξιολογικό κριτήριο σχεδιάστηκε η κατάλληλη μέθοδος αξιολόγησης. Η έρευνα περιλαμβάνει: α) πρωτογενή ποσοτική και ποιοτική έρευνα πεδίου σε δείγμα ωφελουμένων, β) δευτερογενή / βιβλιογραφική έρευνα, γ) διενέργεια ατομικών συνεντεύξεων με δομημένα ερωτηματολόγια και δ) σύνθεση - ανάλυση των αποτελεσμάτων, απάντηση των ερωτημάτων αξιολόγησης και εκπόνηση της συνολικής έκθεσης αξιολόγησης. Η πλήρης μεθοδολογία αναλύεται στο Παραδοτέο Α της μελέτης.
Δεδομένα	Τα δεδομένα που αξιοποιούνται για τη διεξαγωγή της μελέτης, περιλαμβάνουν: <ul style="list-style-type: none"> - βιβλιογραφικές αναφορές και το σύνολο των δεδομένων των πράξεων, όπως αυτά αποτυπώνονται στο ΟΠΣ ΕΣΠΑ. - Ανάλυση των δεικτών εκροών και αποτελέσματος του ΟΠΣ: <ul style="list-style-type: none"> • 11501 «Αριθμός Σχολικών μονάδων που επωφελούνται από εκπαιδευτικές παρεμβάσεις» • 11502 «Αριθμός μαθητών που επωφελούνται», ως πρόσθετος (μη επιχειρησιακός) δείκτης • 11503 «Αριθμός δομών για την ένταξη παιδιών με αναπηρία ή / και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες» • CO22 «Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο», ως πρόσθετος (μη επιχειρησιακός) δείκτης. - πρωτογενή δεδομένα από την έρευνα που θα διεξαχθεί, - και άλλα δεδομένα κατά περίπτωση κριτηρίου όπως περιγράφονται στο Παραδοτέο Α – Μεθοδολογία υλοποίησης της αξιολόγησης.
Τρόπος διεξαγωγής αξιολόγησης	Η μελέτη διεξάγεται από την ICAP Advisory AE
Διάρκεια	Ημερομηνία προκήρυξης της αξιολόγησης: 29/04/2021 Ημερομηνία συμβασιοποίησης της αξιολόγησης: 19/07/2021 Προβλεπόμενη Ημερομηνία ολοκλήρωσης της αξιολόγησης: 01/07/2023
Εκτιμώμενος π/ύ	59.000,00 €

Βασικά αποτελέσματα αξιολόγησης	<p>Σύμφωνα με το Παραδοτέο Β – Έκθεση Ποιοτικών Ευρημάτων, αναφέρονται παρακάτω συμπεράσματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Η αποτελεσματικότητα των δράσεων τόσο ως προς τις εκροές και για τις τρεις (3) δράσεις Ειδικής Αγωγής παρουσιάζουν ποσοστά επίτευξης που υπερκαλύπτουν τους στόχους που είχαν τεθεί κατά το σχεδιασμό των Πράξεων / Δράσεων καθιστώντας τις Πράξεις / Δράσεις αποτελεσματικές. ➤ Όσον αφορά την αποδοτικότητα σε σχέση με τα διαθέσιμα στοιχεία για την εξέλιξη του οικονομικού αντικείμενου των Πράξεων για τη Δράση «Πρόγραμμα εξειδικευμένης εκπαιδευτικής υποστήριξης για την ένταξη μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (σχολικά έτη 2014-2015, 2015-2016, 2016-2017, 2017-2018, 2018-2019, 2019-2020 και 2020- 2021)» των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, συμπεραίνεται ότι είναι πολύ ικανοποιητική παρουσιάζοντας υψηλά ποσοστά απορρόφησης. Όσον αφορά την αξιολόγηση της αποδοτικότητας ως προς το μοναδιαίο κόστος ανά ωφελούμενο και τις αποκλίσεις με τον αρχικό σχεδιασμό συμπεραίνεται ότι οι πράξεις της εξειδικευμένης εκπαιδευτικής υποστήριξης από τα ΠΕΠ υλοποιήθηκαν με μικρότερο κόστος από αυτό που είχε αρχικά προσδιορισθεί, καθιστώντας τις πράξεις πολύ αποδοτικές. ➤ Αξιοποιώντας ειδικές Μήτρες Συνάφειας, εξετάστηκαν τα κριτήρια Συνάφειας και Συνοχής, όπου επιβεβαιώθηκε ότι οι δράσεις Ειδικής Αγωγής είναι αποτέλεσμα Εθνικών Στρατηγικών και προτεραιοτήτων όπως η Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης, το Εθνικό Πλαίσιο Στρατηγικής για τη μείωση της σχολικής διαρροής στην Ελλάδα, το σχέδιο Στρατηγικής για την Αποϊδρυματοποίηση, ενώ λαμβάνουν υπόψη, κατά τον προγραμματικό σχεδιασμό τους και τις ανάγκες της ομάδας στόχου (άτομα με αναπηρία). Οι δράσεις Ειδικής Αγωγής παρουσιάζουν συνάφεια επίσης με την αρχιτεκτονική των Περιφερειακών Στρατηγικών Κοινωνικής Ένταξης αλλά και με τις ανάγκες της ομάδας στόχου. ➤ Όσον αφορά το βαθμό συνάφειας & συνοχής των παρεμβάσεων σε σχέση με τις ανάγκες και τις προτεραιότητες που είχαν τεθεί με τον θεματικό στόχο, την επενδυτική προτεραιότητα και τον ειδικό στόχο των επιχειρησιακών προγραμμάτων, οι υπό αξιολόγηση Δράσεις Ειδικής Αγωγής εμφανίζουν υψηλή συνάφεια με τους Ειδικούς Στόχους που έχουν τεθεί. ➤ Η αποτελεσματικότητα των δράσεων τόσο ως προς τις εκροές και για τις τρεις (3) δράσεις Ειδικής Αγωγής παρουσιάζουν ποσοστά επίτευξης που υπερκαλύπτουν τους στόχους που είχαν τεθεί κατά το σχεδιασμό των Πράξεων / Δράσεων καθιστώντας τις αποτελεσματικές. Όσον αφορά την αξιολόγηση της αποδοτικότητας ως προς το μοναδιαίο κόστος ανά ωφελούμενο και τις αποκλίσεις με τον αρχικό σχεδιασμό συμπεραίνεται ότι οι πράξεις της εξειδικευμένης εκπαιδευτικής υποστήριξης από τα ΠΕΠ υλοποιήθηκαν με μικρότερο κόστος από αυτό που είχε αρχικά προσδιορισθεί, καθιστώντας τις πράξεις πολύ αποδοτικές.
--	--

10	Οριζόντια Αξιολόγηση δράσεων στήριξης της επιχειρηματικότητας την περίοδο της πανδημίας της COVID-19.
Αντικείμενο αξιολόγησης	<p>Αντικείμενο της αξιολόγησης είναι η αποτίμηση της επίδρασης των πόρων του ΕΣΠΑ για τη στήριξη της επιχειρηματικότητας την περίοδο της πανδημίας της COVID-19. Η πανδημία Covid-19 οδήγησε σε ύφεση τόσο την παγκόσμια οικονομία, όσο και την οικονομία της χώρας μας. Η σφοδρότητα και η συνεχιζόμενη ένταση της πανδημίας ήταν τέτοια που οι επιδράσεις της έγιναν άμεσα αντιληπτές σε περιφερειακό, εθνικό και διεθνές επίπεδο. Η επιβολή μέτρων περιορισμού διασποράς του κορωνοϊού, πριν την παραγωγή και η γενικευμένη διάθεση του εμβολίου έναντι της νόσου Covid-19, αποτέλεσαν μονόδρομο για τη συντριπτική πλειονότητα των χωρών του πλανήτη, περιορίζοντας σε σημαντικό βαθμό την οικονομική και κοινωνική δραστηριότητα και κατά συνέπεια την επιχειρηματικότητα και την απασχόληση.</p> <p>Αξιοποιώντας τους πόρους του ΕΣΠΑ, ελήφθησαν μία σειρά από μέτρα σε δράσεις για την επιχειρηματικότητα και την απασχόληση. Η γνώση των επιδράσεων των μέτρων σε περιφερειακό και σε εθνικό επίπεδο αποτελεί σημαντικό ζήτημα για την ενίσχυση και υποβοήθηση των τομέων και των κλάδων που επλήγησαν.</p>
Περιεχόμενο	<p>Η αξιολόγηση θα εκπονηθεί οριζόντια από την ΕΥΚΕ. Ειδικότερα, αφορούν τις δράσεις στήριξης της επιχειρηματικότητας μέσω:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Παροχής οικονομικών και άλλων ενισχύσεων όλων των κλάδων που υπέστησαν παύση ή περιορισμό των δραστηριοτήτων τους λόγω της απαγόρευσης κυκλοφορίας. • Παροχής οικονομικών και άλλων ενισχύσεων προς επιχειρήσεις και επαγγελματίες των κλάδων που επλήγησαν ιδιαίτερα από τα μέτρα περιορισμού διασποράς του κορωνοϊού, προκειμένου να προσαρμοστούν στις νέες συνθήκες και να βοηθηθούν στην επανεκκίνηση της λειτουργίας τους.
Κριτήριο αξιολόγησης	Επιπτώσεις στην οικονομία, στην επιχειρηματικότητα, στην απασχόληση σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.
Ερωτήματα αξιολόγησης	<ul style="list-style-type: none"> • Διατηρήθηκαν οι θέσεις εργασίας στις επιχειρήσεις και στους κλάδους που ενισχύθηκαν; • Δημιουργήθηκαν νέες θέσεις εργασίας; • Προσαρμόστηκαν οι επιχειρήσεις στις νέες συνθήκες της αγοράς και στις μεταβαλλόμενες καταναλωτικές συνήθειες; (δηλαδή τις νέες πανδημικές συνθήκες που έφεραν περιορισμούς ή/και νέες συνθήκες πελατών ή/και προμηθευτών). • Ενισχύθηκε η βιωσιμότητα των επιχειρήσεων; (δηλαδή η μεσο-βραχυχρόνια βιωσιμότητα των επιχειρήσεων στη διάρκεια της πανδημίας). • Δημιουργήθηκε η βάση για την ομαλή μετάβαση των επιχειρήσεων στην επόμενη ημέρα; (δηλαδή στη δημιουργία ενός νέου, αναπτυξιακού τρόπου λειτουργίας των επιχειρήσεων με αυξημένη ανθεκτικότητα απέναντι σε προκλήσεις όπως η πανδημία κορωνοϊού).
Μέθοδος	<p>Η μεθοδολογική προσέγγιση που θα ακολουθηθεί για να προσδιοριστεί η επίδραση των δράσεων θα ποικίλει ανάλογα με την εξεταζόμενη διάσταση και τη διαθεσιμότητα των δεδομένων. Πιο συγκεκριμένα, θα ακολουθηθεί μία άμεση-αξιολογική προσέγγιση, καθώς και μία έμμεση, στην οποία θα συγκρίνεται το «πριν» με το «μετά».</p> <p>Οι προσεγγίσεις είναι οικονομετρικές και επιλέχθηκαν διότι η οικονομετρική προσέγγιση (α) παρέχει το πλέον κατάλληλο αναλυτικό εργαλείο για την αποτίμηση της επιδράσεως μεταβολών ή την αποτίμηση του πώς μεταβολές ή επιδόσεις ερμηνεύονται από επιμέρους παράγοντες, ενώ (β) επιτρέπει την απομόνωση των επιδράσεων επιμέρους παραγόντων.</p> <p>Η μελέτη απαιτεί τη λήψη ενός αντιπροσωπευτικού δείγματος επιχειρήσεων, η οποία λήψη, ιδανικά, διενεργείται στην βάση τριών κριτηρίων/διαστάσεων, συγκεκριμένα, του χώρου, του κλάδου και του μεγέθους των επιχειρήσεων.</p>

	Η κατάλληλη μέθοδος είναι αυτή της Στρωματοποιημένης Τυχαίας Δειγματοληψίας (Stratified Random Sampling), καθώς ο πληθυσμός των επιχειρήσεων χωρίζεται με εύλογο τρόπο σε διακριτά και ομοιογενή στο εσωτερικό τους στρώματα: ανά περιφέρεια, ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας και ανά τάξη μεγέθους της επιχείρησης. (βλ. ενδεικτικά Cochran, 1966· Μπένος, 1991· Thompson, 2012).
Δεδομένα	<p>Προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες της μελέτης, είναι σκόπιμο να συλλεχθούν και να αναλυθούν στοιχεία που αφορούν:</p> <p>i. Σε στοιχεία της επιχείρησης, όπως είναι ο κλάδος οικονομικής δραστηριότητας, το μέγεθος της επιχείρησης, το ύψος της απασχόλησης, το ύψος του κύκλου εργασιών και το ύψος του ισολογισμού των οικονομικών μονάδων κατά τα προηγούμενα έτη, αλλά και μετά τη λήψη ενίσχυσης.</p> <p>ii. Στις διαστάσεις των αξιολογικών ερωτημάτων της επιχειρηματικότητας, μετά την ένταξη ή την μη ένταξη στις δράσεις ενίσχυσης.</p> <p>Αυτά τα στοιχεία θα συλλεγούν είτε μέσω της έρευνας πεδίου είτε μέσω συμπληρωματικού διαθέσιμου υλικού μικροδεδομένων που θα παρασχεθεί από την Αναθέτουσα Αρχή. Ειδικότερα, είναι σκόπιμο να ζητηθούν πληροφορίες για την εξέλιξη της απασχόλησης πριν και μετά την δράση, καθώς και πληροφορίες προσαρμογής – βιωσιμότητας – μελλοντικής προόδου των επιχειρήσεων.</p>
Τρόπος διεξαγωγής αξιολόγησης	Εξωτερικός αξιολογητής
Διάρκεια	<p>Συμβασιοποίηση 6 Ιουλίου 2022</p> <p>Ημερομηνία ολοκλήρωσης της αξιολόγησης: 06/05/2023</p> <p>Δυνατότητα παράτασης που δεν μπορεί να ξεπεράσει το 50% του αρχικού χρόνου υλοποίησης της σύμβασης.</p>
π/υ	50.000,00 € (μη συμπεριλαμβανομένου του νόμιμου ΦΠΑ 24%)

11 ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΥΡΗΜΑΤΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΕΠ ΠΑΜΘ 2014 - 2020	
Αντικείμενο αξιολόγησης	Η σύνθεση ευρημάτων των αξιολογήσεων του Επιχειρησιακού Προγράμματος (Ε.Π.) «Ανατολική Μακεδονία–Θράκη» 2014–2020, παρουσιάζει συνοπτικά τα συμπεράσματα όλων των αξιολογήσεων που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της Προγραμματικής Περιόδου, καθώς και τις κύριες εκροές και αποτελέσματα του προγράμματος, αλλά και τα ζητήματα που κρίνεται πως επηρεάζουν την επίδοση του προγράμματος και τα μέτρα που έχουν ληφθεί. Στόχος της είναι να βοηθήσει τα κράτη-μέλη να προετοιμαστούν για την επόμενη προγραμματική περίοδο αλλά και να υποστηρίξει την εκ των υστέρων αξιολόγηση που πραγματοποιεί η Επιτροπή.
Περιεχόμενο	Σύνθεση των αξιολογήσεων του Προγράμματος
Κριτήριο αξιολόγησης	Οι αξιολογήσεις είναι εφαρμογής κι επιπτώσεων, κι εστιάζουν σε: αποτελεσματικότητα, αποδοτικότητα, συνάφεια & συνοχή, επικαιρότητα στρατηγικής, επίτευξη στόχων των δεικτών και του Πλαισίου Επίδοσης, καθώς επίσης σε θέματα επιπτώσεων από την υλοποίηση των δράσεων.
Ερωτήματα αξιολόγησης	Τα ερωτήματα αξιολόγησης αναφέρονται στο πλαίσιο της εκάστοτε αξιολόγησης. Η Επιτροπή Παρακολούθησης ενημερώθηκε για τα ευρήματα των αξιολογήσεων που διενεργήθηκαν, ενώ οι αξιολογήσεις αναρτήθηκαν και στην ιστοσελίδα της ΕΥΔ. Τα κυριότερα πορίσματα των αξιολογήσεων διαδόθηκαν σύμφωνα με το πλάνο διάδοσης των αποτελεσμάτων και αξιοποιήθηκαν από την ΕΥΔ, την Περιφερειακή Αρχή, τους δικαιούχους του Προγράμματος, τους εμπλεκόμενους φορείς και υπηρεσίες και τους φορείς της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΕΠ στο πλαίσιο των ενημερωτικών εκδηλώσεων, ημερίδων και τεχνικών συναντήσεων και συνεδριάσεων για την πορεία του ΕΠ ΑΜΘ 2014-2020 αλλά και για το σχεδιασμό του ΠΕΠ ΑΜΘ 2021-2027.
Μέθοδος	Για τις αξιολογήσεις πραγματοποιήθηκαν (κατά περίπτωση) έρευνες πεδίου, αξιοποίηση δευτερογενών στοιχείων, ποιοτική και ποσοτική ανάλυση δεδομένων και σύνθεση των πορισμάτων και των αποτελεσμάτων.
Δεδομένα	Τα δεδομένα/δείκτες αναφέρονται στο πλαίσιο εκάστοτε αξιολόγησης
Τρόπος διεξαγωγής αξιολόγησης	Εσωτερική διαδικασία της ΕΥΔ ΕΠ ΑΜΘ 2014-2020
Διάρκεια	11/12/2022
Εκτιμώμενος π/υ	0 €
Βασικά αποτελέσματα αξιολόγησης	Γενικά διδάγματα από την εκπόνηση των αξιολογήσεων: <ul style="list-style-type: none"> - ζητήματα χαμηλής υλοποίησης μερικών Αξόνων Προτεραιότητας στη διάρκεια των πρώτων ετών εφαρμογής του Προγράμματος, - δυσκολίες μέτρησης σε μερικούς δείκτες αποτελέσματος λόγω κυρίως απουσίας πηγών πληροφόρησης και - δυσκολίες διεξαγωγής των ερευνών πεδίου κυρίως λόγω χαμηλού ποσοστού συμμετοχής των εμπλεκόμενων φορέων και ωφελούμενων. Τα συμπεράσματα και οι προτάσεις των αξιολογήσεων αξιοποιήθηκαν τόσο για την κατάρτιση και την αναθεώρησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος Α.Μ.Θ. 2014 – 2020, όσο και το σχεδιασμό και υλοποίηση των ενεργειών πληροφόρησης και επικοινωνίας του Ε.Π., καθώς επίσης και (κυρίως) στο πλαίσιο της υλοποίησης των δράσεων του προγράμματος. Τέλος, τα συμπεράσματα και οι προτάσεις των αξιολογήσεων, συνέβαλαν ουσιαστικά και στην κατάρτιση του Προγράμματος «Ανατολική Μακεδονία, Θράκη» 2021-2027.

12 Οριζόντια αξιολόγηση των δράσεων Έξυπνης Εξειδίκευσης στα ΠΕΠ 2014-20	
Αντικείμενο αξιολόγησης	Σκοπός της αξιολόγησης είναι να εκτιμηθούν οι επιπτώσεις από τις δράσεις Έξυπνης Εξειδίκευσης που προβλέπονται στο πλαίσιο των Θεματικών Στόχων 1 (Επενδυτικές προτεραιότητες 1α, 1β), 2 (Επενδυτικές προτεραιότητες 2α, 2β), 3 (Επενδυτικές προτεραιότητες 3α, 3γ, 3δ) και 8 (Επενδυτική προτεραιότητα 3γ) για κάθε ΠΕΠ μέσω της συμβολής των συγχρηματοδοτούμενων έργων στην ανάπτυξη καινοτόμου επιχειρηματικότητας, ή/και την εφαρμογή προϊόντων έρευνας/ τεχνολογίας στον επιχειρηματικό ιστό της κάθε Περιφέρειας.
Περιεχόμενο	Η αξιολόγηση θα εκπονηθεί οριζόντια από την ΕΥΣΣΑ σε συνεργασία με την ΕΥΣΕΚΤ. Αφορά τους ειδικούς στόχους που περιλαμβάνονται στις επενδυτικές προτεραιότητες/θεματικούς στόχους που συμβάλλουν στην επίτευξη των σκοπών της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης σε κάθε ΠΕΠ για την προγραμματική περίοδο 2014-20. Η αξιολόγηση θα εκτιμήσει τις επιπτώσεις από την εφαρμογή της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης μόνο κατά το μέρος εκείνο που σχετίζεται με τις επιπτώσεις που προκύπτουν από την υλοποίηση των συγχρηματοδοτούμενων δράσεων που περιλαμβάνονται στο κάθε Περιφερειακό Πρόγραμμα.
Κριτήριο αξιολόγησης	Επιπτώσεις
Ερωτήματα αξιολόγησης	<ul style="list-style-type: none"> • Έχουν προσεγγιστεί οι στόχοι της Περιφερειακής RIS3 σε ικανοποιητικό βαθμό; • Η επιλογή των δράσεων στο ΠΕΠ έχει προκύψει σαν αποτέλεσμα της διαδικασίας επιχειρηματικής ανακάλυψης στο πλαίσιο της RIS3 της Περιφέρειας; • Η συνεργασία των επιχειρήσεων και των ερευνητικών φορέων συνέβαλλε στη δημιουργία νέων προϊόντων ή στη βελτίωση των υπαρχόντων; • Η υλοποίηση των δράσεων συνέβαλλε στην αύξηση της απασχόλησης; • Η υλοποίηση των δράσεων συνέβαλλε στη δημιουργία νέων καινοτόμων επιχειρήσεων; • Συνέβαλε η υλοποίηση των δράσεων στην αύξηση της εξωστρέφειας και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων; • Σε ποιο βαθμό εντοπίζονται εξωτερικοί παράγοντες που μπορούν να επηρεάσουν την επίτευξη των αναμενόμενων στόχων και αποτελεσμάτων (πχ. Εθνικές πολιτικές, οικονομικές τάσεις, αλλαγές στην περιφερειακή ανταγωνιστικότητα, έκτακτες πολιτικοοικονομικές καταστάσεις κλπ). • Διαπιστώνεται η ανάγκη υιοθέτησης ενός διαφορετικού μίγματος παρεμβάσεων το οποίο θα συμβάλλει καλύτερα στην επίτευξη των επιδιωκόμενων αποτελεσμάτων και στόχων της περιφερειακής στρατηγικής; <p>Η ανωτέρω αποτύπωση των αξιολογικών ερωτημάτων δεν είναι εξαντλητική. Μπορούν να συμπληρωθούν επιπλέον ερωτήματα, πιο εξειδικευμένα, στην περίπτωση που αυτό απαιτηθεί για κάποιες Περιφέρειες</p>
Μέθοδος	Theory-based προσέγγιση. Οι τυπικές μέθοδοι περιλαμβάνουν ανασκοπήσεις βιβλιογραφίας, ανάλυση διοικητικών δεδομένων, μελέτες περιπτώσεων, συνεντεύξεις και ερωτηματολόγια με σκοπό την αναδημιουργία και επαλήθευση της λογικής παρέμβασης
Δεδομένα	Δείκτες εκροών κι αποτελέσματος των ΠΕΠ ανά επενδυτική προτεραιότητα των ΘΑ. Δείκτες αποτελέσματος για την παρακολούθηση των στρατηγικών RIS3 που έχουν οριστεί στο Σύστημα Παρακολούθησης και Αξιολόγησης των Στρατηγικών RIS. Περιφερειακοί δείκτες IUS.
Τρόπος διεξαγωγής αξιολόγησης	Εξωτερικός αξιολογητής
Διάρκεια	Συμβασιοποίηση Απρίλιος 2023 Ημερομηνία ολοκλήρωσης της αξιολόγησης: 31/12/2023
Προϋπολογισμός	54.000,00 € (πλέον ΦΠΑ)

13 Αξιολόγηση επιπτώσεων των Χωρικών Εργαλείων στην Ελλάδα 2014-2020					
Αντικείμενο αξιολόγησης	Σκοπός είναι να διερευνηθούν τα αποτελέσματα και οι επιπτώσεις των παρεμβάσεων που υλοποιήθηκαν/υλοποιούνται στα Επιχειρησιακά Προγράμματα της ΠΠ 2014-2020 στο πλαίσιο των Στρατηγικών Χωρικής Ανάπτυξης σε όλους τους ειδικούς στόχους. Θα εξεταστεί ο βαθμός επίτευξης των στόχων που είχαν τεθεί κατά την κατάρτιση των ΕΠ, ο σχεδιασμός τους και οι επιπτώσεις από την εφαρμογή των Χωρικών Στρατηγικών μόνο κατά το μέρος εκείνο που σχετίζεται με τις επιπτώσεις που προκύπτουν από την υλοποίηση των συγχρηματοδοτούμενων δράσεων που περιλαμβάνονται στο κάθε Περιφερειακό Πρόγραμμα.				
Περιεχόμενο	<p>Η παρούσα μελέτη θα εκπονηθεί οριζόντια από την ΕΥΣΣΑΕ σε συνεργασία με την ΕΥΣΕΚΤ. Αφορά τους ειδικούς στόχους που περιλαμβάνονται στις επενδυτικές προτεραιότητες/θεματικούς στόχους που συμβάλλουν στην επίτευξη των σκοπών των Χωρικών Στρατηγικών σε κάθε ΠΕΠ για την προγραμματική περίοδο 2014-20.. Η αξιολόγηση εστιάζει στα αποτελέσματα και στις επιπτώσεις της υλοποιούμενης ΟΧΕ . Μέσα στον κύκλο προγραμματισμού, τα αποτελέσματα και οι επιπτώσεις σχετίζονται με τους στόχους που απορρέουν από τις ανάγκες που εντοπίζονται στην περιοχή όπου υλοποιείται η ΟΧΕ . Οι εν λόγω ανάγκες σχετίζονται με τα κοινωνικοοικονομικά ή περιβαλλοντικά προβλήματα τα οποία καλείται να αντιμετωπίσει η Στρατηγική της ΟΧΕ. Οι εισροές είναι οικονομικοί ή διοικητικοί πόροι. Μέσω των δραστηριοτήτων του προγράμματος, παράγουν τις εκροές και επιτυγχάνουν τους επιδιωκόμενους στόχους. Τα αποτελέσματα είναι οι πλέον άμεσες επιπτώσεις της παρέμβασης, με άλλα λόγια, η συμβολή των Στόχων στους ειδικούς στόχους</p> <p>Η αξιολόγηση περιλαμβάνει δύο διαφορετικούς τύπους ερωτημάτων: 1ον) Τα «Κοινά Ερωτήματα Αξιολόγησης» που αφορούν όλες τις υλοποιούμενες ΟΧΕ στο σύνολο των Περιφερειών της χώρας. Στόχος των κοινών ερωτημάτων είναι να παρέχουν μια σφαιρική αξιολόγηση της υλοποίησης των ΟΧΕ και να καταστεί δυνατή η σύγκριση μεταξύ τους. Συγκεκριμένα, να αποτυπωθούν τα θετικά αλλά και τα αρνητικά θέματα που διαπιστώθηκαν κατά την διαδικασία εκπόνησης της Στρατηγικής και υλοποίησής της. Για κάθε ερώτημα αξιολόγησης, το <i>κριτήριο ή τα κριτήρια</i> θα πρέπει να συνδράμει(ουν) στη διατύπωση μιας κρίσης σχετικά με την επιτυχία της υπό εξέταση ΟΧΕ συνδέοντας το δείκτη με το αναμενόμενο αποτέλεσμα ή αντίκτυπο. 2ον) Επιπλέον ειδικά ερωτήματα ,προκειμένου να αξιολογήσουν τον αντίκτυπο της υλοποίησης των ΟΧΕ σε σχέση με τους ειδικούς στόχους του Ε.Π. τους (προαιρετικά και εφόσον εκτιμήσουν οι ΕΥΔ ότι θα πρέπει να διατυπωθούν επιπλέον ειδικά ερωτήματα).</p>				
Κριτήριο αξιολόγησης	Αξιολόγηση Επιπτώσεων				
Ερωτήματα αξιολόγησης	<p>Ενδεικτικά παρατίθενται αξιολογικά ερωτήματα τα οποία θα εξεταστούν, εμπλουτισθούν και τεθούν υπόψη των ΔΑ προς οριστικοποίηση. Υπογραμμίζεται, ότι τα αξιολογικά ερωτήματα και τα κριτήριά τους που παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα είναι μέρος των αξιολογικών ερωτημάτων , τα οποία θα οριστικοποιηθούν μετά την υποβολή του 1ου Παραδοτέου του αναδόχου και την διαβούλευση με τις ΔΑ</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Αξιολογικά Ερωτήματα</th><th>Κριτήρια</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Σε ποιο βαθμό οι προσεγγίσεις και οι δραστηριότητες στο πλαίσιο των ΟΧΕ είναι διαφοροποιημένες από προσεγγίσεις και δραστηριότητες στο πλαίσιο άλλων παρεμβάσεων που χρηματοδοτούνται από τα ΕΔΕΤ και έχουν δρομολογηθεί στην περιοχή;</td><td> <ul style="list-style-type: none"> Οι δράσεις που έχουν επιλεγεί για χρηματοδότηση και έχουν ενσωματωθεί στη στρατηγική των ΟΧΕ έχουν διαφοροποιηθεί (και με ποια κριτήρια) από άλλες ομοειδείς χρηματοδοτούμενες δράσεις στην ίδια περιοχή; Οι στρατηγικές που έχουν επιλεγεί, λειτουργούν ανεξάρτητα, καίτοι συμπληρωματικά, σε σχέση με άλλους τύπους χρηματοδότησης στην ίδια περιοχή </td></tr> </tbody> </table>	Αξιολογικά Ερωτήματα	Κριτήρια	Σε ποιο βαθμό οι προσεγγίσεις και οι δραστηριότητες στο πλαίσιο των ΟΧΕ είναι διαφοροποιημένες από προσεγγίσεις και δραστηριότητες στο πλαίσιο άλλων παρεμβάσεων που χρηματοδοτούνται από τα ΕΔΕΤ και έχουν δρομολογηθεί στην περιοχή;	<ul style="list-style-type: none"> Οι δράσεις που έχουν επιλεγεί για χρηματοδότηση και έχουν ενσωματωθεί στη στρατηγική των ΟΧΕ έχουν διαφοροποιηθεί (και με ποια κριτήρια) από άλλες ομοειδείς χρηματοδοτούμενες δράσεις στην ίδια περιοχή; Οι στρατηγικές που έχουν επιλεγεί, λειτουργούν ανεξάρτητα, καίτοι συμπληρωματικά, σε σχέση με άλλους τύπους χρηματοδότησης στην ίδια περιοχή
Αξιολογικά Ερωτήματα	Κριτήρια				
Σε ποιο βαθμό οι προσεγγίσεις και οι δραστηριότητες στο πλαίσιο των ΟΧΕ είναι διαφοροποιημένες από προσεγγίσεις και δραστηριότητες στο πλαίσιο άλλων παρεμβάσεων που χρηματοδοτούνται από τα ΕΔΕΤ και έχουν δρομολογηθεί στην περιοχή;	<ul style="list-style-type: none"> Οι δράσεις που έχουν επιλεγεί για χρηματοδότηση και έχουν ενσωματωθεί στη στρατηγική των ΟΧΕ έχουν διαφοροποιηθεί (και με ποια κριτήρια) από άλλες ομοειδείς χρηματοδοτούμενες δράσεις στην ίδια περιοχή; Οι στρατηγικές που έχουν επιλεγεί, λειτουργούν ανεξάρτητα, καίτοι συμπληρωματικά, σε σχέση με άλλους τύπους χρηματοδότησης στην ίδια περιοχή 				

	<p>Έχουν εμπλακεί στον σχεδιασμό της Στρατηγικής ΟΧΕ οι πιο σχετικοί οικονομικοί και κοινωνικοί εταίροι;</p> <p>Σε ποιο βαθμό έχει συμβάλει η παρέμβαση σε μια αποτελεσματικότερη χρησιμοποίηση των ενδογενών πόρων (φυσικών, ανθρώπινων, περιβαλλοντικών...) στις περιοχές εφαρμογής των ΟΧΕ;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Η εμπλοκή όλων των εταίρων στα διάφορα στάδια του σχεδιασμού της Στρατηγικής ΟΧΕ, μέσω της συμμετοχής τους στην όλη διαδικασία ευρείας διαβούλευσης και αποτελεσματικού διαλόγου με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς. • Κατά την ετοιμασία και διαμόρφωση της Στρατηγικής πραγματοποιήθηκαν διαβουλεύσεις με τους εμπλεκόμενους φορείς σε όλα τα επίπεδα • Η διαμόρφωση της Στρατηγικής βασίστηκε στις απόψεις/παρατηρήσεις των κοινωνικών και οικονομικών φορέων και του τοπικού πληθυσμού. • Δόθηκε μεγάλη έμφαση στη συμμετοχή μιας ποικιλίας οικονομικών κλάδων και οργανισμών • Σε ποιο βαθμό η προσέγγιση που ακολουθήθηκε στο σχεδιασμό της Στρατηγικής (κατάρτιση, προγραμματισμός, λήψη αποφάσεων, ενημέρωση τοπικού πληθυσμού, συμμετοχική διαδικασία) έχει επηρεάσει το Κοινωνικό κεφάλαιο της περιοχής και συγκεκριμένα εάν έχει ενθαρρύνει τη συμμετοχή της Τοπικής Κοινωνίας όπου υλοποιείται η ΟΧΕ στην αναπτυξιακή διαδικασία που συντελείται ; • Σε ποιο βαθμό η προσέγγιση που ακολουθήθηκε στο σχεδιασμό/παρακολούθηση/υλοποίηση της Στρατηγικής συνέβαλε στην ανάπτυξη μιας βελτιωμένης Διακυβέρνηση, μέσω της συμμετοχής της τοπικής κοινωνίας και των ενδιαφερομένων φορέων στη λήψη αποφάσεων, και πόσο ανταποκρίνεται στην ενδυνάμωση του τοπικού Κοινωνικού και πολιτιστικού κεφαλαίου και στην ενίσχυση της ευημερίας (περιβαλλοντικοί πόροι, συμμετοχή στην περιβαλλοντική διαχείριση) ; • Σε ποιο βαθμό έχουν αναπτυχθεί υποβοηθητικοί διοικητικοί μηχανισμοί για την
--	--	--

		<p>συμμετοχή οργάνωση και στήριξη των περιφερειακών/διαπεριφερειακών και τοπικών φορέων αλλά και των κατοίκων για την ενεργή συμμετοχή τους σε όλα τα στάδια Σχεδιασμού/υλοποίησης της Στρατηγικής</p> <ul style="list-style-type: none"> Σε ποιο βαθμό το Κοινωνικό και Κεφάλαιο της περιοχής συμβάλει στην βελτίωση της Τοπικής Διακυβέρνησης (όχι τόσο ως προς την συμμετοχή στην Διακυβέρνηση αλλά πρωτίστως η σχέση τους και η εξοικείωσή τους με αυτήν)
	<p>Σε ποιο βαθμό κατά την διαδικασία προσδιορισμού της Στρατηγικής ελήφθησαν υπόψη τις εισηγήσεις και απόψεις τοπικών φορέων και του πληθυσμού, όπως αυτές προέκυψαν από τις ενέργειες διαβούλευσης, αλλά και τις βασικές αναπτυξιακές και στρατηγικές κατευθύνσεις σε ευρωπαϊκό, εθνικό και περιφερειακό επίπεδο.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ΕΣΠΑ 2014 – 2020 ΠΕΠ Αναπτυξιακά προγράμματα Δήμων της περιοχής παρέμβασης 2015-2018 Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Ειδικά Χωροταξικά Πλαίσια Στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για «έξυπνη, αειφόρο και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη» (ΕΕ 2020).
	<p>Σε ποιο βαθμό εντοπίστηκαν εξωτερικοί παράγοντες που επηρέασαν την επίτευξη των αναμενόμενων στόχων και αποτελεσμάτων των παρεμβάσεων</p>	<ul style="list-style-type: none"> Εθνικές πολιτικές Αλλαγές στην προτεραιοποίηση των αναπτυξιακών αναγκών σε περιφερειακό επίπεδο, Έκτακτες πολιτικοοικονομικές καταστάσεις
	<p>Σε ποιο βαθμό επιτεύχθηκε η ολοκλήρωση των εν λόγω παρεμβάσεων ή πως προβλέπεται να ολοκληρωθούν εντός της ΠΠ 2014-2020 ;</p>	<p>Βαθμός υλοποίησης (οικονομικό και φυσικό αντικείμενο)</p>
	<p>Τα συμπεράσματα που έχουν συναχθεί από τον σχεδιασμό/παρακολούθηση/υλοποίηση της ΟΧΕ (θετικά και αρνητικά) αξιοποιήθηκαν στον σχεδιασμό της νέας ΠΠ 2021-2027 ;</p>	
	<p>Διαπιστώνεται η ανάγκη υιοθέτησης ενός διαφορετικού τρόπου Διακυβέρνησης των ΟΧΕ το οποίο θα συμβάλει καλύτερα στην επίτευξη των επιδιωκόμενων αποτελεσμάτων και στόχων εκάστης Χωρικής Στρατηγικής;</p>	<p>Προσέγγιση «από κάτω προς τα πάνω»</p> <p>Ενθάρρυνση της συμμετοχικής προσέγγισης με τους τοπικούς φορείς</p> <p>Ολοκληρωμένη τοπική προσέγγιση ενταγμένη στις αναπτυξιακές ανάγκες της Περιφέρειας</p>

Μέθοδος	Theory-based προσέγγιση. Οι τυπικές μέθοδοι περιλαμβάνουν ανασκοπήσεις βιβλιογραφίας, ανάλυση διοικητικών δεδομένων, μελέτες περιπτώσεων, συνεντεύξεις και ερωτηματολόγια με σκοπό την αναδημιουργία και επαλήθευση της λογικής παρέμβασης. Ο Αξιολογητής πρέπει να εφαρμόσει αναγνωρισμένες πρακτικές αξιολόγησης όσον αφορά τόσο τη συλλογή δεδομένων όσο και τη μεταγενέστερη ανάλυση των δεδομένων. Οι εκθέσεις αξιολόγησης πρέπει να αναλύουν τις εφαρμοζόμενες μεθοδολογίες, συμπεριλαμβανομένων των επιπτώσεων για την ποιότητα των δεδομένων και των ευρημάτων. Ως εκ τούτου, η έκθεση πρέπει να υποδεικνύει τις τεχνικές δειγματοληψίας και τις πηγές από όπου αντλήθηκαν τα δεδομένα. Με αυτόν τον τρόπο καθίσταται δυνατή η εκτίμηση της εγκυρότητας των ευρημάτων και διευκολύνεται η εξαγωγή ορθών και χρήσιμων συμπερασμάτων και συστάσεων. Το θέμα αυτό σχετίζεται στενά με την ποιότητα της αξιολόγησης.
Δεδομένα	Δείκτες εκροών και αποτελέσματος των ΠΕΠ ανά επενδυτική προτεραιότητα των ΘΑ. Δείκτες αποτελέσματος για την παρακολούθηση των στρατηγικών ΟΧΕ
Τρόπος διεξαγωγής αξιολόγησης	Εξωτερικός αξιολογητής
Διάρκεια	Συμβασιοποίηση Απρίλιος 2023 Ημερομηνία ολοκλήρωσης της αξιολόγησης: 31/12/2023
Προϋπολογισμός	53.500,00 € (πλέον ΦΠΑ)

14	2 ^η Αξιολόγηση κατά τη διάρκεια υλοποίησης του ΠΕΠ ΑΜΘ 2014-2020
Αντικείμενο αξιολόγησης	Αξιολόγηση της Εφαρμογής για την ολοκλήρωση του Προγράμματος καθώς και η υποστήριξη της περαιτέρω εξειδίκευσης των νέων παρεμβάσεων της περιόδου 2021-2027. Υπό το πρίσμα αυτό, η 2^η Αξιολόγηση της Εφαρμογής του ΕΠ ΑΜΘ 2014-2020 θα εξετάσει το σύνολο των Αξόνων και Επενδυτικών Προτεραιοτήτων του Προγράμματος (περιλαμβανομένων και αυτών της Τεχνικής Βοήθειας), ενώ ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στους τομείς παρέμβασης και στους δείκτες που συνδέονται με το Πλαίσιο Επίδοσης.
Περιεχόμενο	<p>Με την ολοκλήρωση του Προγράμματος στο τέλος του 2023 είναι αναγκαίο να αποτιμηθεί η αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα της υλοποίησής του καθώς και η συμβολή του Προγράμματος στους στόχους της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Στο πλαίσιο αυτό, στόχος της 2^{ης} Αξιολόγησης Εφαρμογής είναι η αποτίμηση / αξιολόγηση της αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας του ΕΠ Π-ΑΜΘ 2014 – 2020 καθώς η αξιολόγηση της ορθότητας της Λογικής της Παρέμβασης –(intervention logic). Παράλληλα, σκοπός της αξιολόγησης είναι να εκτιμηθεί:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ η συνάφεια των παρεμβάσεων του ΕΠ σε σχέση με τις διαπιστωθείσες ανάγκες και τους στόχους του προγράμματος, ▪ κατά πόσον όλες οι υλοποιούμενες παρεμβάσεις υλοποιήθηκαν/υλοποιούνται αποτελεσματικά, ▪ κατά πόσον όλες οι υλοποιούμενες παρεμβάσεις υλοποιήθηκαν/υλοποιούνται αποδοτικά σε σχέση με το κόστος, ▪ η συνεισφορά των ΕΔΕΤ στους στόχους του Προγράμματος, ▪ η συμβολή του Προγράμματος στους στόχους της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020». <p>Τα ευρήματα της αξιολόγησης που σχετίζονται με τα αξιολογικά ερωτήματα (<i>βλέπε κατωτέρω</i>) θα αξιοποιηθούν για τροφοδότηση με δεδομένα την εξειδίκευση του Προγράμματος της Περιφέρειας ΑΜΘ 2021-2027.</p> <p>Κατά τη διενέργεια της αξιολόγησης θα διενεργηθεί:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. αποτίμηση της εφαρμογής για την ολοκλήρωση του Προγράμματος. Υπό το πρίσμα αυτό, η 2^η Αξιολόγηση της Εφαρμογής του ΕΠ ΑΜΘ 2014 – 2020 θα εξετάσει το σύνολο των Αξόνων και Επενδυτικών Προτεραιοτήτων του Προγράμματος (περιλαμβανομένων και αυτών της Τεχνικής Βοήθειας), ενώ ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στους τομείς παρέμβασης και στους δείκτες που συνδέονται με το Πλαίσιο Επίδοσης. 2. αποτίμηση της συμβολής των δράσεων του Προγράμματος στους στόχους της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020», 3. αποτίμηση του αντίκτυπου και της προστιθέμενης αξίας των επιλεγμένων δράσεων του ΕΠ: <ul style="list-style-type: none"> ✓ ΕΠ: 4α.7.1, 4γ.8.2, ✓ ΕΠ: 6δ.13.1, 6δ.14.2, ✓ ΕΠ: 7α.15.1, 7α.15.2, 7ε.17.1, ✓ ΕΠ: 9iv.23Α.1, 9iv.24Α.6 και 9iv.24Α.7 και της συμβολής τους στη διασφάλιση της κοινωνικής συνοχής της Περιφέρειας ΑΜΘ. <p>Σημειώνεται ότι θα αποτιμηθεί η εφαρμογή όλων των κατηγοριών έργων, περιλαμβανομένων των τμηματοποιημένων (phasing) και των μεταφερομένων έργων.</p> <p>Η 2^η Αξιολόγηση Εφαρμογής του ΕΠ ΑΜΘ 2014 – 2020 θα αποτιμήσει, τέλος, την εφαρμογή των δράσεων επικοινωνίας και δημοσιότητας της Στρατηγικής και τη συμβολή τους στη αναγνωρισιμότητα του Προγράμματος, των πράξεων του και του ρόλου των Διαρθρωτικών Ταμείων και της ΕΕ.</p> <p>Η αξιολόγηση αφορά όλους τους ΑΠ του Προγράμματος, καθώς και το σύνολο των ειδικών στόχων και επενδυτικών του προτεραιοτήτων. Στο πλαίσιο αυτό θα αξιολογηθεί και η εφαρμογή των Αξόνων Τεχνικής Βοήθειας του ΕΠ.</p>
Κριτήριο αξιολόγησης	<ul style="list-style-type: none"> ▪ καταλληλότητα του σχεδιασμού ▪ συνάφεια ▪ αποτελεσματικότητα ▪ αποδοτικότητα ▪ αντίκτυπος

<p>Ερωτήματα αξιολόγησης</p>	<p>Συνάφεια και καταλληλότητα σχεδιασμού</p> <ul style="list-style-type: none"> οι παρεμβάσεις του ΕΠ αντιμετωπίζουν τις σημαντικότερες ανάγκες; οι παρεμβάσεις του ΕΠ συνάδουν με τις ανάγκες και τις προτεραιότητες που έχουν τεθεί; η λογική της παρέμβασης του Προγράμματος παραμένει επίκαιρη; ποια η καταλληλότητα του συστήματος δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων; απαιτείται αναθεώρηση ώστε να ολοκληρωθεί επιτυχώς το Πρόγραμμα; Απαιτούνται βελτιωτικές παρεμβάσεις, και αν ναι, σε ποιο επίπεδο; οι δράσεις δημοσιότητας ικανοποίησαν τις ανάγκες για πληροφόρηση και επικοινωνία σε σχέση με τον αριθμό και τα χαρακτηριστικά των ομάδων – στόχου; πόσο στοχευμένες υπήρξαν; ποια η επάρκεια και η καταλληλότητα του Σχεδίου Επικοινωνίας και Δημοσιότητας; <p>Αποτελεσματικότητα</p> <ul style="list-style-type: none"> σε ποιο βαθμό έχουν επιτευχθεί οι στόχοι του Προγράμματος σε σχέση με τους στόχους που έχουν τεθεί σε επίπεδο δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων; σε ποιους παράγοντες οφείλεται η επίτευξη ή μη επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί σε επίπεδο δεικτών εκροών και αποτελέσματος; η διαχείριση του Προγράμματος υπήρξε αποτελεσματική; πόσο αποτελεσματικά υλοποιήθηκαν οι δράσεις επικοινωνίας και δημοσιότητας; ποια η επιτυχία της εφαρμογής των μέτρων πληροφόρησης και επικοινωνίας; ποια η συνεισφορά του Προγράμματος στους στόχους της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020»; <p>Αποδοτικότητα</p> <ul style="list-style-type: none"> οι δράσεις που υλοποιήθηκαν ήταν αποδοτικές σε σχέση με το κόστος; τα μοναδιαία κόστη που εφαρμόστηκαν ήταν ρεαλιστικά; ο διαθέσιμος εναπομείναν προϋπολογισμός είναι επαρκής για την ολοκλήρωση των έργων του ΕΠ; <p>Αντίκτυπος</p> <ul style="list-style-type: none"> ποιος ο αντίκτυπος των δράσεων του ΕΠ; ποια η συμβολή τους και η προστιθέμενη αξία τους στους αναπτυξιακούς στόχους της Περιφέρειας; πόσο επαρκής υπήρξε η ενημέρωση και η επικοινωνία σχετικά με τις πράξεις του Προγράμματος; ποια η αναγνωρισιμότητα του ΕΣΠΑ, της πολιτικής, του ΕΠ και των πράξεων του και του ρόλου των ταμείων και της Ένωσης; <p>Ειδικά ερωτήματα αξιολόγησης ανά κριτήριο αξιολόγησης μπορεί ενδεικτικά να είναι (καλύπτοντας το σύνολο των ΑΠ και των Επενδυτικών Προτεραιοτήτων):</p> <ul style="list-style-type: none"> ποια η πορεία υλοποίησης και η συμβολή των δράσεων του ΕΠ στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας; ποια η πορεία υλοποίησης και η συμβολή των δράσεων του ΕΠ στους τομείς του Περιβάλλοντος, της Ενέργειας και της Κλιματικής Αλλαγής; ποια η πορεία υλοποίησης και η συμβολή των δράσεων του ΕΠ στον τομέα των Μεταφορών; ποια η πορεία υλοποίησης και η συμβολή του ΕΠ στην υλοποίηση της Περιφερειακής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη και Καταπολέμηση της Φτώχειας; ποια η πορεία υλοποίησης και η συμβολή των δράσεων του ΕΠ ως προς κοινωνικές υποδομές και τις υποδομές υγείας και εκπαίδευσης; πώς κρίνεται η συμμετοχή των εταίρων στην εφαρμογή του Προγράμματος; πόσο αποτελεσματικά υλοποιούν δράσεις οι δικαιούχοι του Προγράμματος; ποια η συμβολή των μέτρων στην προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και την πρόληψη των διακρίσεων, ιδίως την προσβασιμότητα για άτομα με αναπηρίες; με βάση τα ανωτέρω φαίνεται να επιτυγχάνονται οι στόχοι του πλαισίου επίδοσης;
<p>Μέθοδος</p>	<p>Ως μέθοδοι θα χρησιμοποιηθούν η βιβλιογραφική έρευνα, η δευτερογενής ανάλυση, η ποιοτική έρευνα πεδίου, η ανάλυση στοιχείων δεικτών εκροών και αποτελέσματος του συστήματος παρακολούθησης, η στατιστική ανάλυση και η ανάλυση των στοιχείων διαχείρισης των παρεμβάσεων. Θα χρησιμοποιηθεί επίσης η Ανάλυση Λογικού Πλαισίου (Logical Framework Analysis).</p>

	<p>Ειδικότερα:</p> <p>Συνάφεια και καταλληλότητα σχεδιασμού: Θα επανεξεταστεί η επικαιρότητα σε σχέση με τις ανάγκες της Περιφέρειας στα πεδία: α) οικονομία και επιχειρηματικότητα, β) υποδομές και περιβάλλον και γ) κοινωνική ένταξη και απασχόληση. Στη συνέχεια με την εφαρμογή της ανάλυσης λογικού πλαισίου θα εξεταστεί η συνάφεια της παρέμβασης με τις ανάγκες και τις προτεραιότητες.</p> <p>Αποτελεσματικότητα: Θα συγκεντρωθούν όλα τα στοιχεία που αφορούν την υλοποίηση του οικονομικού και φυσικού αντικείμενου του ΠΕΠ σε επίπεδο εξειδίκευσης δράσεων, προκηρύξεων, εντάξεων, νομικών δεσμεύσεων και ολοκληρωθέντων έργων. Τα στοιχεία αυτά θα συγκριθούν με τους αντίστοιχους στόχους που είχαν τεθεί αρχικά. Θα υπολογιστούν οι δείκτες αποτελεσματικότητας για όλες τις εκροές. Σε περιπτώσεις σημαντικών αποκλίσεων θα γίνει προσπάθεια για την αιτιολόγηση αυτών και τη λήψη των αναγκαίων διορθωτικών μέτρων.</p> <p>Αποδοτικότητα: Θα συσχετιστεί το υλοποιηθέν φυσικό αντικείμενο με τις πραγματοποιηθείσες δαπάνες με τη βοήθεια των δεικτών αποδοτικότητας και όπου υφίστανται τα μοναδιαία κόστη. Οι τιμές αυτές θα συγκριθούν με τα αντίστοιχα προγραμματικά μεγέθη. Από τη σύγκριση αυτή θα εξαχθούν συμπεράσματα σχετικά με την ορθότητα των μοναδιαίων κοστών που είχαν ληφθεί υπόψη κατά τη φάση του σχεδιασμού του ΠΕΠ.</p> <p>Αντίκτυπος: Θα εξεταστεί η προστιθέμενη αξία των παρεμβάσεων του ΕΠ, σε σχέση με την ανταπόκριση στις ανάγκες των ομάδων στόχου, και με ποιοτική έρευνα θα αποτιμηθεί η συμβολή τους στους αναπτυξιακούς στόχους της Περιφέρειας.</p>
Δεδομένα	<p>Δεδομένα της αξιολόγησης θα αποτελέσουν οι δείκτες εκροών και αποτελέσματος του ΕΠ, χρηματοοικονομικά στοιχεία ΟΠΣ, στοιχεία των θεματικών (αλλά και των οριζόντων) αξιολογήσεων του Προγράμματος, στοιχεία ενδεχόμενων μελετών για εξειδίκευση των παρεμβάσεων, περιφερειακοί δείκτες καθώς και οι δείκτες της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020».</p> <p>Ως προς την αξιολόγηση της δημοσιότητας, δεδομένα θα αποτελέσουν οι δείκτες εκροών και αποτελέσματος του ΕΠ, χρηματοοικονομικά στοιχεία του ΟΠΣ, οι στόχοι και οι δράσεις του Σχεδίου Επικοινωνίας και Δημοσιότητας, οι δείκτες εκροών και αποτελέσματος των δράσεων επικοινωνίας και δημοσιότητας, στοιχεία που θα διατεθούν από την ΕΥΔ σχετικά με στοχοθεσία και ειδικές ομάδες στόχο και τα στοιχεία διαχείρισης των σχετικών παρεμβάσεων. Δείκτες επίπτωσης δύναται να αποτελέσουν οι μετρήσιμες αλλαγές βαθμού αναγνωρισιμότητας των ΕΔΕΤ.</p> <p>Πηγές στοιχείων: Όσον αφορά την υφιστάμενη κατάσταση στην Περιφέρεια, κύρια πηγή στοιχείων είναι κυρίως η ΕΛΣΤΑΤ ενώ θα αξιοποιηθούν και στοιχεία / εκθέσεις άλλων έγκυρων φορέων όπως το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης και το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης. Θα αξιοποιηθούν επίσης στοιχεία που περιλαμβάνονται σε μελέτες και Στρατηγικές της Περιφέρειας, περιλαμβανομένης και της στρατηγικής δημοσιότητας και πρωτογενών ερευνών γνώμης και αναγνωρισιμότητας που έχουν διενεργηθεί. Για τα λοιπά στοιχεία πηγές είναι το σύστημα παρακολούθησης του Προγράμματος (τα σχετικά δεδομένα καταχωρούνται στο ΟΠΣ και οι σχετικές μελέτες (βλέπε δεδομένα).</p>
Τρόπος διεξαγωγής αξιολόγησης	Η αξιολόγηση θα εκπονηθεί από εξωτερικό αξιολογητή μετά από διαγωνιστική διαδικασία
Διάρκεια	<ul style="list-style-type: none"> Χρόνος συμβασιοποίησης της αξιολόγησης: Μάιος 2023 Ημερομηνία ολοκλήρωσης της αξιολόγησης: Νοέμβριος 2023
Εκτιμώμενος π/υ	30.000,00 € € (πλέον ΦΠΑ)

Η «2η Αξιολόγηση κατά τη διάρκεια υλοποίησης του ΕΠ ΠΑΜΘ 2014 – 2020», στοίχισε 30.000 €, αλλά περιελάμβανε και την «2η Αξιολόγηση της Στρατηγικής Επικοινωνίας του ΕΠ ΠΑΜΘ 2014 – 2020».

15 2η Αξιολόγηση της Στρατηγικής Επικοινωνίας του ΕΠ ΠΑΜΘ 2014 – 2020	
Αντικείμενο αξιολόγησης	Αντικείμενο αξιολόγησης είναι τα Μέτρα Πληροφόρησης και Επικοινωνίας και περιεχόμενο της η αποτελεσματικότητα υλοποίησης της Στρατηγικής Επικοινωνίας, ειδικά σε ότι αφορά στην προβολή του ΕΠ ΠΑΜΘ 2014 - 2020 και του ρόλου - συνεισφοράς των Διαρθρωτικών Ταμείων και της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην επίτευξη των στόχων του Προγράμματος. Βασική επιδίωξη της αξιολόγησης είναι η βελτίωση της ποιότητας υλοποίησης των δράσεων πληροφόρησης και επικοινωνίας.
Περιεχόμενο	Αποτελεσματικότητα υλοποίησης της Στρατηγικής Επικοινωνίας: Αποτίμηση της προβολής κι αναγνωρισιμότητας της πολιτικής, του Ε.Π., των πράξεων και του ρόλου των ταμείων και της ΕΕ, υπό το πρίσμα της αποτελεσματικότητας, αποδοτικότητας, συνάφειας, καταλληλότητας και επιπτώσεων.
Κριτήριο αξιολόγησης	Αξιολόγηση Εφαρμογής. Κριτήρια αξιολόγησης: <ul style="list-style-type: none"> • Αποτελεσματικότητα • Αποδοτικότητα
Ερωτήματα αξιολόγησης	<ul style="list-style-type: none"> • Αναγνωρισιμότητα ΕΣΠΑ, πολιτικής, ΕΠ, πράξεων, ρόλου Ταμείων και Ένωσης • Βαθμός επίγνωσης/κατανόησης στόχων, πράξεων ΕΠ ΕΣΠΑ • Πηγές πληροφόρησης πράξεων και προγραμμάτων του ΕΣΠΑ • Επάρκεια ενημέρωσης σχετικά με τις πράξεις • Προσωπική συμμετοχή ή ενδιαφέρον Αντιλαμβανόμενο όφελος
Μέθοδος	<ul style="list-style-type: none"> • Αποτίμηση ενεργειών Πληροφόρησης και Επικοινωνίας • Έρευνες κοινού (ποιοτικές και ποσοτικές)
Δεδομένα	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Δείκτες Υλοποίησης (πχ. αριθμός δράσεων/εργαλείων κ.α.) ▪ Δείκτες Αποτελέσματος (πχ. αριθμός συμμετεχόντων σε ημερίδες, GRP's, δελτία τύπου κ.α.) ▪ Δείκτες Επίπτωσης (πχ. μετρήσιμες αλλαγές βαθμού αναγνωρισιμότητας).
Τρόπος διεξαγωγής αξιολόγησης	Εξωτερικός αξιολογητής
Διάρκεια	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Εκτιμώμενος χρόνος προκήρυξης της αξιολόγησης: 3ος του 2023 ▪ Εκτιμώμενος χρόνος συμβασιοποίησης της αξιολόγησης: 5ος του 2023 Εκτιμώμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης της αξιολόγησης: 10ος 2023
Προϋπολογισμός	30.000,00 € € (πλέον ΦΠΑ)

Η «2η Αξιολόγηση της Στρατηγικής Επικοινωνίας του ΕΠ ΠΑΜΘ 2014 – 2020», στοίχισε 30.000 €, αλλά περιελάμβανε και την «2η Αξιολόγηση κατά τη διάρκεια υλοποίησης του ΕΠ ΠΑΜΘ 2014 – 2020».

16	Πολυθεματική Αξιολόγηση Επιπτώσεων ΕΠ ΑΜΘ 2014-2020
Αντικείμενο αξιολόγησης	Η ολοκληρωμένη αξιολόγηση των παρεμβάσεων που αφορούν τη συμβολή των δράσεων του Επιχειρησιακού Προγράμματος στην ανάπτυξη της Περιφέρειας και στη Στρατηγική «Ευρώπη 2020». Τα ευρήματα της αξιολόγησης θα ληφθούν υπόψη στην εξειδίκευση αντίστοιχων παρεμβάσεων του ΕΠ 2021-2027.
Περιεχόμενο	<p>Η αξιολόγηση αναφέρεται στην εκτίμηση των επιπτώσεων του Προγράμματος καλύπτοντας επιλεγμένες δράσεις των Θεματικών Στόχων 3, 4, 5, 6, 7, 9 και 10 και ουσιαστικά διενεργώντας μια πολυθεματική αξιολόγηση αντικτύπου. Η αξιολόγηση επιπτώσεων θα αναφέρεται στις ακόλουθες Επενδυτικές Προτεραιότητες και δράσεις:</p> <p>1. Δράσεις επιχειρηματικότητας και καινοτομίας Η Περιφερειακή Στρατηγική περιλαμβάνει δράσεις που απευθύνονται σε ΜΜΕ, ώστε να αναπτύξουν συγκριτικά πλεονεκτήματα, όπως αυτές περιγράφονται ως στόχευση στον Θεματικό Στόχο 3 του Προγράμματος. Συμπεριλαμβάνονται δράσεις που αφορούν στην υποστήριξη των ΜΜΕ. Η ολοκληρωμένη αξιολόγηση των ανωτέρω δράσεων επιχειρηματικότητας αποτελεί απαραίτητο στοιχείο του Σχεδίου Αξιολόγησης, με αναφορά στις Επενδυτικές Προτεραιότητες και δράσεις: 3α.4.1 (συμπεριλαμβανομένων των τριών δόμων στήριξης επιχειρηματικότητας που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο των ΣΒΑΑ), 3α.4.2, 3δ.5-6.1, ΕΠΑνΕΚ_01ΑΜΘ (3α), ΤΕΠΙΧ_II_ΑΜΘ (3c).</p> <p>2. Δράσεις κλιματικής αλλαγής, περιβάλλοντος, ασφάλειας μεταφορών και ενεργειακής αναβάθμισης Οι δράσεις του ΠΕΠ που αφορούν την κλιματική αλλαγή, τη διαχείριση υδάτων, καθώς και την ενεργειακή αναβάθμιση. Περιλαμβάνουν επίσης τις δράσεις ασφάλειας μεταφορών και πολιτισμού-τουρισμού. Όλες οι ανωτέρω δράσεις καλύπτουν σημαντικό μέρος του προϋπολογισμού και έχουν ιδιαίτερη σημασία σε μία Περιφέρεια που διαθέτει ένα ιδιαίτερα πλούσιο και ενδιαφέρον φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον. Για το λόγω αυτό η επίπτωση των σχετικών δράσεων αποτελεί αντικείμενο διακριτής αξιολόγησης (Θεματικοί Στόχοι 4, 5, 6, 7) του Προγράμματος. Οι Επενδυτικές Προτεραιότητες και οι δράσεις που αξιολογούνται είναι: 4γ.8.1, 5β.9.1, 5β.9.2, 5β.9.3, 6β.11.1, 6β.11.2, 6γ.12.1, 6γ.12.2, 6γ.12.3, 7β.16.1 και 7β.16.3.</p> <p>3. Δράσεις κοινωνικών υποδομών (υγείας-πρόνοιας και παιδείας)-ΕΤΠΑ Οι δράσεις κοινωνικών υποδομών (υγείας-πρόνοιας και παιδείας) θα αξιολογηθούν ως προς τη συμβολή τους στη διασφάλιση της κοινωνικής συνοχής της Περιφέρειας, αλλά και ως προς την συμβολή στη παροχή σημαντικών υπηρεσιών προς ειδικές ομάδες στόχο. Για το λόγω αυτό η επίπτωση των σχετικών δράσεων αποτελεί αντικείμενο διακριτής αξιολόγησης (Θεματικοί Στόχοι 9, 10) του Προγράμματος. Οι Επενδυτικές Προτεραιότητες και οι δράσεις που αξιολογούνται είναι: 9α.18.1, 9α.18.2, 10α.19.1, 10α.19.2 και 10α.19.3.</p>
Κριτήριο αξιολόγησης	Κριτήρια της αξιολόγησης είναι: η συνάφεια, η προστιθέμενη αξία και οι επιπτώσεις
Ερωτήματα αξιολόγησης	<p><u>Συνάφεια</u></p> <ul style="list-style-type: none"> κατά πόσο ο σχεδιασμός των δράσεων ήταν ο πλέον κατάλληλος με κριτήρια όπως η αντιμετώπιση σημαντικών υφιστάμενων αναγκών ή η ενίσχυση των πλεονεκτημάτων της Περιφέρειας; <p><u>Προστιθέμενη αξία</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ποια η προστιθέμενη αξία από την υλοποίηση των δράσεων του ΠΕΠ ΑΜΘ 2014-2020, ανά τομέα/θεματική; σε ποιους τομείς και με ποιον τρόπο συνέβαλαν οι υλοποιηθείσες δράσεις; πόσο βιώσιμες είναι οι δράσεις; με ποιον τρόπο η αποκτηθείσα εμπειρία από τον σχεδιασμό και την υλοποίηση, αξιοποιούνται στο σχεδιασμό νέων δράσεων; αναγνωρίζονται τυχόν καλές πρακτικές; <p><u>Επιπτώσεις-Ειδικά αξιολογικά ερωτήματα</u> <u>ΜΜΕ-Καινοτομία</u></p>

	<ul style="list-style-type: none"> σε ποιο βαθμό πραγματοποιήθηκε ενίσχυση των ΜΜΕ της Περιφέρειας; μέσω ποιων μηχανισμών πραγματοποιήθηκε αυτό; πόσο σημαντικοί είναι οι μηχανισμοί αυτοί; ποιοι κλάδοι κυριάρχησαν; πως συνεισέφεραν στην περιφερειακή οικονομία; σε ποιο βαθμό πραγματοποιήθηκε βελτίωση της επιχειρηματικότητας με έμφαση στην καινοτομία και στους τομείς προτεραιότητας της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης της Περιφέρειας; πώς αξιοποιήθηκε από τις επιχειρήσεις η τεχνολογική καινοτομία; σε ποιο βαθμό υπήρξε ενίσχυση του εξωστρεφούς προσανατολισμού των επιχειρήσεων; <p><i>Κλιματική Αλλαγή, Περιβάλλον, Ασφάλεια Μεταφορών και Ενεργειακής Αναβάθμιση</i></p> <ul style="list-style-type: none"> σε ποιο βαθμό επιτεύχθηκε ενεργειακή αναβάθμιση σε κτήρια του δημόσιου τομέα; σε ποιο βαθμό υπήρξε βελτίωση της πρόληψης, αντιμετώπισης και διαχείρισης των κινδύνων με έμφαση στους φυσικούς κινδύνους; σε ποιο βαθμό υπήρξε βελτίωση της διαχείρισης των υδατικών πόρων σύμφωνα με το σχέδιο διαχείρισης λεκανών απορροής της Περιφέρειας; σε ποιο βαθμό υπήρξε ενίσχυση της προστασίας και ανάδειξης της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς και σύνδεση με την τουριστική ανάπτυξη; (*) Θα αξιοποιηθούν κυρίως δεδομένα και υφιστάμενες μελέτες σε συνδυασμό με έρευνα του Αναδόχου σε ποιο βαθμό υπήρξε βελτίωση της ασφάλειας των μεταφορών; σε ποιο βαθμό υπήρξε βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος με έμφαση στις περιοχές ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης; (*) Θα αξιοποιηθούν κυρίως δεδομένα και υφιστάμενες μελέτες σε συνδυασμό με έρευνα του Αναδόχου. <p><i>Υποδομές Υγείας-Πρόνοιας-Εκπαίδευσης</i></p> <ul style="list-style-type: none"> σε ποιο βαθμό υπήρξε βελτίωση - ολοκλήρωση υποδομών Α'θμιας και Β'θμιας υγείας και πρόνοιας; Σε ποιο βαθμό αυτό διευκόλυνε την πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας; Σε ποιο βαθμό αυτό διευκόλυνε τη βελτίωση των υπηρεσιών υγείας; σε ποιο βαθμό διαπιστώθηκε λειτουργία σύγχρονων υποδομών Γ'θμιας Εκπαίδευσης; Σε ποιο βαθμό αυτό διευκόλυνε την πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση; Σε ποιο βαθμό αυτό διευκόλυνε τη βελτίωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας; σε ποιο βαθμό υπήρξε βελτίωση - ολοκλήρωση υποδομών Α'θμιας και Β'θμιας εκπαίδευσης; Σε ποιο βαθμό αυτό διευκόλυνε την πρόσβαση στην Α'θμια και Β'θμια εκπαίδευση; Σε ποιο βαθμό αυτό διευκόλυνε τη βελτίωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας; σε ποιο βαθμό υπήρξε βελτίωση του εξοπλισμού των εκπαιδευτικών μονάδων επαγγελματικής εκπαίδευσης; Σε ποιο βαθμό αυτό διευκόλυνε τη βελτίωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας; <p><i>Επιπτώσεις-Κοινά αξιολογικά ερωτήματα</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ποιες αλλαγές μπορεί να παρατηρηθούν σε σχέση με τους στόχους των δράσεων; οι αλλαγές αυτές είναι μετρήσιμες; από ποιους παράγοντες επηρεάζονται; εντοπίζονται και πού σημαντικές αποκλίσεις στην υλοποίηση σε σχέση με τους αρχικούς στόχους; Ποιες είναι οι βασικές αιτίες; Ποιες υπήρξαν οι απαραίτητες διορθωτικές παρεμβάσεις; ποιοι είναι οι μηχανισμοί που δημιούργησαν τον αντίκτυπο; Ποια είναι τα βασικά χαρακτηριστικά γνωρίσματα των μηχανισμών αυτών; τα βραχυχρόνια αποτελέσματα διαφέρουν από τα μακροπρόθεσμα; υπάρχουν ακούσιες επιπτώσεις;
Μέθοδος	<ul style="list-style-type: none"> Έρευνα πεδίου με χρήση ερωτηματολογίων ή/και ποιοτική ανάλυση με ομάδες εστίασης (focus groups), συνεντεύξεις ή μελέτες περίπτωσης (case studies). Αποτίμηση και ανάλυση δεικτών και στοιχείων παρακολούθησης των δικαιούχων Στατιστική ανάλυση & δευτερογενής έρευνα Theory based impact evaluation
Δεδομένα	<ul style="list-style-type: none"> Δείκτες εκροών και αποτελέσματος του ΕΠ Χρηματοοικονομικά στοιχεία ΟΠΣ Στοιχεία φυσικού και οικονομικού αντικειμένου

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Στοιχεία πρωτογενούς έρευνας ▪ Στοιχεία δευτερογενούς έρευνας ▪ Στοιχεία από ενδεχόμενες μελέτες για εξειδίκευση των παρεμβάσεων ▪ Στοιχεία από μηχανισμούς παρακολούθησης και διακυβέρνησης ▪ Δείκτες της Στρατηγικής Ευρώπη 2020
Τρόπος διεξαγωγής αξιολόγησης	Ανάθεση σε εξωτερικό αξιολογητή μετά από διαγωνιστική διαδικασία.
Διάρκεια	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Εκτιμώμενος χρόνος προκήρυξης της αξιολόγησης: Μάιος 2023 ▪ Εκτιμώμενος χρόνος συμβασιοποίησης της αξιολόγησης: Ιανουάριος 2024 ▪ Εκτιμώμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης της αξιολόγησης: Νοέμβριος 2024
Εκτιμώμενος π/υ	120.000 € πλέον ΦΠΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α
ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ

A/A	ΤΙΤΛΟΣ	ΕΙΔΟΣ	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ	Π/Υ	ΒΑΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΕΤΑΙ		ΤΑΜΕΙΟ	ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	
1	Ex-ante Αξιολόγηση του ΕΠ ΠΑΜΘ 2014 - 2020 *	Exante Αξιολόγηση	Συνάφεια και Απ οτελεσματικότητα	ΕΥΔ ΕΠ ΑΜΘ 2014 - 2020	Δεκέμβριος 2014	120.000	-	όλοι	ΕΠΠΑ - ΕΚΤ	-	όλοι
2-3	<ul style="list-style-type: none"> 1η Αξιολόγηση κατά τη διάρκεια υλοποίησης του ΕΠ ΠΑΜΘ 2014 – 2020, και 1η Αξιολόγηση της Στρατηγικής Επικοινωνίας του ΕΠ ΠΑΜΘ 2014 – 2020 	Αξιολόγηση Εφαρμογής	Συνάφεια, Απ οτελεσματικότητα και Απ οδοτικότητα	ΕΥΔ ΕΠ ΑΜΘ 2014 - 2020	Απ ρίλιο 2019	39.000	-	όλοι	ΕΠΠΑ - ΕΚΤ	-	όλοι
4	Αξιολόγηση των δράσεων εναρμόνισης οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής στο ΕΠΠΑΔΕΒΜ και στα ΠΕΠ	Αξιολόγηση Εφαρμογής, Επ ιπ τώσεων	Συνάφεια, Απ οτελεσματικότητα, Απ οδοτικότητα, Συνοχή, Προστιθέμενη Αξία και Επ ιπ τώσεις	ΕΥΔ ΕΠΑΝΑΔΕΔΒΜ	Δεκέμβριος 2018	Οριζόντια Αξιολόγηση	22	Βελτίωση της πρόσβασης μειονεκτούντων ατόμων και π εριθωροποιημένων ομάδων στην αγορά εργασίας.	ΕΚΤ	4	Ανάπτυξη Ανθρώπινων Πόρων και Κοινωνική Συνοχή
5	Αξιολόγηση της λειτουργίας των δομών υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας στα ΠΕΠ και στο Ε.Π. Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα	Αξιολόγηση Εφαρμογής, Επ ιπ τώσεων	Συνάφεια, Απ οτελεσματικότητα, Απ οδοτικότητα, Συνοχή, Προστιθέμενη Αξία και Επ ιπ τώσεις	ΕΥΣΕΚΤ	Νοέμβριος 2019	Οριζόντια Αξιολόγηση	22	Βελτίωση της πρόσβασης μειονεκτούντων ατόμων και π εριθωροποιημένων ομάδων στην αγορά εργασίας.	ΕΚΤ	4	Ανάπτυξη Ανθρώπινων Πόρων και Κοινωνική Συνοχή
6	Απ οτίμηση της εφαρμογής των Χωρικών Εργαλείων στην Ελλάδα στην π ρογραμματική π ερίοδο 2014-2020	Αξιολόγηση Εφαρμογής, Επ ιπ τώσεων	Συνάφεια, Απ οτελεσματικότητα, Απ οδοτικότητα και Επ ιπ τώσεις	ΕΥΣΣΑΕ	Σεπ τέμβριος 2020	Οριζόντια Αξιολόγηση	12	Ανάδειξη φυσικής και π ολιτιστικής κληρονομιάς.	ΕΠΠΑ	2	Βελτίωση της ελκυστικότητας της Περιφέρειας ως τόπου εγκατάστασης επιχειρήσεων και ατόμων
							14	Βελτίωση της ελκυστικότητας των αστικών κέντρων.	ΕΠΠΑ		
							21	Υπ οστήριξη Τοπικών Πρωτοβουλιών Απ ασχόλησης (Τ.Π.Α.) σε Ολοκληρωμένες Χωρικές Επ ενδύσεις.	ΕΚΤ		
7	Αξιολόγηση των Τοπικών Ομάδων Υγείας (ΤΟΜΥ)	Αξιολόγηση Εφαρμογής, Επ ιπ τώσεων	Απ οτελεσματικότητα, Απ οδοτικότητα, Επ ιπ τώσεις, Συνοχή, Προστιθέμενη αξία, Συνάφεια με και συμβολή στην Εθνική Στρατηγική του τομέα Υγείας και ειδικά με την ΠΦΥ και Επ ιπ τώσεις	ΕΥΔ ΕΠΑΝΑΔΕΔΒΜ	Νοέμβριος 2020	Οριζόντια Αξιολόγηση	24	Βελτίωση της πρόσβασης ευάλωτων ομάδων π ληθυσμού σε υπ ηρεσίες υγείας – π ρόνοιας.	ΕΚΤ	4	Ανάπτυξη Ανθρώπινων Πόρων και Κοινωνική Συνοχή

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ Ε.Π. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ, ΘΡΑΚΗΣ

 1^η Επικαιροποίηση Σχεδίου Αξιολόγησης Ε.Π. Α.Μ.Θ. 2014-2020 / Έκδοση 01 (Ιούνιος 2023)

Α/Α	ΤΙΤΛΟΣ	ΕΙΔΟΣ	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ	Π/Υ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΕΤΑΙ		ΤΑΜΕΙΟ	ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	
8	Αξιολόγηση Κοινωνικών Δομών Ε.Π. Α.Μ.Θ.	Αξιολόγηση Εφαρμογής, Επιπτώσεων	Συνάφεια, Αποτελεσματικότητα, Αποδοτικότητα, Συνοχή, Προστιθέμενη Αξία και Επιπτώσεις	ΕΥΔ ΕΠΑΜΘ 2014 - 2020	Νοέμβριος 2021	35.500	22	Βελτίωση της πρόσβασης μειονεκτούντων ατόμων και περιθωριοποιημένων ομάδων στην αγορά εργασίας.	ΕΚΤ	4	Ανάπτυξη Ανθρώπινων Πόρων και Κοινωνική Συνοχή
							24	Βελτίωση της πρόσβασης ευάλωτων ομάδων πληθυσμού σε υπηρεσίες υγείας – πρόνοιας.			
9	Αξιολόγηση δράσεων Εθνικής Αγωγής	Αξιολόγηση Εφαρμογής / Επιπτώσεων	Συνάφεια, Αποτελεσματικότητα, Αποδοτικότητα, Συνοχή, Προστιθέμενη Αξία και Επιπτώσεις	ΕΥΔ ΕΠΑΝΑΔΕΔΒΜ	Ιούλιος 2023	Οριζόντια Αξιολόγηση	23	Πρόληψη και αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού μειονεκτούντων ατόμων και περιθωριοποιημένων ομάδων	ΕΚΤ	9	Ανάπτυξη Ανθρώπινων Πόρων και Κοινωνική Συνοχή
10	Αξιολόγηση δράσεων στήριξης της επιχειρηματικότητας την περίοδο της πανδημίας της COVID-19	Αξιολόγηση Επιπτώσεων	Επιπτώσεις στην οικονομία, στην επιχειρηματικότητα, στην απασχόληση σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο	ΕΥΣΣΑΕ	Μάιος 2023	Οριζόντια Αξιολόγηση	5, 6	Αύξηση της αποδοτικότητας και της εξωστρέφειας των ΜΜΕ	ΕΠΠΑ	1	Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της τοπικής οικονομίας
11	Σύνθεση αξιολογήσεων	Σύνθεση αξιολογήσεων	Αποτελεσματικότητα, Αποδοτικότητα, Συνάφεια & Συνοχή, Επικαιρότητα στρατηγικής, Επιδείξεις στόχων δεικτών & Πλαισίου Επιδόσης, Επιπτώσεων	ΕΥΔ ΕΠΑΜΘ 2014 - 2020	Δεκέμβριος 2022	0	-	όλοι	ΕΠΠΑ - ΕΚΤ	-	όλοι
12	Αξιολόγηση δράσεων Έξυπνης Εξειδίκευσης	Αξιολόγηση Επιπτώσεων	Συνάφεια, Αποτελεσματικότητα, Αποδοτικότητα, Συνοχή, Προστιθέμενη Αξία και Επιπτώσεις	ΕΥΣΣΑΕ	Δεκέμβριος 2023	Οριζόντια Αξιολόγηση	1	Αύξηση των επιχειρηματικών επενδύσεων στην Έρευνα και Καινοτομία για την ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών στους τομείς προτεραιότητας της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3)	ΕΚΤ	1	Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της τοπικής οικονομίας
13	Αξιολόγηση επιπτώσεων των Χωρικών Εργαλείων στην Ελλάδα 2014-2020	Αξιολόγηση Επιπτώσεων	Συνάφεια, Αποτελεσματικότητα, Αποδοτικότητα, Συνοχή, Προστιθέμενη Αξία και Επιπτώσεις	ΕΥΣΣΑΕ	Δεκέμβριος 2023	Οριζόντια Αξιολόγηση	12	Ανάδειξη φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς.	ΕΠΠΑ	2	Βελτίωση της ελκυστικότητας της Περιφέρειας ως τόπου εγκατάστασης επιχειρήσεων και ατόμων
							14	Βελτίωση της ελκυστικότητας των αστικών κέντρων.	ΕΠΠΑ		
							21	Υποστήριξη Τοπικών Πρωτοβουλιών Απασχόλησης (Τ.Π.Α.) σε Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις.	ΕΚΤ		
14-15	• 2η Αξιολόγηση κατά τη διάρκεια υλοποίησης του ΕΠ ΠΑΜΘ 2014 – 2020, και • 2η Αξιολόγηση της Στρατηγικής Επικοινωνίας του ΕΠ ΠΑΜΘ 2014 – 2020	Αξιολόγηση Εφαρμογής	Συνάφεια, Αποτελεσματικότητα και Αποδοτικότητα	ΕΥΔ ΕΠΑΜΘ 2014 - 2020	Νοέμβριος 2023	30.000	-	όλοι	ΕΠΠΑ - ΕΚΤ	-	όλοι

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ Ε.Π. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ, ΘΡΑΚΗΣ

1^η Επικαιροποίηση Σχεδίου Αξιολόγησης Ε.Π. Α.Μ.Θ. 2014-2020 / Έκδοση 01 (Ιούνιος 2023)

Α/Α	ΤΙΤΛΟΣ	ΕΙΔΟΣ	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ	Π/Υ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΕΤΑΙ		ΤΑΜΕΙΟ	ΑΞΙΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	
16	Πολυθεματική Αξιολόγηση Επιπτώσεων του ΕΠ. Α.Μ.Θ. 2014-2020	Αξιολόγηση Εφαρμογής / Επιπτώσεων	Συνάφεια, Αποτελεσματικότητα, Αποδοτικότητα, Συνοχή, Προστιθέμενη Αξία και Επιπτώσεις	ΕΥΔ ΕΠΑΜΘ 2014 - 2020	Οκτώβριος 2024	120.000	1	Αύξηση των επιχειρηματικών επενδύσεων στην Έρευνα και Καινοτομία για την ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών στους τομείς προτεραιότητας της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3).	ΕΤΠΑ	1	Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της τοπικής οικονομίας
							2	Ενίσχυση της συνεργατικής έρευνας μεταξύ ερευνητικών, ακαδημαϊκών φορέων και επιχειρήσεων στους τομείς προτεραιότητας της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3).	ΕΤΠΑ		
							3	Ενίσχυση της προσφοράς ψηφιακού περιεχομένου σε τομείς της Περιφερειακής Διοίκησης, του Πολιτισμού και του Τουρισμού.	ΕΤΠΑ		
							4	Αύξηση των Νέων Επιχειρήσεων Εντάσεως Έρευνας και Τεχνολογίας (NEET) στους τομείς προτεραιότητας της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3).	ΕΤΠΑ		
							5	Αύξηση της αποδοτικότητας και της παραγωγικότητας των ΜΜΕ	ΕΤΠΑ		
							6	Αύξηση της εξωστρέφειας των ΜΜΕ	ΕΤΠΑ		
							20	Υποστήριξη της απασχόλησης στους τομείς προτεραιότητας της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3).	ΕΚΤ		
							7	Αύξηση χρήσης της γεωθερμίας για θερμικές εφαρμογές.	ΕΤΠΑ	2	Βελτίωση της ελκυστικότητας της Περιφέρειας ως τόπου εγκατάστασης επιχειρήσεων και ατόμων
							8	Εξοικονόμηση ενέργειας σε δημόσιες υποδομές.	ΕΤΠΑ		
							9	Μείωση της επικινδυνότητας και των επιπτώσεων από φυσικούς κινδύνους και καταστροφές.	ΕΤΠΑ		
							10	Υποστήριξη της ολοκληρωμένης και βιώσιμης διαχείρισης απορριμμάτων	ΕΤΠΑ		
							11	Αποδοτική χρήση υδάτινων πόρων.	ΕΤΠΑ		
							13	Προστασία του οικολογικού αποθέματος.	ΕΤΠΑ		
							17	Αύξηση της διείσδυσης του φυσικού αερίου.	ΕΤΠΑ		

* Η Ex-ante Αξιολόγηση του ΕΠ ΠΑΜΘ 2014 – 2020, στοίχισε 120.000 €, αλλά περιελάμβανε και την εκπόνηση της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) του Ε.Π.